

vergadering **40**
zittingsjaar 2014-2015

Woordelijk Verslag

Plenaire Vergadering

van 10 juni 2015

INHOUD

OPENING VAN DE VERGADERING	6
VERONTSCHULDIGINGEN	6
INGEKOMEN DOCUMENTEN EN MEDEDELINGEN	6
VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Elke Van den Brandt en Bart Caron betreffende het Brusselse medialandschap – 392 (2014-2015) – Nr. 1 Voorstel tot spoedbehandeling	6
VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Grete Remen, Francesco Vanderjeugd, Ward Kennes, Tine Soens en Wouter Vanbesien betreffende het ethisch verantwoord en duurzaam ondernemen, meer specifiek met betrekking tot de kledingproductie in het kader van het Bangladesh-charter – 389 (2014-2015) – Nr. 1 Voorstel tot spoedbehandeling	6
ACTUELE VRAAG van Chris Janssens aan Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over het voorstel van de minister om gedesillusioneerde ex-Syriëstrijders te laten getuigen in scholen	
ACTUELE VRAAG van Kathleen Helsen aan Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over het voor de klas zetten van voormalige Syriëstrijders	7
ACTUELE VRAAG van Els Robeyns aan Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over de structurele onbestuurbaarheid van gemeenten	12
ACTUELE VRAAG van Paul Van Miert aan Ben Weyts, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn, over het uitschakelen van flitspalen na een bepaald maximum-aantal pv's voor snelheidsovertredingen	16
ACTUELE VRAAG van Annick De Ridder aan Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over het uitbreidingsbeleid in de kinderopvang	19
ACTUELE VRAAG van Bart Van Malderen aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de rol van de Vlaamse Regering in het debat rond werkbaar werk	
ACTUELE VRAAG van Willem-Frederik Schiltz aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over het uitwerken van een beleid rond werkbaar werk op Vlaams niveau	
ACTUELE VRAAG van Sonja Claes aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over werkbaar werk op Vlaams niveau	22

ACTUELE VRAAG van Elke Van den Brandt aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over het Brusselse medialandschap	
ACTUELE VRAAG van Joris Poschet aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over het opdoeken van FM Brussel	
ACTUELE VRAAG van Karl Vanlouwe aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over de ontwikkelingen bij de vzw Vlaams-Brusselse Media	
ACTUELE VRAAG van Lionel Bajart aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over de hervormingen bij de vzw Vlaams-Brusselse Media	29
ACTUELE VRAAG van Tine Soens aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over het akkoord betreffende de voorwaarden voor de inschakelingsuitkering en de begeleiding van de meest kwetsbare jongeren naar een kwalificatie	36
ACTUELE VRAAG van Andries Gryffroy aan Annemie Turtelboom, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over de garanties in verband met de onafhankelijke werking van de VREG	
ACTUELE VRAAG van Robrecht Bothuyne aan Annemie Turtelboom, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over de onafhankelijkheid van de VREG	39
ACTUELE VRAAG van Johan Danen aan Annemie Turtelboom, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over de eventuele doorrekening van de vennootschapsbelasting voor intercommunales in de energiefactuur van de gezinnen	44
REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN	47
ONTWERP VAN DECREET tot wijziging van sectorale decreten naar aanleiding van de integratie van het intern verzelfstandigd agentschap Zorginspectie in het Departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin – 260 (2014-2015) – Nrs. 1 en 2	
Algemene bespreking	47
Artikelsgewijze bespreking	48
ONTWERP VAN DECREET houdende wijziging van de Codex Hoger Onderwijs met betrekking tot het stelsel van kwaliteitszorg en accreditatie in het hoger onderwijs – 324 (2014-2015) – Nrs. 1 en 2	
Algemene bespreking	48
Artikelsgewijze bespreking	50
ONTWERP VAN DECREET betreffende het onderwijs XXV – 325 (2014-2015) – Nrs. 1 tot en met 4	
Algemene bespreking	50
Artikelsgewijze bespreking	60
VOORSTEL VAN DECREET van Tinne Rombouts, Wilfried Vandaele, Lydia Peeters, Bart Dochy, Jelle Engelbosch en Bart Nevens tot wijziging van het decreet van 22 december 2006 houdende de bescherming van water tegen de verontreiniging door nitraten uit agrarische bronnen – 372 (2014-2015) – Nrs. 1 tot en met 5	
Algemene bespreking	60
Artikelsgewijze bespreking	77

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Robrecht Bothuyne, Andries Gryffroy, Willem-Frederik Schiltz, Jos Lantmeeters, Valerie Taeldeman en Wilfried Vandaele betreffende het komen tot een energievissie en een energiepact en de rol daarin van het Vlaams Parlement (overgenomen door Robrecht Bothuyne, Andries Gryffroy, Willem-Frederik Schiltz, Rob Beenders en Johan Danen) – 342 (2014-2015) – Nrs. 1 tot en met 3 Bespreking	78
VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Grete Remen, Francesco Vanderjeugd, Ward Kennes, Tine Soens en Wouter Vanbesien betreffende het ethisch verantwoord en duurzaam ondernemen, meer specifiek met betrekking tot de kledingproductie in het kader van het Bangladesh-charter – 389 (2014-2015) – Nr. 1 Voorstel tot spoedbehandeling Bespreking	81 82
VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Elke Van den Brandt en Bart Caron betreffende het Brusselse medialandschap – 392 (2014-2015) – Nr. 1 Voorstel tot spoedbehandeling Bespreking	86 87
ONTWERP VAN DECREET tot wijziging van sectorale decreten naar aanleiding van de integratie van het intern verzelfstandigd agentschap Zorginspectie in het Departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin – 260 (2014-2015) – Nrs. 1 en 2 Hoofdelijke stemming	91
ONTWERP VAN DECREET houdende wijziging van de Codex Hoger Onderwijs met betrekking tot het stelsel van kwaliteitszorg en accreditatie in het hoger onderwijs – 324 (2014-2015) – Nrs. 1 en 2 Hoofdelijke stemming	91
ONTWERP VAN DECREET betreffende het onderwijs XXV – 325 (2014-2015) – Nrs. 1 tot en met 4 Hoofdelijke stemming	92
VOORSTEL VAN DECREET van Tinne Rombouts, Wilfried Vandaele, Lydia Peeters, Bart Dochy, Jelle Engelbosch en Bart Nevens tot wijziging van het decreet van 22 december 2006 houdende de bescherming van water tegen de verontreiniging door nitraten uit agrarische bronnen – 372 (2014-2015) – Nrs. 1 tot en met 5 Aangehouden stemmings Hoofdelijke stemming	92 92
VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Robrecht Bothuyne, Andries Gryffroy, Willem-Frederik Schiltz, Jos Lantmeeters, Valerie Taeldeman en Wilfried Vandaele betreffende het komen tot een energievissie en een energiepact en de rol daarin van het Vlaams Parlement (overgenomen door Robrecht Bothuyne, Andries Gryffroy, Willem-Frederik Schiltz, Rob Beenders en Johan Danen) – 342 (2014-2015) – Nrs. 1 tot en met 3 Hoofdelijke stemming	93

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Grete Remen, Francesco Vanderjeugd, Ward Kennes, Tine Soens en Wouter Vanbesien betreffende het ethisch verantwoord en duurzaam ondernemen, meer specifiek met betrekking tot de kledingproductie in het kader van het Bangladesh-charter – 389 (2014-2015) – Nr. 1	
Hoofdelijke stemming	93
VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Elke Van den Brandt en Bart Caron betreffende het Brusselse medialandschap – 392 (2014-2015) – Nr. 1	
Hoofdelijke stemming	94
REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN	94
BIJLAGEN	
Aanwezigheden	96
Individuele stemmen Vlaamse Volksvertegenwoordigers	96

OPENING VAN DE VERGADERING

Voorzitter: de heer Jan Peumans

– *De vergadering wordt geopend om 14.04 uur.*

De voorzitter: Dames en heren, de vergadering is geopend.

VERONTSCHULDIGINGEN

De voorzitter: Ik deel aan de vergadering mee dat er verontschuldiging zijn ingekomen van de volgende leden:

Stefaan Sintobin, Emmily Talpe: familieverbindingen;

Guy D'haeseleer, Lies Jans, Yasmine Kherbach, An Moerenhout: gezondheidsredenen;

Barbara Bonte: zwangerschapsverlof.

INGEKOMEN DOCUMENTEN EN MEDEDELINGEN

De voorzitter: Dames en heren, de lijst met de ingekomen documenten en mededelingen werd op de banken rondgedeeld. (*Parl.St.* VI.Parl. 2014-15, nr. 60/32)

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Elke Van den Brandt en Bart Caron betreffende het Brusselse medialandschap – 392 (2014-2015) – Nr. 1

Voorstel tot spoedbehandeling

De voorzitter: Dames en heren, met toepassing van artikel 50 van het Reglement van het Vlaams Parlement heeft de heer Björn Rzoska bij motie van orde het woord gevraagd.

De heer Rzoska heeft het woord.

De heer Björn Rzoska (Groen): Voorzitter, wij zouden de spoedbehandeling willen vragen van het voorstel van resolutie van Elke Van den Brandt en Bart Caron betreffende het Brusselse medialandschap.

De voorzitter: Deze tekst wordt nu rondgedeeld. Ik stel voor dat we ons straks over dit voorstel tot spoedbehandeling uitspreken.

Het incident is gesloten.

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Grete Remen, Francesco Vanderjeugd, Ward Kennes, Tine Soens en Wouter Vanbesien betreffende het ethisch verantwoord en duurzaam ondernemen, meer specifiek met betrekking tot de kledingproductie in het kader van het Bangladesh-charter – 389 (2014-2015) – Nr. 1

Voorstel tot spoedbehandeling

De voorzitter: Dames en heren, met toepassing van artikel 50 van het Reglement van het Vlaams Parlement heeft de heer Matthias Diependaele bij motie van orde het woord gevraagd.

De heer Diependaele heeft het woord.

De heer Matthias Diependaele (N-VA): Voorzitter, wij zouden de spoedbehandeling willen vragen van het voorstel van resolutie van Grete Remen, Francesco Vanderjeugd, Ward Kennes, Tine Soens en Wouter Vanbesien betreffende het ethisch verantwoord en duurzaam ondernemen, meer specifiek met betrekking tot de kledingproductie in het kader van het Bangladesh-charter.

De voorzitter: Deze tekst wordt nu rondgedeeld. Ik stel voor dat we ons straks over dit voorstel tot spoedbehandeling uitspreken.

Het incident is gesloten.

ACTUELE VRAAG van Chris Janssens aan Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over het voorstel van de minister om gedesillusioneerde ex-Syrië-strijders te laten getuigen in scholen

ACTUELE VRAAG van Kathleen Helsen aan Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over het voor de klas zetten van voormalige Syriëstrijders

De voorzitter: De heer Janssens heeft het woord.

De heer Chris Janssens (Vlaams Belang): Voorzitter, minister, dames en heren, het immigratie- en integratiebeleid in ons land is zo goed aangepakt dat België kampioen is in het leveren van geradicaliseerde moslims aan Islamitische Staat en andere extremistische clubjes die de jihad vechten in landen als Irak en Syrië. Er zijn volgens uw cijfers al meer dan 425 personen vanuit ons land richting Midden-Oosten getrokken om daar religieuze slachtingen en andere wreedheden te plegen. Elke maand komen er daar nog bij.

Helaas komen sommige van dergelijke helden ook terug naar ons land. Wie zoals het Vlaams Belang beweert dat dergelijke terroristen beter niet meer tot ons land toegelaten worden, krijgt bakken kritiek. Blijkbaar is bij andere partijen de bekommernis om het welzijn van de extremisten belangrijker dan de veiligheid van de brave Vlaamse burger.

Op een moment dat ik dacht dat het echt niet meer gekker kon, komt u op de proppen met een voorstel om Syriëstrijders voor de klas te brengen om hun verhaal te doen. Die teruggekeerde terroristen mogen dus niet alleen opnieuw tot ons land toegelaten worden, maar – als ik het goed begrepen heb – mogen ze in plaats van hun tijd in de gevangenis door te brengen als spijtoptant voor de klas gaan staan. In de krant zei u: “Ze moeten in scholen en moskeeën gaan spreken over hoe het er echt aan toegaat bij IS om jongeren te overtuigen dat het wel degelijk om een terroristische organisatie gaat.” Heb ik dat inderdaad goed gelezen “jongeren ervan overtuigen dat het wel degelijk om een terroristische organisatie gaat”? Alsof de filmpjes die IS op sociale media post waarbij zij onschuldige burgers onthoofden en waarbij zij mensen in brand steken, niet voldoende duidelijk zijn! Minister, bent u nu werkelijk zo naïef of bevond u zich tijdelijk op een andere planeet? Waar haalt u in hemelsnaam het hallucinante idee vandaan om in onze scholen een propagandatour voor oorlogsmisdadigers te organiseren?

De voorzitter: Mevrouw Helsen heeft het woord.

Mevrouw Kathleen Helsen (CD&V): Voorzitter, minister, ik heb over hetzelfde thema een vraag aan u. Ik heb in de krant mogen lezen dat u in Oslo een

voorstelling hebt gegeven van de aanpak die we in Vlaanderen willen hanteren om de radicaliseringsproblematiek aan te pakken. Het verrassende element voor mij daarin was dat een van de maatregelen die u wilt nemen, is dat u ex-Syriëstrijders voor de klas wilt brengen om in een schoolse context aan de slag te gaan met leerlingen om op die manier te voorkomen dat leerlingen die radicaliserende denkbeelden hebben, ook de stap zouden zetten om te gaan strijden in Syrië.

Minister, we hebben in dit parlement enkele maanden geleden een ad-hoc-commissie geïnstalleerd. Volksvertegenwoordigers uit dit halfroond zijn daar gedurende lange tijd zeer ijverig en ernstig aan de slag gegaan. Ze hebben een grondige discussie gevoerd en ze hebben een voorstel van resolutie opgesteld. Niet lang geleden hebben we in de plenaire vergadering daarover gedebatteerd. We hebben het voorstel van resolutie goedgekeurd, wat betekent dat we van de Vlaamse Regering verwachten dat ze uitvoering geven aan de verschillende elementen die in die resolutie zijn opgenomen.

Toen ik de krant las, ben ik meteen gaan kijken naar die resolutie. Ik dacht dat ik iets had gemist, want in de resolutie heb ik niet gelezen dat we aan de Vlaamse Regering vragen om ex-Syriëstrijders voor te klas te zetten om in een schoolse context aan de slag te gaan. Er zijn heel veel mooie maatregelen opgenomen om in te zetten in het onderwijs, maar dat waren andere maatregelen, waar ik wel achter kan staan.

Minister, waarop baseert u zich om ex-Syriëstrijders in te zetten en zo uw doelstelling te halen in een schoolse context?

De voorzitter: Minister Homans heeft het woord.

Minister Liesbeth Homans: Voor degenen die geïnteresseerd zijn te weten hoe het in Oslo was, wel, het was heel succesrijk. We hebben met ons plan heel veel bijval gekregen in Oslo. We waren alle exemplaren, die we gemakkelijkschalve hadden laten vertalen in het Engels omdat we in een internationale context zaten, onmiddellijk kwijt. Ook burgemeester Aboutaleb van Rotterdam was daar aanwezig, en hij heeft me heel veel gelijk gegeven. Hij heeft mij en de Vlaamse Regering ook geloofd omdat ons actieplan heel concreet is.

Ik heb gezegd dat het misschien wel een voordeel zou kunnen zijn dat er getuigenissen komen van ouders, familieleden en ook van mensen die terugkomen uit Syrië, die daar een behoorlijke verontwaardiging hebben aan overgehouden. Hun getuigenis zou kunnen dienen als een soort van discours tegen het ronselen, tegen het extremistische discours dat nog altijd redelijk hard aanwezig is. Heb ik gezegd dat ik die ex-Syriëstrijders wil inzetten als leraar om les te geven voor een klas? Neen. Laat staan dat ik ze een vaste benoeming in het onderwijs ga geven. Iedereen die dat artikel heeft gelezen, zal dat willen beamen, hoop ik. Mijnheer Janssens, u kunt hier van alles een karikatuur maken, maar dat heb ik dus niet gezegd.

De boodschap die wordt gegeven, is heel belangrijk. Ik en andere experts zeggen dat contrapropagandistische getuigenissen heel daadkrachtig kunnen zijn om een doel te bereiken. Is dit maatwerk? Natuurlijk is dit maatwerk. Bepaalde lokale besturen – ik zou voorbeelden kunnen geven, maar dat zal ik niet doen – die een deradicaliseringsambtenaar in dienst hebben, hebben al zulke praktijken. Zetten die een ex-Syriëstrijder voor een volle klas? Neen. Dat is maatwerk. Ik heb niet alleen gesproken over een schoolomgeving, ik had het ook over moskeeën enzovoort. Het kan een live getuigenis zijn, het kan een videoboodschap zijn enzovoort. Een directeur van een school of een leerkracht, die opmerkt dat er met bepaalde leerlingen toch een probleem is, dat ze bepaalde signalen opvangen, kan hen tijdens de lunchpauze even apart nemen om een videoboodschap of een live getuigenis te tonen.

Dit is maatwerk omdat verschillende lokale besturen me hebben laten weten dat ze dit een zeer goede maatregel vinden en dat willen. We moeten wel een beetje oppassen. Mensen die uit Antwerpen of Vilvoorde naar Syrië zijn vertrokken, vinden het natuurlijk niet zo heel leuk om te moeten getuigen in de omgeving waar ze hun leven verder moeten doorbrengen. Dit is dus een uitwisselingsproject tussen verschillende lokale besturen. De Vlaamse overheid kan hierin een ondersteunende rol spelen, zodat iemand die bereid is een getuigenis af te leggen en mensen te overtuigen om niet te gaan door wat hij of zij daar heeft moeten meemaken, dat ook kan doen. Niet in de stad waar hij of zij woont, maar wel in een andere stad. Dat is heel belangrijk.

Mijnheer Janssens, voor alle duidelijkheid, er is geen straffeloosheid. Dat stond ook heel duidelijk in het artikel. Ik heb dat ook zeer duidelijk gezegd in Oslo. Het gerecht zal zijn werk blijven doen. Het is niet omdat een ex-Syriëstrijder bereid is om getuigenis af te leggen, dat hij dan alle straffen kan ontlopen. Dat lijkt me heel duidelijk.

Mevrouw Helsen, u hebt me concreet gevraagd waarop ik me baseer. Ik baseer me toch wel grotendeels op het voorstel van resolutie dat een aantal weken geleden in dit parlement is goedgekeurd. De resolutie heeft het letterlijk over "tegenverhalen" die direct of indirect het extremistische discours kunnen betwisten en ondermijnen. Dat is een heel citaat. Ik zal daar niet verder op ingaan. U kent de resolutie net zo goed als ik. Er staat ook letterlijk in het voorstel van resolutie dat in dit parlement is goedgekeurd, dat er aanbevelingen zijn vanuit de Europese Commissie, met het voorbeeld van getuigenissen van ex-Syriëstrijders in bijvoorbeeld een schoolcontext. Dat betekent niet dat men hen voor een klas zet. Je mag van alles een karikatuur maken, maar doe dat alsjeblieft niet als het gaat over zo'n gevoelig thema. Dat staat er letterlijk in. Dit parlement vraagt aan de Vlaamse Regering om de resolutie uit te voeren. Met veel plezier. Dan vind ik het toch wel een klein beetje bizar dat ik vandaag de vraag krijg waarop ik me baseer. Ik baseer me op heel veel experts die ook tijdens de hoorzittingen in het Vlaams Parlement zijn gehoord, zoals mevrouw Gielen en de heer Benyaich. Ze houden er net dezelfde overtuiging op na als ikzelf, en blijkbaar ook als een meerderheid in dit parlement. Ze hechten ook heel veel belang aan die getuigenissen. Dit staat ook letterlijk in uw resolutie. Ik denk dus dat het goed is dat de Vlaamse Regering luistert naar de aanbevelingen die het Vlaams Parlement aan haar doet. *(Applaus bij de N-VA en Open Vld)*

De heer Chris Janssens (Vlaams Belang): Minister, u zegt dat uw plannen in Noorwegen succesvol zijn onthaald. Misschien gelooft men in het buitenland nog in de sprookjes die u vertelt, maar in eigen land, dankzij uw lakse beleid, gelukkig steeds veel minder. Voor alle duidelijkheid, iemand die naar Syrië trekt om daar een terreurorganisatie als IS te gaan vervoegen, die doet dat niet uit naïviteit of onwetendheid. Die weet heel goed waarmee hij bezig is, want we zien allemaal de beelden op tv van de gruweldaden van IS. Moslims die dus daarheen trekken, weten heel goed waarmee ze zich inlaten, namelijk met een bende sadistische fanatici. Ik geloof er dan ook niet in dat wie terugkeert, plots tot inkeer zou zijn gekomen en zijn extremistische gedachtegoed in Syrië heeft achtergelaten. Ik stel overigens vast dat terugkeerders die hier niet in de cel belanden, op sociale media en dergelijke nog zeer actief blijven in extremistische milieus. Minister, hoe gaat u dat controleren? Als u live getuigenissen voor de scholen wilt laten brengen door teruggekeerde Syriëstrijders, hoe weet u dat die gasten echt gederadicaliseerd zijn en dat niet uit opportunisme voorwenden?

Mevrouw Kathleen Helsen (CD&V): Minister, ik heb de resolutie bij me. Ik heb nog eens heel goed gelezen wat daarin staat. Ik heb ook de aanbevelingen van het netwerk doorgenomen. Daar staat dus duidelijk niet in dat wij ex-Syriëstrijders voor de klas moeten zetten, dat we hun getuigenis moeten

gebruiken om de problematiek aan te pakken. Dat is op een totaal andere manier opgenomen. Er wordt ook heel duidelijk geschreven dat, als men getuigenissen gebruikt, dat aan een aantal voorwaarden moet voldoen. Dat moet passen binnen een totaalproces. Dat mis ik. Als ik zie wat de vragen zijn in de resolutie in de richting van het onderwijs, dan zijn die totaal anders. Het is heel duidelijk dat het gebruik van getuigenissen niet altijd gunstige effecten heeft. Bijvoorbeeld in de VS heeft men duidelijk de effecten gemeten van dezelfde methodiek. Er is duidelijk aangetoond, met het Scared Straightprogramma, dat het averechtse effecten heeft. Ik zou dus willen vragen dit idee niet uit te voeren, gezien de nefaste effecten die dat heeft. In Vlaanderen heeft de Vereniging voor Alcohol- en andere Drugproblemen (VAD) ook al duidelijk gemaakt dat het inzetten van getuigenissen nefaste effecten heeft, dat dit vaak averechts werkt in plaats van de doelstellingen te bereiken waarop we willen inzetten. Minister, ik vraag dus duidelijk dat we ons niet baseren op intuïtie, maar op wetenschap, dat we luisteren naar de gedragswetenschappers, die deze methodiek heel duidelijk afkeuren.

De voorzitter: Mevrouw Sminate heeft het woord.

Mevrouw Nadia Sminate (N-VA): Mevrouw Helsen, gisteren nog hoorde ik uw partijvoorzitter zeggen dat hij eerder applaus dan een zure opmerking verwacht. Ik denk dat hij het dan heeft over het onderwerp van de vraag die u hier stelt. U was zelf niet betrokken bij de opmaak van de resolutie. Wel, ik kan het aantal uren niet tellen dat ik samen met uw partijgenoten heb gezocht naar manieren om ervoor te zorgen dat tegengeluiden bij de jongeren terechtkomen. We zijn er echt van overtuigd dat niemand dat beter kan dan teruggekeerde, teleurgestelde jongeren dat kunnen. Uiteraard moet dat met omzichtigheid gebeuren. Uiteraard zullen we geen zware criminelen voor de klas zetten. Uit de hoorzittingen is echt wel gebleken dat alle sprekers voor die counternarratives zijn. Ook de deradicaliseringsambtenaren zijn daar expliciet voor. Ik vraag me dus af waar u het haalt dat dit voorstel niet goed zou zijn en dat het niet door de commissie is gedragen. *(Applaus bij de N-VA)*

De voorzitter: De heer Somers heeft het woord.

De heer Bart Somers (Open Vld): Collega's, ik denk dat we op het voorstel dat minister Homans afgelopen weekend heeft gelanceerd, niet verkrampt moeten reageren en er ook geen karikatuur van moeten maken. Het is evident dat zo'n initiatief goed omkaderd moet zijn. Het is evident dat niet elke ex-Syriëstrijder ervoor in aanmerking komt. Het is evident dat goed moet worden onderzocht hoe en in welke omstandigheden dat kan. Het belangrijkste is wel dat dit initiatief past in de beleidsaanpak die ook mijn partij voorstaat: voorkomen is beter dan genezen. Als we jonge Vlamingen ervan kunnen weerhouden om de stommiteit van hun leven te maken door hun getuigenissen voor te leggen – getuigenissen van mensen die op een indringende, overtuigende manier misschien wel beter dan wij bepaalde jongeren kunnen bereiken –, dan mogen we die kans niet laten liggen en moeten we ernstig nadenken of en hoe we daarop inspelen.

Minister, u hebt gelijk: op Europees niveau wordt de counternarrative naar voren geschoven als een belangrijk instrument in de strijd tegen extremisme. Ik aarzel dus niet om op een ernstige, genuanceerde, goed onderbouwde en goed omkaderde manier de mogelijkheden van dit instrument te bekijken. Ik sta er dus principieel voor open, want het past in een integrale aanpak die in de eerste plaats uitgaat van preventie. *(Applaus bij Open Vld en de N-VA)*

De voorzitter: Mevrouw Gennez heeft het woord.

Mevrouw Caroline Gennez (sp.a): Ik sluit me aan bij de twee vorige sprekers. Ik denk dat dit debat vooral nuance behoeft. Minister, als het u ernst is om de

counternarrative ingang te doen vinden in scholen, welzijnsorganisaties en het jeugdwerk, dan moet u dat vooral niet nalaten. Eén kanttekening is wel essentieel: de omkadering moet professioneel zijn. Dat betekent dat de lokale besturen en de ambtenaren bevoegd voor de strijd tegen de radicalisering de middelen moeten krijgen om die projecten op een professionele wijze uit te rollen. Als Vlaams Parlement blijven we op dat punt toch wel wat op onze honger zitten. Minister, waar is het geld? Show us also the money. (*Applaus bij sp.a*)

De voorzitter: Mevrouw Meuleman heeft het woord.

Mevrouw Elisabeth Meuleman (Groen): Ook ik begrijp de opmerking van CD&V niet goed. Iedereen die heeft meegewerkt aan de commissie en aan het intensieve redactiewerk achteraf heeft duidelijk begrepen hoe belangrijk de tegenverhalen zijn. Die tegenverhalen, zo stelden Nederlandse experts ook, moeten geloofwaardig zijn. De overheid kan die niet zomaar van bovenaf ontwikkelen. Tegenverhalen van mensen die de ervaring doormaakten, kunnen een krachtig wapen in de strijd tegen radicalisering zijn.

Natuurlijk moet er de juiste omkadering zijn. Natuurlijk moeten gezinsbegeleiding en maatwerk ook aanwezig zijn. Als al die voorwaarden vervuld zijn, kan het wel een krachtig wapen zijn om uit te werken en mensen daarvoor in te schakelen in het onderwijs. (*Applaus bij N-VA, Open Vld en Groen*)

Minister Liesbeth Homans: Dank aan zo goed als elke partij hier aanwezig voor de steun, oprecht: dank u. Ik heb in mijn initiële antwoord gezegd dat er nuances nodig zijn. Moet je dat binnen de juiste context plaatsen? Uiteraard. Is er maatwerk nodig? Uiteraard. Mag dit leiden tot straffeloosheid? Uiteraard niet.

Mijnheer Janssens, het is uw volste recht, maar u maakt er een complete karikatuur van. U kent ook de bevoegdheidsverdeling: het federale niveau is bevoegd voor de repressie, maar dan is het eigenlijk al te laat. We worden in Vlaanderen ook wel geconfronteerd met mensen die terugkeren. Daar moeten we inzetten op preventie om te verhinderen dat ze teruggaan en tegelijkertijd om te vermijden dat we er nog meer dan die 427 die er nu al zijn, zien vertrekken vanuit België. Waar wij vanuit de Vlaamse overheid op moeten focussen, met de Vlaamse Regering en in samenspraak met het Vlaams Parlement, is op het preventieve luik. Ik wil van dit debat geen karikatuur maken, en ik vind het betoog van de heer Somers, maar ook van collega Sminate, mevrouw Meuleman en mevrouw Gennez, zeer constructief en heel onderbouwend. Dit mag natuurlijk niet tot straffeloosheid leiden en we moeten in maatwerk voorzien. (*Opmerkingen van de heer Bart Somers*)

Ik probeer te verbinden, mijnheer Somers. In een dergelijk debat moet dat kunnen, nietwaar, over de partijgrenzen heen. Alle lof voor de commissie ad hoc die hier heeft plaatsgevonden. Het is zoals de voorzitter ervan, mevrouw Sminate, ook heeft gezegd: ettelijke uren is hier gedebatteerd over deze toch wel zeer prangende problematiek waar wij in Vlaanderen en in België in algemeenheid mee worden geconfronteerd. Er zijn heel veel experts aan het woord gekomen. Er is heel veel gediscussieerd, op een constructieve manier, als ik het goed begrepen heb, over hoe de resolutie er zou moeten uitzien. Maar als hier iemand komt zeggen dat van tegenverhalen en tegengetuigenissen totaal geen sprake is in de resolutie, dan kan ik dat echt niet beamen. Dat staat daar letterlijk in.

Wil dat zeggen dat dat alleen moet in een schoolcontext? Neen, ik heb het opengetrokken. Het kan in een schoolcontext, in een moskee, in jeugdverenigingen, in sportclubs, het maakt me niet uit waar. Elke jongere in Vlaanderen die we kunnen verhinderen om naar Syrië te trekken, is er één gewonnen. U kunt van mening verschillen, maar ik denk dat dat een zeer nobel doel is om voorop te stellen. (*Applaus bij N-VA en Open Vld*)

De heer Chris Janssens (Vlaams Belang): Minister, gefeliciteerd. U wordt inzake uw aanpak van de radicalisering gesteund door sp.a en Groen. U bevindt zich daarmee in uitstekend gezelschap. Ik reken dan maar op het gezond verstand van tenminste één coalitiepartner om dit dwaze idee uit uw hoofd te praten, minister. Dat u het nodig vindt om een project op poten te zetten om teruggekeerde jihadisten, terroristen of wat dan ook voor een klas vol tieners te laten getuigen, maakt voor mij vooral één ding duidelijk, namelijk dat u en de Vlaamse Regering inzake de strijd tegen het moslimextremisme van geen hout pijlen meer weet te maken. Voor mijn partij, het Vlaams Belang, is het nochtans heel duidelijk, minister: jihadisten en andere terroristen mogen niet meer tot ons land toegelaten worden. Wanneer dat toch zou gebeuren, moeten zij met een politiecombi naar de gevangenis gereden worden en niet met een limousine naar onze Vlaamse scholen. *(Applaus bij het Vlaams Belang)*

Mevrouw Kathleen Helsen (CD&V): Minister, collega's, ik stel vast dat verschillende methodieken die worden aangewend in de welzijnswereld, ook binnen onderwijs, hier op een hoopje gegooid worden. Dat is bijzonder gevaarlijk, want elke methodiek heeft zijn effect en moet op de juiste manier ingezet worden om zijn effect te hebben.

Ik baseer me op de wetenschap. Het is heel belangrijk om dat te doen. Mevrouw Gennez zei dat we het op een professionele manier moeten aanpakken. Ik vraag u om het op een wetenschappelijk onderbouwde manier aan te pakken. De wetenschap heeft hierover reeds uitspraken gedaan en doet er vandaag nog uitspraken over. Ook sprekers in de commissie spreken zich hierover uit. Ze kunnen wetenschappelijk onderbouwd aantonen dat het voorstel serieuze risico's inhoudt en dat het totaal andere effecten kan hebben dan wat wij beogen. Daarom, minister, vraag ik u om de resolutie uit te voeren met betrekking tot onderwijs... *(Rumoer)*

Neen, minister, als u de zaak wetenschappelijk ernstig bekijkt, is het duidelijk dat het voorstel niet wetenschappelijk onderbouwd is en dat niet aan de voorwaarden voldaan is om de resolutie op een correcte manier uit te voeren. *(Applaus bij CD&V. Rumoer)*

De voorzitter: De actuele vragen zijn afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Els Robeyns aan Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over de structurele onbestuurbaarheid van gemeenten

De voorzitter: Mevrouw Robeyns heeft het woord.

Mevrouw Els Robeyns (sp.a): Voorzitter, minister, collega's, zoals u weet, zijn er vandaag vier gemeenten onbestuurbaar die correct de procedure hebben gevolgd die is bepaald in het Gemeentedecreet. Ze zitten al maanden of jaren in een impasse, want het artikel in het Gemeentedecreet werkt eigenlijk niet.

Uw administratie heeft dat in een evaluatie zelf vastgesteld. Er staat niet omschreven wat onbestuurbaarheid is, dus vernietigt de Raad van State de beslissingen. De gemeenten willen absoluut aantonen dat ze onbestuurbaar zijn, dus laten ze de zaak helemaal in de soep draaien en nemen ze geen enkele beslissing meer.

Iedereen, minister, is het erover eens dat het artikel niet werkt en dat er snel een oplossing moet komen. In de commissie is gebleken dat niet alle partijen in de meerderheid het eens zijn over wat die oplossing moet zijn. Open Vld en de N-VA zitten op de lijn van de administratie: een constructieve motie van wantrouwen. CD&V pleit eerder voor een terugkeer naar de oude situatie of voor tussentijdse

verkiezingen. De discussie in het parlement lijkt ook overgeslagen te zijn op de regering. Afgelopen vrijdag lag er een voorontwerp van decreet op tafel en ook toen is er geen beslissing genomen.

Minister, geen beslissing nemen in dezen is onverantwoord. De tijd dringt. De situatie op het terrein escaleert en de verhalen die we horen van de gemeenten, zijn werkelijk hallucinant. Jammer genoeg zijn ze wel de realiteit. Schoolboeken worden niet meer besteld. Putten in het wegdek worden niet meer gedicht. En – nog straffer – de kinderopvang gaat niet meer open omdat een beerput niet kan worden leeggemaakt. Je kunt het je niet voorstellen, maar het gebeurt.

Er is dus dringend een oplossing nodig. De mensen staan in de kou wegens politiek gekibbel in hun gemeente op basis van een artikel in het Gemeentedecreet dat niet werkt. Nu dreigen ze in de kou te blijven staan wegens politiek gekibbel in uw meerderheid, in de Vlaamse Regering. U bent de verantwoordelijke minister. U kunt hen helpen. Laat hen niet in de kou staan.

Wat gaat u doen? Komt er een aanpassing van het Gemeentedecreet? En zo ja, welke?

De voorzitter: Minister Homans heeft het woord.

Minister Liesbeth Homans: Voorzitter, mevrouw Robeyns, ik begin met een klein detail, het is niet zo relevant: afgelopen vrijdag stond dit niet op de agenda van de Vlaamse Regering, want ik was in Oslo.

Ik ben het volledig met u eens. Dat zal u ook niet verbazen, want u hebt ook het debat bijgewoond in de commissie Binnenlands Beleid toen we de adviesnota, die werd opgemaakt door de administratie, heel uitvoerig hebben besproken.

Ik ben het volledig met u eens dat wat er momenteel in een aantal gemeenten gebeurt, totaal onmenselijk is. We hebben Borgloon, Tienen, Denderleeuw en Putte. En we hadden Turnhout. Turnhout is opgelost. We hebben in de commissie al uitvoerig besproken waarom Turnhout opgelost is. Dat komt doordat men daar niet naar de Raad van State is getrokken. Ik meen dat we het er allemaal over eens zijn dat het artikel nu niet goed omschreven is. Dat heeft grotendeels te maken met het feit dat de Raad van State een heel ruime interpretatie geeft aan de term 'onbestuurbaarheid' en dat is niet goed.

Ongeveer twee weken geleden hebben we de adviesnota van het Agentschap voor Binnenlands Bestuur (ABB) besproken. Ik druk hiervoor nogmaals mijn dank uit ten aanzien van Guido Decoster, die de nota op heel korte termijn heeft opgeleverd. De nota is heel wetenschappelijk en neutraal onderbouwd. Hij heeft de hulp ingeroepen van allerlei academici om tot een objectieve nota te komen. En daarmee heeft hij een oplossing op tafel gelegd.

Ik meen dat we het er allemaal over eens waren dat er snel een oplossing moet komen. Als Vlaamse Regering volgen we dit op de voet. U weet dat het niet mijn gewoonte is, dat heb ik ook in de commissie niet gedaan, om uit de biecht te klappen over wat er in de schoot van de Vlaamse Regering al dan niet over een bepaald dossier wordt gezegd.

Ik vind dit absoluut schrijnende toestanden waarvoor snel een oplossing moet worden gevonden. Ik vind het echter ook gepast om aan dit Vlaams Parlement mee te delen dat hier ook verantwoordelijkheid kan worden genomen om te vermijden dat die impasse zou blijven duren.

Mevrouw Els Robeyns (sp.a): Minister, u hebt zelf gezegd dat er een probleem en een duidelijke analyse is. Wat houdt u dan tegen om actie te ondernemen?

Het is uw verantwoordelijkheid. Als u ons uitnodigt om initiatief te nemen en op zoek te gaan naar een wisselmeerderheid, dan zullen wij dat doen. Hoe krijgt de oppositie anders iets goedgekeurd? Wij zullen onze verantwoordelijkheid nemen en zelf een voorstel doen, dan kunnen we misschien ook aantonen dat deze Vlaamse Regering ook niet zo bestuurbaar is.

De voorzitter: De heer Van den Heuvel heeft het woord.

De heer Koen Van den Heuvel (CD&V): Het is heel duidelijk dat de toestand in een aantal gemeenten niet lang meer kan blijven duren. Daar zijn wij het helemaal mee eens, maar ik wil wel opmerken dat het over een beperkt aantal gemeenten gaat, een 3-tal gemeenten van de 308.

Wij willen meezoeken naar een oplossing. Wij zijn oplossingsgericht ingesteld maar wij willen ook benadrukken dat de remedie niet erger mag zijn dan de kwaal. Dat betekent dat we niet holderdebolder een oplossing moeten bedenken voor die drie gemeenten terwijl tegelijk de instabiliteit in vele andere gemeenten zou worden georganiseerd. Dat is onze grote bezorgdheid: het moet een uitzonderlijke remedie zijn voor een uitzonderlijke situatie.

De lokale besturen scoren in enquêtes bij de Vlamingen zeer hoog. Zij hebben een grote geloofwaardigheid en genieten het vertrouwen van de mensen. Dat heeft wellicht te maken met hun stabiliteit. De stabiliteit van de lokale besturen blijft voor ons een prioriteit. Uitzonderlijke situaties vergen uitzonderlijke oplossingen. Wij stellen dan ook voor terug te keren naar de oude situatie ofwel tussentijdse verkiezingen te organiseren. De kiezer moet kunnen spreken wanneer de politici er niet uit geraken.

De voorzitter: De heer Somers heeft het woord.

De heer Bart Somers (Open Vld): De waarheid heeft haar rechten. Artikel 47bis van het Gemeentedecreet is tijdens de vorige legislatuur ingevoerd. Wij hebben toen vanop de oppositiebanken gezegd dat het begrip structurele onbestuurbaarheid te vaag was. De Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten trad ons daarin bij. Men heeft dat toch willen doorvoeren, maar vandaag is het begrip uitgehold door de rechtspraak van de Raad van State.

Een voor de hand liggende oplossing en een weg die men zou kunnen bewandelen, zou erin kunnen bestaan het begrip structurele onbestuurbaarheid beter te definiëren. Dat is een van de vele mogelijke oplossingen. Er moet in elk geval een oplossing komen. De fout uit de vorige bestuursperiode moet worden rechtgezet, want deze situatie kan op termijn niet worden volgehouden. Mijn fractie wil zich heel constructief opstellen om een goede oplossing te vinden op korte termijn. Ik heb er een gesuggereerd die het meest voor de hand ligt omdat ze aansluit bij de filosofie die in de wet ingeschreven is, maar misschien zijn er nog andere en betere. Wij kijken daar met een open geest naar, maar we vragen wel, minister, om relatief snel tot een oplossing te komen.

De voorzitter: De heer Van Grieken heeft het woord.

De heer Tom Van Grieken (Vlaams Belang): Minister van Binnenlands Bestuur zijn en 308 gemeenten onder uw bevoegdheid hebben is niet echt heel dankbaar, want men focust natuurlijk op de gemeenten waar het misloopt.

Maar daar waar het misloopt, loopt het heel ernstig mis. Afgelopen weekend begon de politieke lokale malaise bijvoorbeeld in Denderleeuw letterlijk te stinken toen een uitpuilende beerput de gemeentelijke kinderopvang lamlegde.

Ik wil u nog een bijkomende vraag stellen, meer bepaald voor Denderleeuw. U zegt dat u niet ad hoc of snel uit de pols concrete dossiers wilt beantwoorden,

maar ik dring daar in dit geval toch op aan. Vanavond vindt daar immers een gemeenteraad plaats waar onder meer de scouts komen protesteren voor een beetje geld om op kamp te kunnen gaan. Het lokale niveau is het niveau dat het dichtst bij de mensen staat. Het is vaak het belangrijkste niveau, maar juist daar is de politieke infantiliteit ook torenhoog.

De voorzitter: Mevrouw Pira heeft het woord.

Mevrouw Ingrid Pira (Groen): Minister, het is voor u een goede dag, want dit is al het tweede agendapunt waarbij u door Groen wordt ondersteund. Ik zei al in de commissie dat ook wij de structurele onbestuurbaarheid willen vervangen door de constructieve motie van wantrouwen. Hier begrijp ik CD&V niet. Ofwel wil zij terug naar de vorige situatie. Waarschijnlijk is CD&V bang om hier en daar uit de boot te vallen. Ofwel wil zij nieuwe verkiezingen. Voor CD&V kan het dat het vastloopt in het college en dat de gemeenteraad naar huis wordt gestuurd. De democratische logica daarvan ontgaat mij volledig, mijnheer Van den Heuvel.

Minister, u zit inderdaad met een probleem want het voorstel staat nu vrijdag op de agenda van de regering, dacht ik toch. Jullie zijn met 43 N-VA-parlementsleden en er zijn er 19 van Open Vld. Dat is samen 62, en dus net geen meerderheid in dit parlement. Wij doen, zoals sp.a al heeft gedaan, een aanbod. Wij zijn met 10. Dan kunnen we zo snel mogelijk die gemeenten die nu volledig vastzitten, uit de soep helpen. Dit verdraagt geen uitstel. *(Applaus bij Groen en sp.a)*

De voorzitter: De heer Maertens heeft het woord.

De heer Bert Maertens (N-VA): Collega's, het is duidelijk voor iedereen dat de oplossing die de decreetgever in de vorige periode heeft uitgewerkt, ontoereikend is, en zelfs een averechts effect heeft. *(Opmerkingen)*

We zien dat de blokkering in onder meer Denderleeuw en Tienen totaal is. De grootste slachtoffers daarvan zijn de inwoners. Daar moeten wij aandacht voor hebben. Wij lezen de verhalen over de kinderopvang die moet gesloten blijven, of over een afscheidsfeest voor zesdeklassers dat niet kan plaatsvinden enzovoort. Daarom moeten wij een snelle en een goede oplossing hebben, die bovendien perfect democratisch kan zijn. De door het Agentschap voor Binnenlands Bestuur voorgestelde constructieve motie van wantrouwen is perfect democratisch en behoudt een meerderheid. Die bestaat hier in het Vlaams Parlement, maar ze bestaat ook in Wallonië. Sommigen zullen het misschien vreemd vinden van een N-VA'er, maar als het daar goed is, moeten we dat ook zeggen en moeten we niet te beroerd zijn om dergelijke dingen over te nemen. In elk geval: niets doen of terugkeren naar de vroegere situatie waarbij een schepen wiens bevoegdheden werden ontnomen, betaald blijft worden en daar zit als een plant, daar kiezen wij niet voor, dat is voor ons geen optie. *(Applaus bij de N-VA, sp.a en Groen)*

Minister Liesbeth Homans: Misschien voor de duidelijkheid van het debat: ik ben het wel niet, als minister bevoegd voor het binnenlands bestuur, die beslist dat een gemeente onbestuurbaar is. De gemeenteraad zelf, de lokale politici zelf nemen die verantwoordelijkheid. Vanuit mijn bevoegdheid kan ik, in samenspraak met gouverneurs, die dan gaan bemiddelen, de procedure begeleiden. Voor de duidelijkheid is het wel goed dit hier te herhalen.

Ik hoor hier sommige collega's zeggen dat het over een beperkt aantal gemeenten gaat. We hebben er vijf. Eentje is opgelost, dat zijn er nog vier. Er zitten er jammer genoeg nog een aantal in de pijplijn. Is het dan wel de moeite om een hele regelgeving aan te passen voor een aantal gemeenten? Persoonlijk ben ik van de toestanden die we daar nu meemaken – de heer Van Grieken verwees al naar de gemeenteraadszitting van vanavond in Denderleeuw –, zoals met de brandweer die mensen moet wegspuiten omdat ze daar met stoelen staan te

gooien en dergelijke meer, niet echt een voorstander. Ik ben daar niet echt een voorstander van. Ik kan mij niet voorstellen dat er collega's hier aanwezig zijn die daar wel een voorstander van zijn.

Mijnheer Somers, uw fractie is zeer bereid om constructief mee te werken. Wil dat dan zeggen dat het overhaast is? Neen. We hebben vanuit de administratie een heel duidelijke, wetenschappelijk onderbouwde, objectieve en neutrale nota die een oplossing voorstelt. We moeten snel handelen en dat in alle discretie in de schoot van de Vlaamse Regering bespreken. Ik herhaal mijn oproep: tegelijkertijd moet er de mogelijkheid zijn om in dit Vlaams Parlement de verantwoordelijkheid te nemen.

Voorzitter, ik sluit af. We weten allemaal hoe dat artikel 47bis in een vorige legislatuur tot stand is gekomen. Het staat nog in ons collectief geheugen gegrift. Was dat iets waar mijn partij volledig achter stond? Neen. Maar het was een compromis dat toen gesloten is. Voor alle duidelijkheid: dat hoort zo in een meerderheid. Maar ons hier dan nu indirect verwijten dat het onze volledige verantwoordelijkheid is, vind ik toch een brug te ver. *(Applaus bij de N-VA)*

Mevrouw Els Robeyns (sp.a): Minister, ik denk dat u de waarheid een beetje geweld aandoet. In de vorige legislatuur was het uw minister, minister Bourgeois van de N-VA, die absoluut dat artikel in het Gemeentedecreet wilde invoeren. *(Applaus bij CD&V en sp.a)*

Zowel CD&V als sp.a hadden daar bedenkingen bij, maar hebben dat collegiaal mee goedgekeurd. *(Opmerkingen)*

Het blijkt nu dat het niet werkt. Iedereen is het erover eens: hét slachtoffer zijn de inwoners. De inwoners van die gemeente zijn die impasse kotsbeu en verdienen een oplossing. Het probleem zit bij het decreet. De oplossing van een decreet kan ofwel vanuit het parlement komen ofwel vanuit de regering. U hebt ons uitgenodigd om een voorstel te doen. We zullen dat nog vóór de zomer doen. *(Applaus bij sp.a en Groen)*

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Paul Van Miert aan Ben Weyts, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn, over het uitschakelen van flitspalen na een bepaald maximumaantal pv's voor snelheidsovertredingen

De voorzitter: De heer Van Miert heeft het woord.

De heer Paul Van Miert (N-VA): Minister, begin deze week kondigde uw collega uit de Federale Regering, minister Geens van Justitie, aan dat hij komaf wenst te maken met de marges die er worden genomen bij het opmeten van snelheidsovertredingen. Concreet zou dat betekenen dat waar we 120 kilometer per uur mogen rijden, we bijvoorbeeld geen 132 kilometer per uur meer zouden mogen rijden. Op zich is er wel iets te zeggen voor die maatregelen. De facto betekent dat ook – en zeker in het begin van het nemen van zo'n maatregel – dat de politiezones heel wat meer boetes zullen moeten uitschrijven en daardoor ook meer administratie te verwerken zullen krijgen. Dat zou dan weer voor overbelasting kunnen zorgen.

Daarom stelt uw collega uit de Federale Regering voor om als flankerende maatregel in die zones een quotum in te stellen waarboven zij de keuze zouden hebben om te stoppen met verbaliseren, om dus eigenlijk de stekker uit de flitspaal te trekken.

De N-VA-fractie vindt dit geen goed signaal aan onze burgers. We hebben dagelijks meer dan één dodelijk verkeersslachtoffer te betreuren, vierhonderd

slachtoffers per jaar. Dan kan een dergelijke maatregel toch geen goed signaal zijn aan de burger. Bovendien wilde u in uw beleidsnota duidelijk werk maken van alles wat verkeersveiligheid aangaat. Ik denk dan aan de maatregelen die u wilt nemen, de investeringen die u wilt doen op het gebied van handhaving.

Minister, zult u in overleg gaan met minister Geens? Welke maatregelen denkt u te moeten nemen om deze situatie een oplossing te geven?

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Vierhonderd verkeersdoden in Vlaanderen: we doen het slechter dan onze buurlanden. Als samenleving moeten we het signaal gegeven dat we dat onaanvaardbaar vinden. Dan is het inderdaad geen goed signaal dat we anderzijds de boodschap krijgen dat er in de parketten een plafond komt op de processen-verbaal inzake snelheidsovertredingen. Ik denk dat het geen goed signaal is als we in Vlaanderen zeggen dat we meer zullen investeren in trajectcontroles, maar dat er anderzijds vanuit de parketten het signaal komt dat we deeltijds zullen handhaven. Wie geluk heeft, ontspringt de dans en wordt niet langer vervolgd.

Vanuit Vlaanderen zeggen we heel duidelijk dat we die controles en handhaving niet doen bij wijze van inkomstenmaatregelen, want we gaan net een Vlaams verkeersveiligheidsfonds oprichten dat ervoor zorgt dat de meerinkomsten die we krijgen via die boetes, rechtstreeks worden geïnvesteerd in meer verkeersveiligheid. Anderzijds geef je een ander signaal op het niveau van de parketten als je zegt dat als we genoeg centen hebben binnengehaald en het plafond is bereikt, we niet meer zullen handhaven, geen controle meer zullen doen en niet meer zullen vervolgen.

Ik vind het inderdaad een slecht signaal. Ik heb alle begrip voor budgettaire en andere problemen waarmee ook de parketten kampen. Ik vraag enkel dat men alternatieven bekijkt om ervoor te zorgen dat justitie wat wordt ontlast.

Kijken we naar het Nederlandse voorbeeld, waar beperkte boetes, voor overtredingen van 10 tot 20 kilometer per uur, administratief worden afgehandeld, zonder Justitie te belasten. We spreken dan over 60 tot 70 procent van de snelheidsovertredingen. We zouden dan een soort gewestelijke GAS-mogelijkheid introduceren. Dat is maar één voorstel. Ik heb alleszins gevraagd om daar overleg over te hebben, of anderszins na te denken over alternatieven die er niet voor zorgen dat we minder doen voor de verkeersveiligheid, maar net meer.

De heer Paul Van Miert (N-VA): Minister, de eerste vraag die ik u in dit halfroond stelde, ging ook over verkeersveiligheid, meer bepaald over de rijopleidingen. Ook toen, collega's, moesten we al vaststellen welke gordiaanse knoop er gelegd is met die zesde staatshervorming, welk gammal vehikel we daarmee de weg op gestuurd hebben. Ik kan dat alleen maar vaststellen en betreuren, minister.

Ik heb wel vertrouwen in uw antwoord, dat u de verkeersveiligheid voorop blijft stellen. Ik heb op dit moment dan ook geen extra vragen aan u; ik denk dat het beter is om even het overleg met uw federale collega af te wachten en dan te kijken waar we staan.

De voorzitter: De heer De Clercq heeft het woord.

De heer Mathias De Clercq (Open Vld): Minister, ik denk dat u hier de juiste lijnen trekt. Verkeersveiligheid staat voorop. Uw beleidsnota spreekt op dat vlak ook boekdelen. Het is goed dat u een overleg hebt aangevraagd om een aantal inzichten te delen en om de verkeersveiligheid voorop te stellen.

Mijnheer Van Miert, ik vond u zeer goed bezig, maar dit is een dusdanig ernstig onderwerp dat het niet gepast is om hier te verwijzen naar de zesde staatshervorming en om die plaat – uw voorzitter had opgeroepen om die af te zetten – opnieuw te laten draaien.

Minister, u trekt hier de juiste lijnen, en wij steunen u in uw beleid rond verkeersveiligheid. (*Applaus bij Open Vld en CD&V*)

De voorzitter: De heer Vandenbroucke heeft het woord.

De heer Joris Vandenbroucke (sp.a): Minister, ook onze fractie zit op uw lijn en die van collega Van Miert. Het kan niet zijn dat er flitspalen worden uitgeschakeld. Wat wij in Vlaanderen nodig hebben, is niet minder, maar meer handhaving. Ik verwelkom ook uw plan om trajectcontrole meer uit te rollen, maar zolang we onze verkeersovertredingen kunnen afkopen, zullen sommigen te snel blijven rijden en verkeersovertredingen blijven begaan.

Ik denk dat er maar één ding helpt om de veelplegers op andere gedachten te brengen of om hen van de weg te halen, namelijk de invoering van het rijbewijs met punten. In het Vlaamse regeerakkoord staat dat de Vlaamse Regering daarvoor de nodige stappen wil zetten en overleg wil plegen met de federale overheid. U hebt zich daar ook al een sterke voorstander van getoond. Mijn vraag is dan ook heel eenvoudig: zijn er al stappen gezet ten aanzien van de federale overheid om het rijbewijs met punten eindelijk in te voeren?

De voorzitter: De heer Rzoska heeft het woord.

De heer Björn Rzoska (Groen): Minister, ook wat mijn fractie betreft, krijgt u alle steun voor het feit dat u aan uw federale collega duidelijk zult maken dat dit niet kan. We weten allemaal dat snelheid een van de grootste oorzaken van heel wat ongevallen met dodelijke afloop is. Het kan niet zijn dat er een signaal komt dat zodra een bepaald quotum is bereikt, de stekker eruit gaat.

U zei dat u op zoek bent naar alternatieven, dus ik zal misschien een kleine suggestie doen. Ik heb gelezen dat er een aantal staatssecretarissen op zoek zijn naar extra werk. Misschien kunt u hen daarvoor inzetten. (*Gelach*)

De voorzitter: Mevrouw Brouwers heeft het woord.

Mevrouw Karin Brouwers (CD&V): Minister, het is natuurlijk positief voor de verkeersveiligheid dat minister Geens de tolerantie bij snelheidsovertredingen wil verlagen. Maar dat dat uiteindelijk zou leiden tot minder boetes, is denk ik ook niet de bedoeling. Het zullen er niet minder zijn, zoals hier al een paar keer is gezegd.

Wij hebben wel een andere vraag voor u, minister. Ik wil toch even in positieve zin verwijzen naar de zesde staatshervorming. Wij zijn nu bevoegd om een aantal snelheidsbeperkingen op onze wegen vast te leggen. De overtredingen zijn federaal gebleven, maar wij zouden in het Vlaamse Gewest een eigen systeem van administratieve afhandeling kunnen opzetten. Dat vergt natuurlijk heel wat denkwerk en er zal nog een en ander rond moeten gebeuren, maar mijn vraag aan u is of u bereid bent om mee te werken aan een eigen Vlaams administratief afhandelingssysteem voor boetes op de wegen waar wij bevoegd zijn voor het vastleggen van de maximumsnelheid?

Minister Ben Weyts: Om met dat laatste te beginnen – daarmee was ik eigenlijk ook geëindigd –, stel ik voor dat we kleinere snelheidsovertredingen – het is maar een van de ideetjes – administratief afhandelen zodat we dat zelf kunnen doen. Een kleine overtreding is 10 tot 20 kilometer te snel. In Nederland

doet men dat zo. Het gaat om 60 à 70 procent van het totaal aan snelheidsovertredingen. Zo zouden we ook Justitie kunnen ontlasten. Nu verbaliseert Vlaanderen en seponeert het parket. Dat leidt niet tot extra verkeersveiligheid, wel integendeel.

Mijnheer Vandenbroucke, ik deel uw mening over het rijbewijs met punten. Ik heb het bij federaal minister van Mobiliteit Galant al aangekaart. Ik heb dat al aangekondigd. We zullen daarvoor ons best blijven doen.

Tot slot: ik vind dat dit een slecht signaal is, omdat het afstraalt op de totaliteit van de boetes, terwijl het maar om 10 procent gaat. Het lijkt wel alsof iedereen wordt vrijgesteld en zich niet aan de snelheidsbeperking moet houden. 83 procent van de boetes wordt politioneel afgehandeld.

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Annick De Ridder aan Jo Vandeuren, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over het uitbreidingsbeleid in de kinderopvang

De voorzitter: Mevrouw De Ridder heeft het woord.

Mevrouw Annick De Ridder (N-VA): Neen, collega's, ik heb geen plannen in die richting.

Minister, voorzitter, in recente persberichten hebben we een alarmbel horen rinkelen over de nieuwe ronde subsidies voor kinderopvang. U reageerde in diezelfde pers niet echt geruststellend, naar mijn mening. U liet uitschijnen dat Antwerpen wel degelijk de Barcelonanorm zou halen.

De Barcelonanorm staat voor het aantal plaatsen per honderd kinderen. Heel concreet zijn dat 33 plaatsen per honderd kinderen. Als men die invult met de kindplaatsratio, die ervan uitgaat dat er meerdere kinderen per plaats kunnen worden geplaatst af en toe, dan komt men op een andere interpretatie uit. U weet zeer goed, minister: als we die kindplaatsratio hanteren, voldoen bijna alle steden en gemeenten daaraan.

U antwoordde op een schriftelijke vraag dat slechts elf steden en gemeenten de norm nog niet halen met die nieuwe interpretatie. Ik hoop dat dit u niet tot de conclusie brengt dat er in Vlaanderen nergens een probleem is. In uw antwoord op een andere schriftelijke vraag kondigde u aan dat u de programmatienorm die gehanteerd zou worden bij de nieuwe subsidieronde, zou herbekijken en aanpassen. Dat in combinatie met bovenstaande, is niet echt geruststellend waar de noden het hoogst zijn.

Minister, hoe wilt u in de nieuwe subsidieronde voor kinderopvang de verdeling doorvoeren vertrekkend vanuit een visie die de middelen doet terechtkomen bij de steden en gemeenten die ze het meest nodig hebben?

De voorzitter: Minister Vandeuren heeft het woord.

Minister Jo Vandeuren: Collega, ik zou niet durven beweren dat er geen gemeenten zijn die nood hebben aan bijkomende kinderopvang, laat staan dat ik dat zou denken over de stad Antwerpen, waar het stadsbestuur trouwens heel wat inspanningen levert, in heel innovatieve initiatieven overigens.

De situatie is de volgende. Voor het reces zal Kind en Gezin de oproep lanceren voor het uitbreidingsbeleid. We gaan die middelen verdelen over de drie trappen van de kinderopvang. Dat is belangrijk. We moeten een beetje investeren in de initiatieven van de eerste trap, waar het tarief vrij is, in de inkomensgerelateerde

capaciteit en in trap drie, de kinderopvang die zich richt tot de meest kwetsbare groepen.

Het zal dus ook moeten worden geprioriteerd in functie van de noden. Wij gebruiken daarvoor geen programmatiseringen, maar een aantal criteria om de verdeling van de middelen mogelijk te maken. Tot nu toe is altijd uitgegaan van een aantal wetenschappelijke indicatoren die op basis van analyses en studies aangeven waar de nood het hoogst is. We hebben tot nu toe altijd voor Antwerpen, Gent en Brussel een voorafname gedaan. We hebben dan de middelen verdeeld aan de hand van die criteria.

Wat de Barcelonanorm betreft, is de kindratio absoluut geen nieuwigheid. Het is het mechanisme dat we gebruiken. Er is op zichzelf absoluut geen probleem met de vaststelling dat een stad of een regio boven de Barcelonanorm zit. Vlaanderen zit boven de Barcelonanorm, maar het is absoluut geen criterium voor ons om te zeggen of er ergens een prioriteit is of niet. De doelstelling van het decreet is tegen 2016 vijftig op honderd. Het gaat er dus niet over of men er net boven zit en dan niet meer kan worden geprioriteerd. Antwerpen zit op 36 procent, het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest op 47 procent en Gent op 62 procent.

We gaan de ronde opnieuw doen. De wetenschappelijk onderbouwde criteria die we tot nu toe hebben gebruikt, zijn het aantal kinderen onder 3 jaar, de verhouding werkende-werkzoekende ouders en het aantal eenoudergezinnen. Dat zijn de criteria die tot nu toe de verdeling en de prioritering hebben onderbouwd.

Er zal nog overleg zijn. We zullen ook de schepen van Antwerpen horen. In de loop van de volgende weken mag u van Kind en Gezin een oproep verwachten waarin dit verdelingsmechanisme en de modaliteiten ervan zullen worden bekendgemaakt.

Mevrouw Annick De Ridder (N-VA): Minister, ik dank u voor uw antwoord.

Het is positief dat u erkent dat Antwerpen een probleem heeft, want het artikel liet anders uitschijnen. Het is ook positief dat u zegt dat de voorafname op zich een goede zaak is. Toch blijf ik wat op mijn honger zitten over die criteria.

U zegt dat er een voorafname komt en dat u de criteria zult herbekijken, maar dat is – en laat me duidelijk zijn – onvoldoende. Dat is onvoldoende. Welke norm men ook hanteert – of men nu 33 handhaaft of 50 of een kindplaatsratio –, het zullen steeds dezelfde steden en gemeenten zijn die de rode lantaarn dragen. Dat verandert niet naargelang de berekeningswijze.

Mijn vraag blijft dus – en ik hoop dat u er in het komende overleg rekening mee zult houden –: zult u ervoor zorgen dat de middelen zullen gaan naar die steden die de hoogste noden hebben, zeker als we kijken naar de absolute cijfers: 1290 volgens de 33 procent of meer dan 5000 volgens de 50 procent die we toch willen in 2016?

De voorzitter: De heer Van Malderen heeft het woord.

De heer Bart Van Malderen (sp.a): Het siert mevrouw De Ridder dat ze voor bijkomende middelen voor kinderopvang in haar stad pleit. Mocht je de vraag stellen, zou ongeveer iedereen zich aansluiten, want er zijn overal tekorten.

Dat noopt ons ertoe dat zogenaamde uitbreidingsbudget toch wel eens tegen het licht te houden. Op papier gaat het over 20 miljoen euro: 10 miljoen euro voor de compensatie van besparingen, 7 miljoen euro voor een cao. Het Rekenhof zegt dat amper 1,3 miljoen euro rechtstreeks naar bijkomende plaatsen gaat. Die moeten nog eens worden verdeeld over drie trappen, waarvan we de verdeling vandaag, midden 2015, nog altijd niet kennen. Dat maakt uw vraag, mevrouw De Ridder, bijzonder virtueel.

Minister, gaat u nu eindelijk eens duidelijkheid scheppen over die verdeling? Gaat u ons nu eindelijk eens zeggen hoeveel plaatsen we waar zullen zien bijkomen? Ondergaat u gelaten dat die tekorten in Vlaanderen gewoon blijven bestaan?

De voorzitter: Mevrouw Van den Brandt heeft het woord.

Mevrouw Elke Van den Brandt (Groen): Mevrouw De Ridder, u hebt het heel goed samengevat: het is onvoldoende. Dat loopt de oppositie al een hele tijd te zeggen. Groen zegt al lang dat er te weinig budget is voor kinderopvang en dat er geen ruimte is voor uitbreiding. Dat is een probleem in Antwerpen, absoluut. Het is ook een probleem in Gent, in Brussel, in heel veel steden en gemeenten. Maar u hebt die begroting mee goedgekeurd en ik vind uw vraag daarom op het cynische af.

Minister Vandeurzen, u zegt dat het geld eindelijk wordt verdeeld, want er is een klein budget uitgetrokken. Welk bedrag gaat naar kinderopvang? We zijn midden 2015. We stellen die vraag over de begroting al een half jaar. Welk budget trekt u uit voor extra kinderopvang? Hoeveel plaatsen zullen er bij komen? Want het afgelopen jaar zijn er 270 plekje bij gekomen in Vlaanderen, en dat zijn er veel te weinig. *(Applaus bij Groen)*

De voorzitter: Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Mevrouw Katrien Schryvers (CD&V): Dat er noden zijn, is alom bekend. Dat er een uitbreidingsbeleid en bijkomende middelen voor zijn, is ook bekend. Voor ons is het van belang dat de uitbreiding de verschillende functies van kinderopvang, zoals bepaald in het decreet, kan waarmaken. De uitbreidingen gebeuren dus op de verschillende trappen die het decreet kent. En dan moet er worden geobjectiveerd. Dat is de logica zelve. Minister, kunt u meer informatie geven met betrekking tot die verschillende trappen? U zegt dat er een uitbreiding komt op de verschillende trappen. Is dat momenteel vastgesteld of niet?

De voorzitter: Mevrouw Saeys heeft het woord.

Mevrouw Freya Saeys (Open Vld): Het is duidelijk dat er overal een opvangtekort is in heel Vlaanderen. De grootsteden Antwerpen, Gent en Brussel staan inderdaad voor een bijzonder grote uitdaging, maar zij kennen ook voorafnames. Antwerpen krijgt steeds de grootste voorafname. Er zijn ook de centrumsteden, kleinere steden en landelijke gebieden die met een tekort kampen. Ik vraag bijzondere aandacht voor de grootsteden, maar toch ook om op een evenwichtige manier rekening te houden met de noden in de centrumsteden, kleinere steden en de landelijke gemeenten. Dat is voor u misschien de parking van Antwerpen, maar voor mij niet.

Minister Jo Vandeurzen: Collega's, we gaan proberen de oproep vanuit Kind en Gezin te laten vertrekken voor het reces. Ik geef de redenering om het op de drie trappen in te zetten, mevrouw Schryvers. Stel dat er in een bepaalde regio discussie is over inkomensgerelateerde opvangplaatsen versus de vrije tarifiering van trap één. Je moet zorgen dat je het commerciële element niet nog meer doorslag geeft. Het is nu al voor een aantal mensen niet zo simpel. Die dingen moeten we in rekening brengen als we de verdeling doen. Bij trap één denk je aan een verhoging van de forfaits, of meer mensen die een forfait kunnen krijgen. In trap twee gaat het aantal IKG-plaatsen omhoog. In trap drie is het een werkmiddel extra, een surplus.

We proberen dat te objectiveren inderdaad. Het is belangrijk dat we dat doen. Mijnheer Van Malderen, ik herhaal iets dat we al verschillende keren hebben besproken. Ik heb altijd gezegd dat we het beschikbare budget, 20 miljoen euro in 2015, voor een stuk zouden moeten gebruiken om een eerste stap te zetten in

het gelijkschakelen van de arbeidsvoorwaarden van de zelfstandige sector met de vroeger als gesubsidieerde sector gekende initiatieven. Het heeft heel wat voeten in de aarde gehad vooraleer die cao's tot stand zijn gekomen. Ik neem aan dat u het met mij eens bent dat het niet valt vol te houden dat mensen met twee totaal verschillende arbeidsvoorwaarden in dezelfde sector werken. Een deel van de middelen moet gaan naar het gelijktrekken. Het saldo zal worden ingezet, en zal dus op kruissnelheid op het einde van het jaar het begrotingsdoel van 20 miljoen euro uitgave aan kinderopvang kunnen wettigen.

Dat is het kader, maar laten we geen Babylonische spraakverwarring organiseren over die Barcelonanorm. Vlaanderen doet het wat dat betreft erg goed, al zijn er regionale verschillen. Het is niet de Barcelonanorm die voor ons het doorslaggevende criterium is om te weten of überhaupt kan worden geprioriteerd. Ook onze drie grote steden zitten sowieso al boven die norm. Er zijn andere criteria om die prioriteringen te objectiveren.

Mevrouw Annick De Ridder (N-VA): Voor alle duidelijkheid, ik zie geen enkel kind in 'parkingnormen'. Ik laat die woorden volledig voor uw rekening.

Ik kan enkel verwijzen naar de tabellen van Kind en Gezin, die voor iedereen raadpleegbaar zijn op de website. Zelfs voor de 50 procentnorm gaat het bij heel veel steden en gemeenten om tekorten van enkelen of tientallen. In Antwerpen worden we geconfronteerd met een getal van 5319 kinderen. Ik herhaal mijn pleidooi: laat de armoedecriteria niet achterwege. Kijk naar die grootstad die enorm kreunt onder bepaalde realiteiten waaraan we niet kunnen voorbijgaan met veel eenoudergezinnen met een verhoogd risico op armoede. Maak daar alstublieft de nodige middelen voor vrij. Antwerpen doet zeer veel, maar kan het niet alleen en rekent ook op Vlaanderen om daarin mee de nodige stappen te ondernemen.

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Bart Van Malderen aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de rol van de Vlaamse Regering in het debat rond werkbaar werk

ACTUELE VRAAG van Willem-Frederik Schiltz aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over het uitwerken van een beleid rond werkbaar werk op Vlaams niveau

ACTUELE VRAAG van Sonja Claes aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over werkbaar werk op Vlaams niveau

De voorzitter: De heer Van Malderen heeft het woord.

De heer Bart Van Malderen (sp.a): Voorzitter, minister, dames en heren, het debat over werkbaar werk is bijzonder actueel. Op verschillende fora wordt erover gediscussieerd en we zijn we daar bijzonder tevreden over, want elke stap richting meer werkbare jobs is er een die we toejuichen.

De toestand is bijzonder ernstig. Elke drie jaar ondervraagt de Stichting Innovatie & Arbeid werknemers over de mate waarin ze zich hun job de komende jaren blijven zien doen. Minder dan de helft antwoordt daarop positief. Bijna een op vijf antwoordt dat ze op meerdere criteria van stress, slechte combinatie privé-arbeid, leermogelijkheden en motivatie, een aanvaardbare job hebben. Een op vijf zit dus echt wel met een probleem op zijn werk. Deze week nog publiceerde de Stichting Innovatie & Arbeid een resultaat waaruit bleek dat 35 procent van de mensen zegt dat ze hun job niet zullen volhouden tot aan hun pensioen. Als je

gaat kijken naar stressvolle jobs, zegt amper een derde dat ze dat wel zullen kunnen doen. Twee derde zegt dus dat ze zich die job niet zien doen tot aan hun pensioen.

Dan kunnen we hier grote theorieën opzetten over langer werken, over structureel de arbeidsmarkt versterken voor oudere werkenden, maar als mensen de job niet aankunnen, dan is dat – met alle respect – praat voor de vaak en zullen mensen terechtkomen in de werkloosheid. We weten wat de kansen op de arbeidsmarkt jammer genoeg nog altijd zijn voor oudere werkenden. Minister, wat zult u als Vlaams minister van Werk doen om dat debat inzake werkbaar werk vanuit Vlaanderen te stofferen? Het is onze stellige overtuiging dat u een aantal middelen hebt. Hoe zult u die concreet inzetten? Wat is uw inbreng in het debat over werkbaar werk? Wat doet u om in Vlaanderen meer werkbare jobs te creëren?

De voorzitter: De heer Schiltz heeft het woord.

De heer Willem-Frederik Schiltz (Open Vld): Minister, op het federale niveau heeft de regering het debat op gang geschoten. Er is de verhoging van de pensioenleeftijd tot 67 jaar, wat wellicht een aantal mensen voor een aantal uitdagingen zal plaatsen. Mensen worden ouder en gaan langer aan de slag. De vraag rijst of iemand heel zijn leven dezelfde job moet blijven doen. Specialisten zeggen dat dit niet hoeft, dat jobs flexibeler worden en dat mensen in hun loopbaan tijd willen kunnen inschakelen voor familiale of verrijkende bezigheden. Ze willen zich misschien hervormen na een tijd. Enfin, er is nood aan flexibiliteit en maatwerk. Alleen is dat niet altijd evident. Daar is soms wat twijfel over. Dat is een van de elementen dat in het debat moeten worden meegenomen.

Uiteraard moet het begrip 'werkbaar werk' invulling krijgen. Vooral nog is het een beetje een slogan. Iedereen haakt er dan een waslijst aan elementen en initiatieven aan vast. Ik doe een warme oproep om ervoor te zorgen dat dit concreet wordt. Mensen thuis moeten begrijpen waar niet alleen de Federale maar ook de Vlaamse Regering werk van maakt, om het zo te zeggen.

Vlaanderen heeft daarbij een aantal instrumenten, zoals de doelgroepkorting, de begeleiding van werkzoekenden en zeker ook van werkzoekenden boven 50 en 55 jaar, en de loopbaancheques. Dat is een nobel initiatief, dat helaas zeer weinig mensen boven 50 jaar bereikt, namelijk 8 procent. Boven 55 jaar is dat maar 4 procent. Er zijn ook de werkervaringsfondsen, iets zeer interessants. U zult er ons ongetwijfeld nog meer over vertellen.

Minister, u hebt al aangekondigd dat u die werkervaringsfondsen – eigenlijk is dat een tegemoetkoming voor werkgevers die het werk op de werkvloer aanpassen zodat iets oudere werknemers er met meer plezier en comfort kunnen blijven werken – zou inschakelen in loopbaanplannen. Dan komen we bij maatwerk in werk.

Minister, welke instrumenten zult u inschakelen om ervoor te zorgen dat iemands job op termijn een job op maat zal zijn en niet meer een statisch, rigide gegeven? (*Applaus bij Open Vld*)

De voorzitter: Mevrouw Claes heeft het woord.

Mevrouw Sonja Claes (CD&V): Ik ben de derde persoon op rij die het heeft over werkbaar werk. Dat geeft toch wel aan dat het een belangrijk thema is. Federaal minister Peeters heeft gisteren een rondetafelconferentie georganiseerd waarop 65 personen aanwezig waren. Met werkgeversorganisaties en werknemersorganisaties wil hij werkbaar werk invullen. Hij heeft de sociale partners de tijd gegeven om een concreet voorstel te doen.

Voorafgaand was er een voorstel van resolutie van de N-VA en Open Vld. Ik was verbaasd toen ik het voorstel van resolutie las van de N-VA, omdat er drie thema's in staan waarin de federale N-VA vraagt dat de Federale Regering een initiatief neemt. Ten eerste gaat het over opleiding en ontwikkeling, wat een Vlaamse bevoegdheid is, en waarvoor wij dus een initiatief moeten nemen. U hebt aangekondigd dat er een hervorming komt van de opleidingsincentives. Dat is belangrijk.

Het tweede punt is de sensibilisering over die problematiek. Ook dat is duidelijk een Vlaamse bevoegdheid. We hebben daarvoor 'De juiste stoel'. Dat is een instrument dat zeker navolging kan krijgen of verder kan worden uitgebouwd.

Het derde punt ging over pilootprojecten op sectorniveau. Sorry, minister, maar dat hebben wij ook. Zeker het ervaringsfonds zet daarop in, om op sectorniveau positieve voorstellen uit te werken. We hebben dus eigenlijk heel veel mogelijkheden. Ook op het Vlaamse niveau moeten we een dergelijke oefening doen. Wij vinden het dus belangrijk dat de sociale partners daarin worden betrokken.

Minister, op welke manier gaat u dat doen? Gaat u de goede instrumenten die Vlaanderen heeft, verder op elkaar afstemmen? Wat is de timing?

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Het is goed om vooraf te zeggen wat we onder dit containerbegrip wel en niet verstaan. Voor mij is de essentie dat iedereen zo veel mogelijk fluitend naar zijn werk kan gaan. Dat wil zeggen: met goesting, met competentie en talent de juiste job doen waarvoor hij of zij geschikt is. Dat je kunt doen wat je graag doet, met de competenties en talenten die je hebt. Jobs zijn meer op maat van het individu. En het evolueert in tijd. Wat je op je twintigste graag doet en goed kunt, is iets anders dan wat je op je vijftigste graag doet en goed kunt. Je doet niet dezelfde job heel je leven lang. Dat is een zeer belangrijk element.

Dit spoort helemaal met het beleid dat Vlaanderen al enkele jaren voert naar werkgevers en werknemers. U verwijst naar 50-plussers, maar voor mij mag dat voor iedereen gelden. Iemand die in 2009 werkloos werd op zijn 52e, werd niet meer begeleid naar een nieuwe job. Dat hebben we nu opgetrokken naar 60 en we gaan dat verder naar minimum 65 optrekken.

Jullie hebben alle drie acties die we in Vlaanderen doen, sterk belicht. Ik dank jullie daarvoor. De sensibilisering met 'De juiste stoel' beoogt dat mensen op elk moment van hun leven op de juiste stoel zitten. Het is een actie naar werkgevers en werknemers. Ook 'Fluitend naar je werk' was een sensibiliseringsactie. In Vlaanderen proberen we in de sectorale plannen het werkbaar werk, ook voor ouderen, talent en competenties in te schuiven. We hebben dat de voorbije twee jaar in negentien sectorplannen uitgewerkt.

Ook loopbaancheques zijn een zeer goed initiatief. 23.000 mensen hebben in de afgelopen twee jaar met professionele hulp nagedacht over wat ze in de toekomst gaan doen. Je moet immers niet op 50 jaar nadenken over wat je tot je 65e gaat doen: je mag daar ook al vroeger over nadenken. U hebt ook gesproken over ons doelgroepenbeleid. We hebben dat duidelijk gericht op die groepen die dit nodig hebben om een langere loopbaan te doen.

Jullie zijn er misschien nog een paar vergeten. Ik noem er nog drie. Het eerste is Competent: door te matchen op basis van talent en competenties, en niet alleen op basis van cv en diploma, geeft de VDAB zeker mensen meer kans om de juiste job te vinden. Als een autobedrijf in Vlaanderen sluit, kunnen die mensen zo

ook met hun talent en competenties in een andere sector aan bod komen. Dat is zo uniek dat we dat instrument ook vlot aan het verkopen zijn in het buitenland.

Ik wil ook de toolbox Talentontwikkelaar aanraden. Ga eens kijken op de website naar die toolbox: daar staat te lezen wat een werkgever allemaal kan doen om mensen ook langer in een job te houden, of hun een aangepaste job te geven. Jullie vragen me of we de werkgevers ergens kunnen helpen bij een beter personeelsbeleid. Ik kijk dan naar mijn andere bevoegdheid, Economie. Bij de kmo-portefeuille is een van de eerste dingen waarvoor men kmo-steun kan krijgen, het kwalitatief verbeteren van zijn humanresourcesbeleid.

Een aantal instrumenten ben ik ook nog aan het hervormen, absoluut. Men had het over de opleidingscheque. Ter zake is de vraag inderdaad gesteld aan de sociale partners of we alles met betrekking tot opleiding kunnen versterken en efficiënter maken. Ik wacht nog op het antwoord van de sociale partners. Er was sprake van het Ervaringsfonds. Ik ga dat nu laten zoals het is, maar misschien kunnen we dat ook nog efficiënter maken door het echt in te kantelen in ons competentiebeleid. In afwachting dat we goed weten wat we moeten doen, behoud ik echter het systeem zoals dat vandaag is, want dat heeft wel een aantal voordelen.

Er is eigenlijk toch een breed draagvlak in Vlaanderen voor ons competentie- en loopbaanbeleid. Niet alleen de vorige Vlaamse Regering, maar ook de huidige ondersteunt dat loopbaanbeleid, dat competentiebeleid, dat inzetten op talent en competenties, en ook de Vlaamse sociale partners, waarmee ik een loopbaan-akkoord heb gesloten. Wat ik ondervind, met alles wat we doen en aan het hervormen zijn, is dat dit beleid nog niet wordt ondersteund door, bijvoorbeeld, het federaal arbeidsrecht en het federaal pensioenrecht. Die zijn eigenlijk gericht op een andere filosofie, bijvoorbeeld van het zo lang mogelijk bij dezelfde werkgever of in eenzelfde job blijven. U vraagt wat ik zal doen. Ik denk dat we in Vlaanderen verder zullen inzetten op dat competentie- en loopbaanbeleid, zoals we bezig zijn, in nauw overleg met die Vlaamse sociale partners, maar ik ben echt vol verwachting als het gaat over wat mijn federale collega, minister Peeters, zal doen, samen met die sociale partners, die blijkbaar bilateraal mogen onderhandelen tot november. Wat zullen ze kunnen doen om vanuit een copernicaans denken ons Vlaams beleid te kunnen ondersteunen?

De voorzitter: Mijnheer Van Malderen, komt u fluitend naar het parlement?

De heer Bart Van Malderen (sp.a): In elk geval zeer gemotiveerd, ook om de minister vragen te stellen, niet over wat hij allemaal al deed of doet, maar vooral de vraag: doet hij wat nodig is om het verschil te maken? Dat was eigenlijk vooral de insteek van onze vraag. Aan de hand van allerlei enquêtes stellen we vast dat die stress, die werkdruk, het uitvallen van mensen niet afneemt, integendeel. We hebben heel lang heel sterk ingezet op mensen leren omgaan met die toegenomen werkdruk. Geef mensen wat meer vrijheid. Dat is goed. Dat is nodig. Het blijkt echter niet afdoend te zijn. Uit diezelfde enquête van Innovatie & Arbeid blijkt dat men in die bedrijven die inzetten op die grotere flexibiliteit en die grotere vrijheid, wel de bereidheid om langer te werken ziet toenemen, maar lang niet zoveel als in die bedrijven en die sectoren waar mensen een ontspannen job hebben. Minister, het moet dus uw streven zijn, van u en van ons allen, om ervoor te zorgen dat we veel meer van die ontspannen jobs hebben, waar mensen fluitend naartoe gaan. Gaat u daarop inzetten en wat gaat u concreet doen? Ik heb genoteerd dat u het Ervaringsfonds continueert. Over thuiswerken vind ik echter bijvoorbeeld niets terug. Gaat u ter zake ook daadwerkelijk aan de slag?

De heer Willem-Frederik Schiltz (Open Vld): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Het is duidelijk dat een aantal instrumenten in werking zijn, en ook al

een aantal resultaten opleveren. Het is ook heel duidelijk dat het nog niet voldoende is. Dat heeft niet alleen met de Vlaamse overheid te maken, maar ook met de federale. U hebt dat aangehaald. Dat is natuurlijk ook de reden waarom het debat nu is losgebarsten.

Mijn punt bestaat erin vooral een aantal goede ervaringen en objectieve evaluaties met ons eigen instrumentarium mee te nemen en ervoor te zorgen dat men op het federale niveau weet waar u mee bezig bent. Het zou zonde zijn als men vanuit een heel andere invalshoek komt aanzetten met een reeks initiatieven en instrumenten die niet naadloos aansluiten op de uwe. Het is duidelijk: werk behelst de hele leefwereld van een mens, en alleen opleiding of begeleiding bij het aanvatten van een job volstaan niet. Het betreft een totaaltraject dat een totaalaanpak vereist.

Ik doe dus een warme oproep om met de federale collega's nauw te blijven overleggen. In concreto wil ik mijn ongeduld om het Werkervaringsfonds in te kantelen in het loopbaanbeleid – in het kader van een mooie integrale benadering – nog even in bedwang houden, en ik stel voor om daarmee te wachten tot we in september de resultaten hebben.

Mevrouw Sonja Claes (CD&V): Minister, u zegt dat u veel doet. En dat is ook zo. Het is een Vlaamse bevoegdheid, en u moet dat ook doen. Maakt u de federale volksvertegenwoordigers van de N-VA duidelijk dat wij op dat vlak onze verantwoordelijkheden opnemen. De Federale Regering heeft haar eigen bevoegdheden.

Het zou goed zijn als we duidelijk zouden kunnen maken op welke manier we een goed werkgelegenheidsbeleid voeren. Want dat doen we ook, daarvan ben ik echt overtuigd. Ik ben er ook van overtuigd dat er aanpassingen moeten gebeuren aan de federale maatregelen.

Voorts ben ik ervan overtuigd dat we onze eigen maatregelen beter moeten stroomlijnen. Vandaag zeggen dat we goed bezig zijn, volstaat niet. Verder stroomlijnen, zodat het voor de mensen erg duidelijk wordt wat men in de loop van zijn loopbaan kan, moet gebeuren. Ik denk dat er op dat vlak nog werk aan de winkel is.

De voorzitter: De heer Annouri heeft het woord.

De heer Imade Annouri (Groen): Voorzitter, minister, collega's, ik sluit me graag aan bij de vragen van de collega's, want ze zijn terecht. Er zijn cijfers aangehaald. Ik voeg er nog eentje aan toe. De Werkbaarheidsmonitor van de SERV berekent het aandeel van werkbare jobs. Sinds 2007 blijft het aandeel stabiel, op 54 procent. Het probleem is niet nieuw, het sleept al langer aan. Er is al een vraag gesteld over instrumenten.

Zelf heb ik een concrete vraag. Als minister hebt u de mogelijkheid om te investeren in een instrument dat het individueel werkvermogen van werknemers in kaart brengt, zodat men via maatwerk hun situatie kan verbeteren. Er bestaat een voorbeeld uit het verleden: de workability index, die al terug was afgevoerd vooraleer hij was ingevoerd. Dit is mijn vraag: zult u werk maken van een soortgelijk instrument, ja of neen? En zo neen, waarom niet?

De voorzitter: De heer Hofkens heeft het woord.

De heer Jan Hofkens (N-VA): Voorzitter, minister, collega's, onze partij heeft vorige week met een uitgebreid programma over werkbaar werk het onderwerp hoog op de agenda geplaatst. Ik ben erg blij dat u vanuit Vlaanderen die voortrekkersrol zult blijven vervullen. We hopen dat u daarbij niet enkel aandacht

hebt voor werkbaar werk, maar ook voor werkbaar ondernemerschap. Het is een en-enverhaal waar twee partijen bij zijn betrokken.

Twee collega's verwezen naar het Werkervaringsfonds. Het is op 1 april als een lege doos, zonder financiële middelen, naar Vlaanderen overgekomen. Enkele weken geleden zei u in de commissie dat u ten minste de lopende projecten zult financieren, ondanks de financieel krappe tijden. Bij deze wens ik u daarvoor te feliciteren. Op die manier neemt u een concreet initiatief en slaat u de hand aan de ploeg. U hebt niet enkel grote intenties en plannen, maar onderneemt concrete acties en zorgt voor de middelen die in het kader van de staats-hervorming niet zijn meegekomen.

Minister Philippe Muyters: Mijnheer Hofkens, uiteraard begrijp ik dat werkbaar werk zowel voor de werknemer als voor de werkgever werkbaar moet zijn. Het gaat steeds om één bedrijf, en niet om een bedrijf voor de werknemers en eentje voor de werkgever. Als de wetgeving het toelaat, kunnen beiden winnen.

Mijnheer Annouri, u had het over de workability index. We hebben daaraan gewerkt. Wegens de administratieve lasten, de conceptuele onduidelijkheden en vooral het totaal gebrek aan draagvlak bij de Vlaamse sociale partners ervoor – en op hun vraag – heb ik daar geen werk meer van gemaakt.

Mijnheer Van Malderen, u vindt dat we het verschil moeten maken. Uit de cijfers blijkt echter dat er duidelijk een verschil wordt gemaakt. De werkzaamheidsgraad van de 50-plussers is tussen 2008 en 2014 van 49 procent tot 58 procent gestegen. Ook voor de 55-plussers bedraagt de stijging tussen 2008 en 2014 10 procent. We zijn op weg. Dat het werk al voltooid zou zijn, heb ik nooit beweerd.

Mevrouw Claes, ik werk al vijf jaar aan de stroomlijning. De hervorming van de loopbaancheques, de hervorming van de opleidingscheques, de beperkte inzet van de doelgroepen en alle andere aspecten van de sectorale plannen vertrekken steeds vanuit de filosofie dat we talent, competentie en maatwerk moeten trachten te realiseren. Dat is de basisfilosofie. Al wat we de voorbije vijf jaar, onder meer in de commissie Werk, samen hebben kunnen doen, gaat in die richting. Ik zal hier verder op blijven inzetten. Soms is daar wat tijd voor nodig. Veel bestaande situaties zijn voor mensen gewoontes die niet op een jaar kunnen worden veranderd.

Wat de overgehevelde nieuwe instrumenten betreft, ben ik het er helemaal mee eens dat we die instrumenten volgens die filosofie moeten proberen opnieuw in te schakelen. Ik ben uiteraard steeds bereid te evalueren en na te gaan waar verbeteringen mogelijk zijn. Het beleid moet, net zoals een loopbaan, niet stilstaan. Ik ben hiertoe bereid.

Ik ben het ermee eens dat we moeten nagaan hoe de federale maatregelen op het Vlaams beleid kunnen aansluiten. Ik ga ervan uit dat minister Peeters, die goed weet wat ik de afgelopen vijf jaar binnen het beleidsdomein Werk heb gedaan en nu nog doe, hiermee rekening zal houden. Dat is immers in essentie niet veranderd.

Wat de federale ministers van de N-VA betreft, moet ik eerlijk zeggen dat ik de door hen geformuleerde voorstellen heb bekeken. Ik zie dat de meeste voorstellen betrekking hebben op de federale bevoegdheden. Soms zijn die voorstellen wat beter gekaderd.

Mevrouw Claes, sensibilisering mag en kan op alle bestuursniveaus. Dat spreekt voor zich. Met betrekking tot nieuwe maatregelen op het vlak van de arbeidswetgeving zal ik niet tot sensibilisering overgaan. Ik zal geen sensibilisering organiseren met betrekking tot de verhoging van de pensioenleeftijd of de

pensioenwetgeving. Dat zijn federale materies. Ik ben er helemaal van overtuigd dat sensibilisering op alle bestuursniveaus kan en moet. Ten aanzien van mijn eigen instrumenten zal ik dat op mijn eigen bestuursniveaus zeker blijven doen.

Voor het overige is er veel werk aan de winkel. We blijven verder inzetten op talent, competentiebeleid en maatwerk. We doen dat al jaren. Ik hoop echt dat we de steun van een gemoderniseerd arbeidsrecht zullen krijgen om dit nog beter in de praktijk te kunnen brengen.

De heer Bart Van Malderen (sp.a): Minister, alvorens ons op de borst te kloppen naar aanleiding van de cijfers betreffende de toegenomen arbeidsdeelname van 50-plussers en 55-plussers, moeten we misschien ook eens kijken naar het succes van onze begeleiding. Ik heb hierover een schriftelijke vraag gesteld. Uit het antwoord blijkt dat een derde van de 55-plussers een tot twee vacatures per jaar aangeboden krijgt. Voor we ons op de borst kloppen, moeten we hier ook zorg voor dragen.

In feite zijn het niet uw uitspraken, maar de uitspraken van de heer Hofkens waar ik me zorgen om maak. Eigenlijk was ik gerustgesteld. Over het Ervaringsfonds hebt u verklaard dat we in de sectoren en de bedrijven aan de slag zullen gaan om zaken aan te passen. Dit moet het mensen mogelijk maken langer te blijven werken. Het gaat hier om goede, vruchtbare projecten die u wilt continueren. Nu ik de heer Hofkens heb gehoord, blijkt dat mijn gerustheid voorbarig was. Nu maak ik me grote zorgen. Ik bezweer u om die middelen te behouden en, indien nodig, te versterken. Luister voor een keer naar ons en niet naar de heer Hofkens. (*Applaus bij sp.a*)

De heer Willem-Frederik Schiltz (Open Vld): Minister, er staat zeker al goed werk op stapel dat we, zoals u het mooi hebt geformuleerd, moeten continueren. U moet echter rekening houden met de roep om een flexibeler loopbaan. Het maatwerk, waarover we het duidelijk eens zijn, is bij uitstek wat werk werkbaar maakt. Dit dient zich nu aan voor de mensen die nu aan de slag gaan en nu loopbaankeuzes moeten maken. U hebt niet zo veel tijd als u misschien zou willen.

De werkgever en de werknemer zijn tijgers in strooien kooien. Ze kunnen zeer veel, maar er is koudwatervrees om van de door u aangehaalde win-winsituatie te profiteren. Als die win-winsituatie zo evident was, zou het eigenlijk allemaal vanzelf gebeuren.

Vandaar de oproep om zeker en vast op het maatwerk, op het ontketenen van arbeid in te zetten, zodat iedereen het werk kan doen dat hij graag doet, fluitend naar het werk komt, vol enthousiasme en liefst aangepast aan het voortschrijdend inzicht. (*Applaus bij Open Vld en CD&V*)

Mevrouw Sonja Claes (CD&V): Minister, de antwoorden die u hebt gegeven en het kleine debat dat hier is geweest, tonen aan dat het een belangrijk thema is, dat zich nu aandient, een containerthema eigenlijk, zeker als je alle instrumenten die er al in zitten, op een rij ziet staan. Dat is toch wel indrukwekkend. Het is vooral belangrijk om op maat van mensen, heel individueel, te werken, zodat men ook begrijpt welke keuzes men heeft. Dan zien we ook wel dat er een heel groot verschil is in wie deelneemt aan die programma's, tussen hogeschoolden en laaggeschoolden, tussen mensen die handenarbeid doen en mensen die hoofdarbeid doen. Zeker bij de groep van laaggeschoolde handenarbeiders moeten we een tandje bij steken. (*Applaus bij CD&V en Open Vld*)

De voorzitter: De actuele vragen zijn afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Elke Van den Brandt aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over het Brusselse medialandschap

ACTUELE VRAAG van Joris Poschet aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over het opdoeken van FM Brussel

ACTUELE VRAAG van Karl Vanlouwe aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over de ontwikkelingen bij de vzw Vlaams-Brusselse Media

ACTUELE VRAAG van Lionel Bajart aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over de hervormingen bij de vzw Vlaams-Brusselse Media

De voorzitter: Mevrouw Van den Brandt heeft het woord.

Mevrouw Elke Van den Brandt (Groen): Minister, wat heeft u beziel? Wat heeft u en uw Brusselse collega-minister Pascal Smet beziel om de beslissing te steunen om FM Brussel af te schaffen? Minister, u neemt samen met minister Smet de Brusselaars hun radio af. FM Brussel maakt goede radio, niemand betwijfelt dat. Om het half uur is er nieuws, nieuws dat je nergens anders kunt krijgen, over onze hoofdstad. Maar FM Brussel is veel meer dan die radio, dat is voor heel veel mensen een compagnon de route: je staat ermee op en je gaat ermee slapen. Heel veel mensen, ook hier in de zaal, hebben de zender in hun autoradio geprogrammeerd. Op ieder evenement, iedere fuif die er is, staat die bus daar, die grote rode iconische bus, die dubbeldekker staat daar. FM Brussel is zo veel meer dan een radio, FM Brussel is Brussel. U neemt de Brusselaars niet alleen hun radio af, u neemt hun een stukje van Brussel af, u neemt hun een stukje van henzelf af.

Collega's van Open Vld, CD&V en N-VA, in jullie regeerakkoord staat dat we moeten verbinden, gemeenschap moeten vormen. Wel, dat is wat FM Brussel doet. FM Brussel verbindt, doet aan gemeenschapsvorming, brengt Brusselaars samen. Maar niet enkel Brusselaars, ook mensen van buiten Brussel, iedereen maakt er deel van uit, iedereen komt aan het woord, of je in Brussel woont of niet.

Dan krijg je een cynische CEO die gisteren op tv zegt dat 'dat ding' buiten Brussel, tot voorbij Mechelen, zelfs niet te horen is. Dan stel je vragen bij die besluitvorming. Vandaag zie je dat het voltallige personeel van de Vlaams-Brusselse Media, zowel de krant, de tv, de radio maar ook de website, vraagt om zijn ontslag. Dat toont aan dat het plan dat voorligt, op zijn zachtst gezegd niet gedragen is. Het is binnengekomen als een bom. Geen hond begrijpt dit.

Minister, mijn vraag is heel duidelijk: zult u de beslissing om FM Brussel af te schaffen, terugdraaien en garandeert u het voortbestaan van de andere media, tvbrussel, Brussel Deze Week, Agenda en de website?

De voorzitter: De heer Poschet heeft het woord.

De heer Joris Poschet (CD&V): Voorzitter, minister, collega's, er gaat een schok door Brussel, een schok door Nederlandstalig Brussel, door de aankondiging gisteren van het ophouden van FM Brussel, en niet zomaar binnen een aantal jaren, maar al binnen enkele weken, namelijk al op 1 juli eerstkomend.

Minister, mijn vraag aan u luidt: op welke basis heeft de raad van bestuur beslist om op te houden met FM Brussel op 1 juli? Tweede vraag is: wat vindt u van de houding van de CEO die zes ontslagen aankondigt bij een groep van mensen,

maar nog niet meteen de namen daarbij zegt, waardoor tientallen mensen de voorbije nacht en de komende nachten niet zullen kunnen slapen en hun toekomst gehypothekeerd zien?

We zien nu ook, zoals collega Van den Brandt al zei, dat het voltallige personeel het ontslag van de nieuwe CEO vraagt. Ik kreeg daar graag uw reactie op.

En ten slotte wil ik nog iets zeggen over de reactie van de Brusselaars die zich massaal hebben gegroepeerd op Facebook, maar ook op het Flageyplein. Dat heeft aangetoond dat de slogan van FM Brussel 'join the city' omgedraaid is. We kunnen nu spreken van een nieuwe slogan 'the city joins the radio'.

De voorzitter: De heer Vanlouwe heeft het woord.

De heer Karl Vanlouwe (N-VA): Voorzitter, minister, collega's, dat we hier met verschillende Brusselaars staan, toont aan dat er wel iets leeft rond FM Brussel en de Vlaams-Brusselse Media. We kennen natuurlijk de uitdagingen met betrekking tot de media. We kennen ook de uitdagingen die bestaan met betrekking tot de Vlaams-Brusselse Media die hier in Brussel een heel specifieke rol te vervullen hebben.

We weten natuurlijk dat alles gebaseerd is op een fusieoperatie waarover reeds in de vorige legislatuur werd beslist. Toenmalig minister Pascal Smet heeft toen onder meer – zoals hij dat zo mooi noemde – de crossmediale samenwerking vooropgesteld. Ondertussen is de fusie uitgevoerd en zitten we met één vzw voor de Vlaams-Brusselse Media, met daaronder de verschillende poten.

We stellen vast dat heel recent een beslissing genomen is door de raad van bestuur waarbij we toch vragen kunnen stellen. De beslissing kwam er op basis van een extern rapport van een consultant die bepaalde voorstellingen en aanbevelingen deed.

Minister, ik heb u deze morgen gehoord op Radio 1 en eveneens op Studio Brussel. U hebt onder meer vooropgesteld dat er sprake zou kunnen zijn van een digitaal mediaplatform dat tegelijkertijd ook in meerdere talen zal communiceren. Ik volg u tot op een bepaalde hoogte wanneer u zegt dat we de expats, de internationale gemeenschap, de anderstaligen moeten kunnen bereiken. Maar wij stellen ons toch vragen wanneer er werk wordt gemaakt van een drietalig digitaal mediaplatform. We vragen ons af of dat de taak is van de Vlaamse Gemeenschap, goed wetende dat er hier in Brussel meerdere meertalige media, Franstalige maar ook anderstalige, aanwezig zijn.

Mijn vraag is dan ook heel concreet, minister. Kunt u daarover uitleg geven? Kunt u tegelijkertijd ook uw toekomstvisie geven op de Vlaams-Brusselse Media, op dat digitale platform dat wordt aangekondigd? Kunt u ook toelichten op welke manier de recente beslissing genomen is?

De voorzitter: De heer Bajart heeft het woord.

De heer Lionel Bajart (Open Vld): Voorzitter, minister, beste collega's, de collega-vraagstellers hebben al een en ander geduid en hebben de situatie geschetst. Ik zal dat niet meer doen. Samengevat: de Brusselse media worden hervormd en FM Brussel past klaarblijkelijk niet meer in de toekomstplannen van de overkoepelende organisatie, de Vlaams-Brusselse Media, die in de vorige legislatuur werd opgericht.

De algemene bedoeling van de Vlaams-Brusselse Media is om te komen tot een beter Vlaams media-aanbod. Dat daarvoor verschuivingen en veranderingen nodig zijn en keuzes worden gemaakt, lijkt me evident. Maar blijikbaar is een

stadradio zoals FM Brussel geen essentieel onderdeel meer van een toekomstgericht media-aanbod. Dat is een keuze. Ik stel die keuze vast. Maar ik ga ervan uit, en ik hoop dat daarover diep werd nagedacht, dat er grondige criteria voor werden gebruikt. En dat het past binnen een grote welomlijnde strategie.

Tegelijkertijd wil ik dit debat ook verbreden. Het gaat natuurlijk over wel of geen FM Brussel, dat is één aspect. Het gaat er ook over dat het Vlaams media-aanbod in Brussel beter en steviger dient te worden. Als dit gaat via een crossmediale samenwerking zonder FM Brussel, dan wil ik dat kunnen verstaan om het daarna misschien ook te volgen. Als Nederlandstalige Brusselaar en als luisteraar vind ik het misschien wel jammer. Ik begrijp de bekommernissen die worden geuit door de mensen, maar als parlements lid wil ik dus een bredere vraag stellen.

Kunt u toelichting geven bij de strategie van de Vlaams-Brusselse Media? Is er een tegemoetkoming op de kwantitatieve en de kwalitatieve efficiëntiewinsten, winsten die u ook vooropstelde in uw beleidsnota? (*Applaus bij Open Vld*)

De voorzitter: Minister Gatz heeft het woord.

Minister Sven Gatz: Voorzitter, beste vraagstellers, dit is inderdaad een emotioneel debat. Het beroert de gemoederen.

Het dateert niet van gisteren. Sommigen hebben er al allusie op gemaakt. Er is werk van gemaakt om de vier aparte Brusselse media, de krant, de regionale televisiezender, het radiostation en het digitaal nieuwsplatform te fusioneren.

Dat is niet zonder slag of stoot gebeurd. Het was toen al duidelijk dat een integratie en een betere samenwerking, sommigen spreken van een crossmediale samenwerking, in de sterren stonden geschreven. Er is belangrijke tijd verspild toen bleek dat eenmaal de fusie van de nieuwe vzw een feit was, men nog te veel vanuit de eigen logica en vanuit het eigen redactioneel ritme bleef werken. Dat is jammer omdat de Vlaamse Gemeenschap daar 10 miljoen euro in investeert samen met de Vlaamse Gemeenschapscommissie. Het gaat dus voor het grootste deel over overheids geld. Wat men ook denkt van het debat en van de zaken die ik straks zal zeggen, de vraag van het beleid of zij de juiste mensen bereiken, is gerechtvaardigd.

In het verleden bereikten zij de Brusselse Vlaming, de Nederlandstalige Brusselaars. Zij bereikten ook voor een deel anderstalige Brusselaars maar zij bereikten heel weinig de expats, de Europeanen. Er was ook geen optimale informatie-verstrekking aan de bredere Vlaamse publieke opinie om zich een beeld over Brussel te vormen. Met andere woorden, wij hebben de lat hoger gelegd. Het management van de Vlaams-Brusselse Media heeft in januari, in overleg met de vier hoofdredacteuren, op dat ogenblik gezegd dat er een traject van zes maanden zou worden gelopen. Er moest worden bekeken hoe ze beter konden samenwerken rekening houdend met het feit dat ze die doelgroepen beter willen bereiken.

Men heeft dan inderdaad een heel traject gevolgd met een externe consultant. Dat is nodig omdat er in het medialandschap in korte tijd heel veel verandert. Men heeft een rechtstreekse bevraging georganiseerd bij 25 van de 65 personeelsleden. Daarnaast heeft men tegelijk veel stakeholders geraadpleegd.

Op een bepaald moment kwam men met een pakket. De locomotief van de nieuwe Vlaams-Brusselse Media zou inderdaad, zoals de heer Vanlouwe heeft gezegd, het digitale platform dat we vandaag Brusselnieuws noemen, zijn of worden met al dan niet een andere naam. Dat zijn operationele zaken die tot de autonomie van de raad van bestuur behoren. De bedoeling zou effectief zijn, net omwille van het bereiken van de doelgroepen die ik daarnet heb geschetst, dat

men consequent in drie talen communiceert. Het is ook de bedoeling om stedelijk nieuws te brengen. Daarnaast staat het buiten kijf dat er ook een positieve beeldvorming van de Vlaamse Gemeenschap aan bod moet komen.

Het is de bedoeling om een klassieke regionale televisiezender zoals TV Brussel nog voor een deel op zijn stramien te laten verder werken en tegelijk nauwere verbindingen te creëren met dat digitaal platform. Daarnaast is het voor de krant tijd om een toekomsttraject te zoeken en te vinden waarbij de leiding van de Vlaams-Brusselse Media vooropstelt dat de cultuuragenda – cultuur vormt een bindend element over de Brusselse taal en andere grenzen heen – prioritair wordt. De inhoud van de krant is dat ook maar zal voor een deel op dat digitaal platform terechtkomen. De vorm waaronder de krant verder zal verschijnen, moet worden beslist door de raad van bestuur en het management.

Dit zijn ontwikkelingen die helemaal niet abnormaal zijn en die overal gebeuren. De oefening die binnenkort wordt gemaakt met de beheersovereenkomst van de VRT, zal gelijklopend zijn omdat in medialand dit soort beslissingen nu wordt genomen. Dit is dus geen geïsoleerd geval.

Er zijn heel wat beschikbare middelen, 10 miljoen euro, maar men kan niet alles doen of alles een beetje blijven doen. Toen kwam er de strategische keuze van de leiding van de Vlaams-Brusselse Media. Die is twee dagen geleden voorgelegd aan de raad van bestuur en is goedgekeurd met twee derde van de aanwezige bestuurders van die raad van bestuur. Het gevolg is dat er geen eigen redactie of radiozender FM Brussel meer is. Dat betekent daarom niet dat de knowhow van de mensen die op de radioredactie werken, verdwijnt of dat die mensen verdwijnen. Velen van hen zullen in dat nieuwe platform dat almaar cross-medialer wordt, zeker terechtkunnen. Dat is echter een zaak van het management. Het is niet aan mij om daar de microbeslissingen te nemen. Ieder zijn rol.

Het gaat hier om serieuze veranderingen waarbij de nodige commotie komt kijken. Op dit ogenblik, tijdens dit debat, lichten de raad van bestuur en het management samen met de consultant het personeel in. Hopelijk kan dat een aantal misverstanden en angsten wegnemen, maar wellicht niet allemaal, daar ben ik me van bewust.

U moet er zich ook goed van bewust zijn, dames en heren parlementsleden, als u regelmatig aan mij in het bijzonder of aan een andere minister vraagt “Wat gaat u daarmee doen en wanneer gaat u daarover een beslissing nemen?” en wanneer er dan een beslissing naar voren komt waarvoor niet over één nacht ijs is gegaan, dat u dan niet meteen het tegenovergestelde moet zeggen. Met andere woorden, het is nu in de handen van de raad van bestuur, het hangt af van de weloverwogen lijn van de leiding van de Vlaams-Brusselse Media.

Ik denk dat het nuttig is om te erkennen dat de communicatie zoals ze gisteren gevoerd is niet feilloos was, en dat het in die zin niet evident zal zijn om het vertrouwen dat op de werkvloer gedeeltelijk is beschaamd, te herstellen. Toch zal het nodig zijn. Men zal hier samen moeten uitkomen. De CEO, de voorzitter van de raad van bestuur en anderen van de leiding van de Vlaams-Brusselse Media, en de personeelsleden zullen elkaar in de ogen moeten kijken omdat het project dat ik u net heb geschetst wel degelijk voldoende toekomst biedt om er een heel positief project van te maken. Is dat eenzijdig positief? Een aantal mensen zullen de zender verlaten. Maar er zullen ook mensen worden aangeworven, met name voor de vertalingen en voor de social media.

Ik denk met andere woorden dat dit, zelfs met de weerhaken die automatisch aan elk veranderingsproces vasthangen, een consistent voorstel is. Nu moeten het management en de raad van bestuur bekijken in hoeverre zij binnen de modaliteiten van het geheel nog dingen willen bekijken, bijsturen, over een lange

termijn bekijken, en dergelijke meer. Maar de uitgetekende globale lijn is een consistente lijn. Al wie een bepaalde intellectuele eerlijkheid aan de dag legt, zal dit ook erkennen.

Mevrouw Elke Van den Brandt (Groen): Ik hoop dat u het protest niet wilt afdoen als wat weerstand tegen veranderingen. Vandaag willen Brusselaars hun radio behouden, zij gaan achter hun radio staan. Dit gaat om mensen die een stukje van Brussel willen behouden. U komt hier vertellen dat alles crossmedialer moet, enzovoort. Ja. Fusie van die vier? Oké. Maar het afschaffen van een radiozender is wereldvreemd. In de jaren tachtig was er het liedje 'Video Killed The Radio Star'. Het is gelukkig niet gebeurd: in 2015 is radio nog steeds relevant, is radio springlevend.

U legt zelf de link naar de VRT. Ik maak mij grote zorgen. Als u dit model naar voren schuift, en als dit de voorbode is van wat wij morgen op de VRT te zien zullen krijgen, dan houd ik mijn hart vast. U zult Groen tegenkomen voor een sterk protest tegen wat u van plan bent met de radio en met de media. (*Applaus van Groen*)

U hebt niet geantwoord op mijn vraag: kunt u garanderen dat de andere media blijven bestaan? Zal Brussel Deze Week zijn bestaansrecht behouden? Zal tvbrussel blijven bestaan? Zal de website blijven bestaan?

Minister Sven Gatz: Het antwoord is: ja.

De heer Joris Poschet (CD&V): Minister, dank u voor uw antwoord. Mevrouw Van den Brandt heeft al een aantal vragen gesteld die ik ook nog wilde stellen. We hebben daar meteen een duidelijk antwoord op gekregen.

Minister, de onrust is groot. Ik heb gisteren nog met een aantal studenten Radio gesproken van het Royal Institute for Theater, Cinema and Sound (RITCS). Zij doen een beroep op FM Brussel om hun stage te doen. Waar kunnen zij nu hun stage doen? Er is ook een enorme onrust bij de werknemers. U had het er ook over. Ik denk dat de omschrijving 'niet-feilloze communicatie' wel het understatement van de maand moet zijn in dit dossier.

Minister, ik heb gemerkt dat u in De Ochtend het protest kleiner had ingeschat of verwacht dan het nu blijkt te zijn. Ik persoonlijk ook. Dat wil zeggen dat deze ster, de vijfpuntige Expo-ster, leeft in de harten van de Brusselaars. Hij was, en is nog steeds, een kwaliteitslabel. We liepen allemaal met plezier in het rode of witte T-shirtje rond. Het was goede, coole muziek. Ik hoop dat dit alsnog kan worden bekeken. Ik vraag u nog eens duidelijk: is deze beslissing omkeerbaar of niet?

De heer Karl Vanlouwe (N-VA): Minister, u hebt uitvoerig geantwoord. U hebt gewezen op efficiëntiewinsten, die er ook wel moeten zijn. Wat ons een beetje zorgen baart, is het feit dat er wel degelijk wordt gepraat over de meertalige communicatie. Ik ga volledig mee in wat u zegt over het digitaal platform dat zal draaien rond Brussel Nieuws, waarop tvbrussel ook audio-actief zal zijn en waarop Brussel Deze Week te lezen zal zijn. Maar als u spreekt over die meertalige, die drietalige communicatie, houden wij een beetje ons hart vast.

Die realiteit van de meertalige stad is er uiteraard, maar we hebben onze eigen taak te vervullen. Die taak is ook de expats proberen te bereiken. Een soort onthaalfunctie, een soort vertaling zou inderdaad wel mogelijk kunnen zijn. Dat wil niet zeggen dat we een meertalig platform moeten opstarten. Er zijn andere mogelijkheden.

Ten slotte stel ik vast dat er vragen worden gesteld over beïnvloeding, eventuele politieke spelletjes. Ik heb gehoord dat bepaalde journalisten zeggen dat FM Brussel nogal vooringenomen is, een nogal linkse zender is.

U hebt daarop nogal ontwijkend geantwoord, maar die politieke spelletjes zijn mogelijk wel gespeeld. Klopt daar iets van of is het gewoon een gerucht?
(Applaus van mevrouw Annick De Ridder)

De heer Lionel Bajart (Open Vld): Minister, het punt is dat de verschillende Brusselse media elkaar wederzijds dienen te versterken en samen één groot verhaal moeten schrijven, toekomstgericht en natuurlijk met het oog op de digitale uitdagingen van vandaag en morgen. Tegelijkertijd is het volgens mij een uitdaging om niet krampachtig vast te houden aan één medium. Ik weet en besef hoe moeilijk dat is. De uitdaging is ook om het beste van elk afzonderlijk medium te kunnen capteren, filteren en ten dienste te stellen van de groep.

Ik heb nog een vraag waarop u deels hebt geantwoord, namelijk over het bereik en de uitbreiding van de doelgroepen. Wordt er in de toekomststrategie werkelijk geijverd voor het bereiken van – uiteraard – de Nederlandstalige Brusselaar, maar ook van anderstalige Brusselaars, Brusselgebruikers in de breedste betekenis van het woord en de expats? Wat gebeurt er met de andere media?

De voorzitter: Mevrouw Idrissi heeft het woord.

Mevrouw Yamila Idrissi (sp.a): Minister, u zei deze ochtend op de radio dat u geschrokken bent van de reactie van de Brusselaars, van de medewerkers van de Brusselse Media, die met verstomming geslagen zijn. Er is in Brussel eigenlijk heel wat consternatie. U vroeg daarnet of FM Brussel wel de juiste mensen bereikt. Wel, ik denk dat het antwoord van alle reacties die we op sociale media en andere te horen hebben gekregen, eigenlijk wel positief is. FM Brussel raakt het hart van de Brusselaars.

Die consternatie is onder meer ontstaan door de krakkemikkige communicatie die er gisteren was, maar ook door beslissingen die gebaseerd zijn op cijfers, Excelsheets en waarvan men de maatschappelijke eigenlijk onderschat. Het verbindende, het gemeenschapsvormende kun je niet meten.

Minister, wat zijn de volgende stappen die u zult zetten? Zult u de raad van bestuur vragen om deze beslissing bij te sturen?

Minister Sven Gatz: Is een stadsradio een goede zaak voor een stad? Zeker. Maakt FM Brussel goede radio? Beslist. Maar moet de overheid een dergelijke radio runnen? Dat is een open vraag. Wij hebben dat in Nederlandstalig Brussel zo gedaan omdat we – zeker in het verleden – meenden dat we anders onze stem niet zouden kunnen laten horen. Dat is op dit ogenblik wel zo, zeker met de synergie tussen de verschillende media. Heel de vraag wat de toekomst van de stadsradio is, ligt daarbij voor mij open.

We hebben een aantal cijfers bekeken. We zien dat het verbindende element van FM Brussel wel degelijk bestaat bij een aantal jonge Brusselaars. Anderzijds moeten we naar het reële bereik kijken. En mutatis mutandis is dat helaas niet helemaal anders voor een aantal andere Vlaams-Brusselse media, ondanks, mevrouw Van den Brandt, de cijfers die men zelf een drietal maanden geleden uit een onderzoek heeft gedistilleerd. Als u wilt, bezorg ik u een nota met een aantal methodologische opmerkingen die toen zijn gemaakt door mijn administratie en het college van de VGC: te kleine steekproeven, methodologisch niet onderbouwd en in die zin – helaas – een wankel basis om conclusies uit te trekken.

De meest accurate cijfers zijn nog steeds de CIM-cijfers (Centrum voor Informatie over de Media). Ik zeg dit niet graag, want dit doet niets af aan de deskundigheid en de passie waarmee men bij FM Brussel radio maakt. Men komt daarbij tot een bereik van 2000 à 3000 mensen per dag.

Een Antwerpse radiozender als Radio Minerva haalt er 40.000 en een zender als ClubFM, weliswaar in een ketenformule, 60.000. Als bestuurder kan ik die cijfers niet louter loochenen, gewoon omdat ik Brusselse Vlaming ben. Betekent dat daarom dat die zender automatisch moet worden afgeschaft? Dat is een andere vraag. Het verbindende element wil ik door de raad van bestuur en het management bevestigd zien in het nieuwe project, en dat is wat ik hen zal vragen. Daar zijn ook al een paar stappen toe gezet. De paradox is dat men de persoon die FM Brussel leidt, de taak zou toebedelen om het nieuwe platform te gaan leiden, om op die manier toch al voor een stuk in die richting te gaan.

Ik neem uw bekommernissen dus mee. De bal ligt nu evenwel in het kamp van de raad van bestuur en het management. Maar nogmaals: er is mij en collega Smet een consistent plan voorgelegd. Dingen veranderen in de samenleving. En als er dingen wegvallen, maar er komen nieuwe dingen bij, dan gaat een samenleving in de goede richting.

Mevrouw Elke Van den Brandt (Groen): Minister, er bestaan heel veel studies over de cijfers van het bereik, maar er is één constante, die u zelf ook erkent: geen ervan is betrouwbaar, we kunnen er niet op voortgaan. U haalt er nu één studie uit, omdat die de laagste cijfers geeft en u dat misschien goed uitkomt, maar er zijn andere studies die andere cijfers geven.

Ik wil niet vertrekken van het cijfermatige, want deze radiozender is veel meer dan een frequentiepost op je radio. Deze radio is iets wat doet bewegen in Brussel, iets wat doet leven in Brussel.

En als u verbaasd bent over het protest dat daartegen komt, ben ik ontgoocheld. U bent minister van Brussel. U vertegenwoordigt als minister al onze ketten hier, maar u weet niet wat er leeft. U weet niet wat het belang is van zo'n stadsradio, van zijn iconische bus. *(Opmerkingen van minister Sven Gatz)*

Het plan dat voorligt, is niet gedragen. Zoveel is duidelijk. U bent samen met minister Pascal Smet bevoegd en politiek verantwoordelijk. Groen zal hier straks een voorstel van resolutie voorleggen. Aan alle collega's in dit parlement, al wie het belang van de Nederlandstalige gemeenschap in Brussel hoog inschat, vraag ik om dat voorstel van resolutie te steunen, zodat de beslissing die de raad van bestuur nam, het plan dat niet gedragen is, on hold wordt gezet tot nader order. *(Applaus bij Groen)*

De heer Joris Poschet (CD&V): Bedankt, minister. Mevrouw Van den Brandt weet natuurlijk ook dat de vertegenwoordiger van haar partij in de raad van bestuur het plan mee heeft gesteund. *(Opmerkingen van mevrouw Elke Van den Brandt)*

Dat is absoluut het geval; we moeten hier niet te hypocriet zijn, natuurlijk. *(Opmerkingen)*

Ik wil u nog één bekommernis meegeven, minister. Hoe gaan wij als Vlaamse Gemeenschap die enkele duizenden luisteraars van FM Brussel, die echt wel een belangrijke niche zijn in onze hoofdstad, nog kunnen bereiken? Is dat misschien een taak om te bekijken in het kader van de discussie rond het beheerscontract van de VRT voor de komende vijf jaar? Ik hoop dat u daar rekening mee zult houden. Ik zal het alvast mee opvolgen in de commissie Media.

De heer Karl Vanlouwe (N-VA): Minister, ik denk inderdaad dat verandering goed is. U hebt dat gezegd. Wij zijn dan ook de partij van de kracht van de verandering. Soms moet men veranderen om te verbeteren. We moeten echt uitkijken wat beter is om efficiëntiewinsten te kunnen maken. We moeten meer

mensen kunnen bereiken, maar we moeten vooral ook een positief beeld kunnen brengen van de Vlaamse Gemeenschap hier in Brussel.

Over de manier waarop dat gebeurt, is er toch nog wel wat discussie, vooral met betrekking tot die meertalige communicatie. Wij moeten niet de plaats innemen van andere media, van anderstalige media, van Franstalige media. Wij hebben een heel specifieke rol om die Brusselse Vlamingen hier te kunnen bereiken.

Ik stel vast dat mevrouw Idrissi toch een bepaald standpunt heeft ingenomen. We kennen ondertussen ook wel het standpunt van sp.a. Minister Smet blaast warm en koud. Soms doet hij eens bijzonder laatdunkend over FM Brussel. Ik herinner mij dat hij ooit gezegd heeft dat hij daar toch nooit naar luistert. We kunnen nu alvast zien dat deze beslissing onder meer mee genomen is door Pascal Smet.

Wij hopen dat er echt vooruitgang zal zijn en dat het digitale platform, waarmee zo veel mogelijk Brusselse Vlamingen bereikt kunnen worden, toch succesvol kan zijn. *(Applaus bij de N-VA)*

De heer Lionel Bajart (Open Vld): Minister, er is al veel gezegd, veel verteld, en ook veel geantwoord, waarvoor dank. Ik hoop dat we met deze hervormingen de kans niet laten liggen om het nieuws van, over en in Brussel ook buiten Brussel te transporteren. Daarvoor zou ik willen pleiten. Dank u wel. *(Applaus bij Open Vld)*

De voorzitter: De actuele vragen zijn afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Tine Soens aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over het akkoord betreffende de voorwaarden voor de inschakelingsuitkering en de begeleiding van de meest kwetsbare jongeren naar een kwalificatie

De voorzitter: Mevrouw Soens heeft het woord.

Mevrouw Tine Soens (sp.a): Voorzitter, minister, de Federale Regering besliste om de toegang tot het systeem van de inschakelingsuitkering te beperken en verstrengen. Voortaan kunnen enkel jongeren tot 25 jaar er gebruik van maken en wie jonger is dan 21 moet een diploma kunnen voorleggen. In een vorige plenaire vergadering was u verontwaardigd over die beslissing. U noemde het een onaanvaardbare ongelijkheid omdat een heel aantal jongeren op die manier uit de boot zouden vallen: de jongeren die wel een getuigschrift halen maar geen diploma.

Afgelopen vrijdag bereikte u een akkoord met federaal minister van Werk Peeters. De diplomavereiste zou worden uitgebreid naar een aantal getuigschriften en certificaten. Dat is uiteraard een goede beslissing.

Er blijft helaas nog altijd een groep jongeren uit de boot vallen. Het is vrij cynisch om vast te stellen dat die groep net de meest kwetsbare groep jongeren is. Het zijn jongeren die geen diploma of certificaat op zak hebben als ze de school verlaten. Het is de groep die wellicht het meest nood heeft aan dat vangnet en die extra ondersteuning en begeleiding. In plaats van in deze jongeren te investeren, laat men hen eigenlijk vallen als een baksteen en worden ze nog eens bijkomend gestraft. Ik noem dat onaanvaardbaar.

Minister, wat zult u doen als minister van Onderwijs om die jongeren niet uit de boot te laten vallen?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Mevrouw Soens, het klopt dat de diplomavereiste om van een inschakelingsuitkering te kunnen genieten, nu ingevuld is. Het is niet alleen een akkoord tussen mij en de federale minister van Werk, het is ook in de Vlaamse Regering besproken. We hebben een nota goedgekeurd. Die is nog lichtjes bijgestuurd en opgenomen in een federaal KB.

Dat is een zeer goede zaak. De inschakelingsuitkering is bedoeld voor jongeren die een kwalificatie hebben – we kunnen niet meer spreken van een diploma – om hen na het doorlopen van een wachttijd, de termijn tot ze een job vinden, beter te laten overbruggen.

Het is geen uitkering om jongeren aan een kwalificatie te helpen. Minister Muyters heeft de cijfers bekendgemaakt. Er zijn nog nooit zoveel jongeren zonder kwalificatie op de arbeidsmarkt terechtgekomen.

We kunnen of moeten nu op twee manieren verder investeren. We moeten proberen te zorgen dat steeds minder jongeren ongekwalificeerd aan de start komen. Dat kan door ons actieplan Leerrecht, dat hopelijk vrijdag goedgekeurd wordt door de Vlaamse Regering. Dat kan zeker door het stelsel leren en werken, dat we volop aan het uitwerken zijn samen met minister Muyters. Onderwijs is preventief.

We kunnen ook curatief optreden door jongeren in de wachttijd – ze moeten allemaal sowieso enkele maanden door een wachttijd – een opleiding aan te bieden of de weg naar een kwalificatie. Dat kan via het volwassenenonderwijs of via modules in het stelsel leren en werken.

Mevrouw Soens, vanaf 21 jaar, dat weet u wellicht, wordt het recht op de arbeidsmarkt sowieso geopend voor iedereen. Het is de periode daartussen die we belangrijk vinden. Ik sta er 100 procent achter dat jongeren met een kwalificatie op de arbeidsmarkt komen. Vandaag is weer gebleken dat vooral voor die jongeren zonder kwalificatie en de zeer laaggeschoolden de toegang tot de arbeidsmarkt gesloten blijft. Als we niet alle impulsen proberen te geven om toch tot een kwalificatie te komen, denk ik, dragen die dat hun hele leven mee.

Mevrouw Tine Soens (sp-a): Minister, ik ben een beetje teleurgesteld in uw antwoord. Het is sowieso positief dat er steeds minder jongeren zonder kwalificatie de school verlaten. U noemt goede maatregelen en we zullen daar ongetwijfeld in de commissie verder over praten. Maar het gaat hier over zo'n 3000 jongeren zonder kwalificatie die vanaf september geen recht meer hebben op die uitreiking. De incentive verdwijnt om nog naar de VDAB te gaan om die begeleiding en extra ondersteuning te krijgen.

Niemand heeft het ter sprake gebracht, maar als de wachttijd voor die jongeren verdwijnt, verdwijnt dan ook de kinderbijslag voor hen? Want eigenlijk is dat daarop geënt.

De voorzitter: De heer Daniëls heeft het woord.

De heer Koen Daniëls (N-VA): Minister, ik denk dat u iets heel belangrijk hebt gezegd dat de N-VA ook heel belangrijk vindt. Het is niet langer een 'wachttuitkering', maar een 'inschakelingsuitkering'. Het is belangrijk om jongeren incentives te geven om zich in te zetten om een kwalificatie te behalen. Daarover gaat het.

Ik wil nog even verwijzen naar het oorspronkelijke KB op voorstel van minister Peeters. Daarin was al opgenomen: "Ofwel een bewijsstuk kan voorleggen, afgeleverd door een gemeenschap, dat een gelijkwaardigheid vaststelt met het diploma." De opening was er al om de verschillende andere kwalificaties zoals attesten, mee te laten tellen.

Een tweede punt is dat het inkorten van de tijd tot drie jaar reeds door de regering-Di Rupo is ingevoerd. Het heeft niet geleid tot een massale uitstroom naar het leefloon.

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer (CD&V): Ik ga niet verwijzen naar uitspraken van collega's in het federaal parlement. Ik ga beleefd blijven.

Minister, u hebt niet alleen belangrijke zaken gezegd, u hebt ook belangrijke zaken gedaan. Ik wil mijn appreciatie uitspreken voor het feit dat u dit KB hebt kunnen laten aanpassen en dat alternerende opleidingsvormen ook in aanmerking zullen komen. Mijn volle appreciatie daarvoor, ook van onze fractie.

Bovendien hebt u hard gewerkt aan een systeem van duaal leren en hopelijk komt vrijdag het actieplan Leerrecht effectief op de tafel van de ministerraad en wordt er ook een beslissing over genomen.

Ik vind dat u in vergelijking met de vorige legislatuur – maar ik ga opnieuw beleefd blijven –, voor wat de ongekwalificeerde uitstroom betreft, op deze maanden eigenlijk al meer hebt gedaan dan wat er de hele vorige legislatuur is gebeurd. Ik zou alleen willen vragen om met bekwame spoed verder te werken.

De voorzitter: De heer De Ro heeft het woord.

De heer Jo De Ro (Open Vld): Minister, mevrouw Gennez en ik hebben u laatst een actuele vraag gesteld en u hebt toen gezegd dat de invulling vanuit de gemeenschappen – welke voorwaarden, welke diploma's, welke kwalificaties – nog moest gebeuren en dat u een belangrijke inbreng wou doen. Heel terecht hebben ik en uzelf toen bijzondere aandacht gevraagd voor het buitengewoon onderwijs.

Ik heb er de website van de RVA bijgehaald en de passage over buitengewoon onderwijs is zeer summier en leidt tot vragen op het terrein. Misschien is het vandaag een kans om te zeggen wat er in het buitengewoon onderwijs wel kan? Misschien kunt u aan de federale collega's ook vragen om de communicatie iets duidelijker te maken, want rond buitengewoon onderwijs leven er toch nog bezorgdheden.

Minister Hilde Crevits: Collega's, het is voor mij cruciaal dat we alles op alles zetten dat jongeren gekwalificeerd de sprong maken naar de arbeidsmarkt. We stimuleren jongeren om een kwalificatie te halen, en dat hoeft geen diploma te zijn, maar kan evengoed een certificaat zijn of een attest van het buitengewoon onderwijs dat je een arbeidsmarktgerichte opleiding hebt gevolgd of een attest dat je zes jaar beroepsonderwijs hebt gevolgd. We moeten jongeren incentives geven om een kwalificatie te halen. Vandaar dat die maatregel voor mij een goede maatregel is.

Mijnheer De Ro, ik zal met de RVA contact laten opnemen, want de regeling buitengewoon onderwijs is iets breder geworden dan wat er initieel op de ministerraad is goedgekeurd: een aantal jongeren die een arbeidsmarktgerichte opleiding volgen dreigden immers uit de boot te vallen. Ik zal vragen dat dat klaar en duidelijk zal worden gecommuniceerd.

Mijnheer De Meyer, alternerend leren en leren en werken stond in de initiële beslissing ook vermeld, maar er is nog eens expliciet gemaakt wat hiermee wordt bedoeld. Bovendien zijn er steeds meer jongeren – een aanvulling die voor ons cruciaal was – die via een tweede kans een diploma behalen of via het volwassenenonderwijs. Ook zij komen in aanmerking. De groep is dus aanzienlijk groter geworden en dat is terecht.

Mevrouw Soens, u hebt het over drieduizend jongeren. Ik had dat cijfer ook gehoord. Ik heb deze middag de cijfers opgevraagd bij de RVA. Ze hebben geantwoord dat het over vijfhonderd of zeshonderd jongeren gaat. Ik wil dat wel nuanceren. Er zijn er die nu al in een wachttijd zitten, die dus ook kunnen worden aangesproken en waarvoor we een circuit kunnen hebben. Over de cijfers kunnen we discussiëren. Er komen volgend jaar weer jongeren bij, en het jaar erna ook. We moeten proberen hen op een goede manier te bereiken.

De link met de kinderbijslag is mij niet duidelijk. Die komt naar ons, uiteraard, maar het gaat over een inschakelingsuitkering. Misschien moet u nog eens verduidelijken wat u daarmee bedoelt.

Het is evident, mevrouw Soens, dat we volop inzetten op het stimuleren van jongeren om een kwalificatie te halen. Dat is een taak van het onderwijs, dat minimaliseer ik zeker niet. Voor sommigen is dat het voltijds secundair onderwijs, voor anderen het deeltijds secundair onderwijs of een individueel traject. Als ik kijk naar alle inspanningen van de VDAB en van Onderwijs, denk ik dat het ons zal lukken om de komende jaren de groep ongekwalificeerde jongeren echt naar beneden te halen, of om hen te overtuigen in de latere jaren eventueel nog een kwalificatie te halen.

Mevrouw Tine Soens (sp-a): De jongeren zonder een diploma of kwalificatie zouden we net extra moeten ondersteunen, niet straffen, en niet hun uitkering afpakken. Dat helpt niet. Het gaat misschien maar om vijfhonderd jongeren, maar dan begrijp ik niet waarom u de maatregel neemt. Uw partij zegt altijd dat ze het sociale gelaat is van deze regering. Als u hieraan niets doet, begint dat sociale gelaat meer en meer op sociaal geblaas te lijken.

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Andries Gryffroy aan Annemie Turtelboom, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over de garanties in verband met de onafhankelijke werking van de VREG

ACTUELE VRAAG van Robrecht Bothuyne aan Annemie Turtelboom, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over de onafhankelijkheid van de VREG

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

De heer Andries Gryffroy (N-VA): Minister, momenteel is er nogal wat mist als we het over de VREG hebben. En bij mist is het gevaarlijk. Er is de rechtszaak van Zonstraal tegen de netvergoeding, een betwisting van de bevoegdheid. We hebben de distributienetbeheerders tegen de federale en de Vlaamse regulator over een bevoegdheidsconflict bij de vaststelling van de saldi 2010-2014. De saldi zijn geblokkeerd vanwege die rechtszaak. Een ander deel van de schuld van 1,8 miljard euro heeft te maken met het wegwerken van de certificatenoverschotten. Er is geen hinderpaal om daarvan werk te maken, door bijvoorbeeld partieel quota aan te passen of een aantal certificaten te vernietigen.

De VREG schreeuwt moord en brand. Ze vrezen voor hun onafhankelijkheid. Ze eisen 100 procent autonomie voor de tarifiering. Maar als het gaat over het verwerken van politieke beslissingen – lees: het wegwerken van de saldi uit het verleden – doen ze daar niet aan mee. Dat moet de politiek oplossen. Nochtans is dat niet correct. De schuld zit bij de distributienetbeheerders, dus dat is een taak van de VREG.

De VREG schreeuwt ook moord en brand omdat de Vlaamse overheid te veel richtsnoeren oplegt. Nochtans is het logisch, als je een tarief wilt doorvoeren met

een bepaald draagvlak, dat er richtsnoeren komen, die zij omzetten naar een methodologie, die de distributienetbeheerders omzetten naar een tariefstructuur, die dan wordt goedgekeurd of afgekeurd.

In het regeerakkoord staat duidelijk dat we de regulator verder zullen versterken in hun operationele werking en onafhankelijkheid. Is de vrees van de VREG, namelijk het verliezen van de onafhankelijkheid, terecht of eerder een achterhoedegevecht?

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

De heer Robrecht Bothuyne (CD&V): Voorzitter, minister, dames en heren, de VREG is de voorbije dagen inderdaad niet uit het nieuws weg te slaan. Die heel belangrijke regulator voor de energiemarkt slaat alarm, onder andere zou de onafhankelijkheid in gevaar zijn.

De VREG bestaat sinds 2001 en heeft een sterke reputatie opgebouwd. De V-test is een belangrijk breekijzer geweest om onze energiemarkt open te breken, om ervoor te zorgen dat de concurrentie speelt en dat de consument daarvan ook kan genieten. De VREG is ook cruciaal in de werking van ons eerder complexe groenestroomcertificatensysteem en heeft al heel wat beleidsadviezen uitgebracht op basis waarvan het Vlaamse energiebeleid vorm heeft gekregen.

Het is dan ook belangrijk om een sterke regulator met een sterk leiderschap te hebben. Daar zit een potentieel probleem. Binnen tien dagen hebben we hier de pensioenviering van de huidig gedelegeerd bestuurder, de heer Pictoel, de man die de voorbije dagen in de media toch een aantal alarmerende signalen gaf. De heer Gryffroy heeft ernaar verwezen. Het is heel belangrijk dat we snel duidelijkheid geven over een nieuw leiderschap, over een opvolger voor de heer Pictoel, maar ook over het hervormingsplan dat u als reactie op de uitlatingen van de VREG heeft aangekondigd.

Hoe kunt u ervoor zorgen dat we in de toekomst een sterke Vlaamse energieregulator hebben met een sterk leiderschap? Hoe kunt u ervoor zorgen dat dit snel wordt verzekerd?

De voorzitter: Minister Turtelboom heeft het woord.

Minister Annemie Turtelboom: Voorzitter, ik ben absoluut voorstander van een heel sterke, onafhankelijke regulator. Om die reden werk ik aan een hervorming die hun onafhankelijkheid eigenlijk nog versterkt. Een van de ideeën waarover binnenkort een politiek overleg start, is om de regulator onder te brengen – waar men nu financieel afhankelijk is van de regering, van de tweede macht – bij het parlement, zoals dat ook bij de Commissie voor de Regulering van de Elektriciteit en het Gas (CREG) is. Dat is altijd zo bij waakhonden, bij onafhankelijke instanties, of dit nu op het federale niveau het Comité P of het Comité I is of de CREG. We hebben een gewoonte in ons land waarbij er een evenwicht is tussen de drie machten. Als je onafhankelijkheid wilt garanderen, moet je zorgen dat die onafhankelijkheid zowel financieel als in denken is gebetonneerd. Dat was tot vóór juli 2014 minder aan de orde, maar sinds de staatshervorming heeft de VREG een heel belangrijke bevoegdheid bij gekregen, namelijk de tariefmethodologie en de tariefstructuur maken en de opvolging ervan doen.

De opvolging van de heer Pictoel komt op 19 juni op de Vlaamse Regering. Dat is afgesproken en de VREG is daarvan al weken op de hoogte. Dat zit op schema.

We moeten er natuurlijk wel voor zorgen dat een onafhankelijke regulator zeer sterk is ingebed in de maatschappij. Men moet in alle onafhankelijkheid beslissingen kunnen nemen, maar men moet ook heel sterk aftoetsten met

stakeholders en betrokkenen, of dat nu Test-Aankoop is, werkgeversorganisaties, werknemersorganisaties of andere belangengroepen zoals milieugroeperingen, de Bond Beter Leefmilieu enzovoort. Dat is van belang, zeker als het gaat om hernieuwbare energie. Daarom moet de hervorming niet alleen inhouden dat ze van plaats veranderen in het organogram van de overheid. Vandaag bestaat de raad van bestuur uit vier mensen. We moeten kijken op welke manier we ervoor kunnen zorgen dat er in de organisatie ook stakeholdersoverleg is en een adviesraad. Welke vorm dat moet aannemen en of de adviezen bindend zijn of niet, maakt allemaal onderwerp uit van een bespreking. We willen er net voor zorgen dat op het einde van de rit er een heel sterke onafhankelijke regulator is, maar ook één die heel sterk is ingebed in de samenleving.

We doen dat ook al met bijvoorbeeld de nieuwe tariefmethodologie. Vroeger was een tarief vastgelegd voor vier jaar. Dat is niet aangepast aan deze tijden, die veel sneller veranderen. Op dit ogenblik gebeurt dat om het jaar, en kan het zelfs meerdere keren per jaar gebeuren. We moeten onafhankelijkheid en ingebedheid met elkaar combineren. De Europese richtlijn, de Europese Commissie en het Europees Parlement vragen ook de beide lijnen. Zeker met de nieuwe bevoegdheden na de staatshervorming is dit nu het ideale moment – bovendien hebben we een wissel aan het hoofd van de VREG – om de VREG zowel in zijn onafhankelijkheid als in zijn ingebedheid in de samenleving op te krikken en te versterken. De minister van Energie wil vooral een heel sterke, onafhankelijk denkende regulator.

Mijnheer Gryffroy, u hebt naar de groenestroomcertificaten verwezen. Daar wacht de VREG op een uitspraak van het hof van beroep van Brussel. Ik hoop dat dit zo snel mogelijk gebeurt, zodat we duidelijke keuzes kunnen maken in dit dossier. Ik had gehoopt dat het al veel vroeger kon gebeuren. Maar goed, als er rechtszaken zijn, moeten we die natuurlijk afwachten. Een versterking van de rol van de VREG, zowel inhoudelijk als in zijn onafhankelijkheid, is belangrijk. Zo maken we die instantie volledig conform de Europese richtlijn.

De heer Andries Gryffroy (N-VA): Minister, ik ga ermee akkoord als u zegt dat u de VREG dringend moet hervormen. Die is geëvolueerd van een organisatie die toezicht hield en bemiddelde, naar een organisatie die nu ook tarieven moet ontwikkelen. Het is een goede zaak dat dat onder het toezicht van het Vlaams Parlement gebeurt, want dat gebeurt ook elders. Ik zou toch opletten met een adviesraad. Ik ben veeleer voor het versterken van de raad van bestuur met een bijkomend structureel overleg via de stakeholders.

Over de groenestroomcertificaten zegt u dat we afhankelijk zijn van een rechtszaak. Dat klopt maar voor de helft, want de andere helft gaat over de overschotten, en daarin kunt u wel actie ondernemen.

Wat doet u dan met de uitspraak van de voorzitter van de raad van bestuur van de VREG, die ik nogal frappant vond? Hij zegt: "Ik moei me niet met politieke beslissingen, dat moet de politiek zelf oplossen." Met andere woorden, die voorzitter zegt dat hij zich nu even niet meer zal aantrekken wat indertijd is doorgevoerd inzake groenestroomcertificaten, die verrekend zijn in de tarieven en waarvan de schulden bij de distributienetbeheerders zitten. Minister, wat is uw mening daarover?

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

De heer Robrecht Bothuyne (CD&V): Minister, het is in ons aller belang en in dat van de energieconsument, de Vlaamse gezinnen en bedrijven, dat we een sterke en performante regulator hebben. In het verleden heeft die al het verschil gemaakt. We moeten ervoor zorgen dat die dat ook in de toekomst kan doen. Er komt een nieuwe belangrijke bevoegdheid voor tarieven. Er komt een nieuw

tarieven decreet aan, er moet een nieuwe methodologie worden gemaakt. Het is heel belangrijk dat er snel duidelijkheid komt over het leiderschap van de VREG, dat er iemand komt die effectief aan het roer kan staan en het belang van de consument kan verdedigen.

Uw lijnen zijn goed, u plaatst de VREG onder het Vlaams Parlement. Een sterke regulator met een sterk leiderschap. Een uitgebreide raad van bestuur die een groot draagvlak kan hebben. Het is onmogelijk om elke actor op het terrein in die raad van bestuur op te nemen. Het overleg moet ingebakken zijn in de procedures die worden gehanteerd.

Minister, de vraag is dan nog wanneer u het hervormingsplan op tafel zult leggen. Wanneer kunnen we duidelijkheid geven aan de actoren op het terrein?

De heer Willem-Frederik Schiltz (Open Vld): Niemand trekt in twijfel dat de regulator onafhankelijk moet zijn. Bovendien is dat een vereiste die Europa ons oplegt. De regulator is geen nieuw systeem of orgaan. Er bestaan al veel en goed werkende regulatoren die nagenoeg allemaal onder het parlement ressorteren, en dat is ook evident. Het parlement heeft de taak om de regering te controleren. Daarbij vormen de regulator en zijn rapporten een uitstekend instrument. Ik juich de plannen dus toe om de regulator onder te brengen bij dit huis.

Minister, onafhankelijkheid betekent evenwel niet dat men geïsoleerd is, en daarover maak ik me wel zorgen. Als ik de uitspraken van de voorzitter van de raad van bestuur hoor, dan denk ik dat er iets grondig mis is. Een regulator kan geen beslissingen in het ijlē nemen. Zijn beslissingen hebben ook een impact op de maatschappij. Ze betreffen de maatschappij, en dus ook de politiek. In die zin is de vraag van de collega's zeer legitiem: welk orgaan, welk instrument, welke mensen willen we betrekken bij de structuur van de VREG, zodat die met kennis van zaken niet alleen technisch en onafhankelijk, maar ook ingebed in de maatschappij zijn beslissingen grondig kan nemen? Mijnheer Bothuyne, ik weet niet of dat de raad van bestuur moet zijn. Ik denk dat er nog een aantal andere mogelijkheden zijn, die ik graag in het parlement verder met u wil benaamstigen.

De voorzitter: De heer Crombez heeft het woord.

De heer John Crombez (sp.a): Minister, we kunnen natuurlijk maar oordelen als we weten wat dit precies betekent. Alleen heeft de meerderheid hier nu geen drie, maar al dertien keer gezegd dat een onafhankelijke regulator belangrijk is. Dat denk je: ze zijn met iets bezig. Door het feit dat men zich bij de VREG zorgen maakt over hun onafhankelijkheid, geef ik dit het voordeel van de twijfel. De manier waarop de heer Schiltz dit net heeft verwoord, zegt alles: iedereen vindt een onafhankelijke regulator belangrijk, maar die moet toch ook dit en die moet toch ook dat. Een overheid moet kunnen omgaan met een onafhankelijke regulator, punt, en die moet sterk zijn. We zullen u daar zeer streng over beoordelen, maar we maken ons daar grote zorgen over, zeker omdat men het bij Open Vld niet te nauw neemt als het gaat om een sterke, onafhankelijke regulator. Federaal is de minister bevoegd voor de overheidsbedrijven bevoegd voor de regulator daarvan. Dat is iets dat jaren niet meer is gebeurd. Was de VREG hier onafhankelijk in het verleden? Ja. Wat is dus het grote probleem? U komt met een hervorming waarvan men niet weet of ze de onafhankelijkheid waarborgt. Er zijn zeer sterke twijfels of ze dat zal doen. Als dat zo evident is, zult u open en transparant alles voorleggen aan het parlement vooraleer de beslissing wordt genomen?

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord.

De heer Johan Danen (Groen): Er is al heel veel gezegd en gevraagd. Ik zal me dus beperken. Alleszins is het echter zo dat we vorige week de regulator hebben gezien hier in het parlement. Men heeft toen de wederzijdse

bezorgdheden kunnen uiten. Minister, een aantal zaken die u hier zegt, juich ik toe, maar alles hangt er natuurlijk van af op welke manier de vlag de lading zal dekken. Onafhankelijkheid kun je immers op heel veel manieren invullen. Ik zal een heel concrete vraag stellen. U zegt volgende week een beslissing te zullen nemen over de nieuwe sterke man. Denkt u aan een overgangsfiguur of aan een echte nieuwe sterke man?

Minister Annemie Turtelboom: Ik geef een aantal aanvullingen. Wat de timing betreft, de komende weken starten we met het politieke overleg. Uiteraard zal dat eerst binnen de regering zijn, en uiteraard zal dat in alle transparantie tegenover het parlement zijn. Ik ga zelfs nog een stap verder. Ik geloof heel sterk dat je in de toekomst alleen echt onafhankelijkheid kunt garanderen, zeker met de extra nieuwe bevoegdheden, als het orgaan zowel inhoudelijk als financieel onafhankelijk is van de regering. Men kent dat systeem overal. Daarom overweeg ik om dit daadwerkelijk over te brengen naar de schoot van het Vlaams Parlement, omdat je dan echt net de onafhankelijkheid nog meer betonneert dan dat ooit werd gedaan. We hebben tal van voorbeelden. Ik heb daarnet verwezen naar het Comité I, naar het Comité P, naar de CREG. Dat is het model dat eigenlijk in heel veel Europese landen bestaat. In mijn vorige functies heb ik gemerkt dat je dan een echte onafhankelijkheid in het denken hebt. Ik begrijp altijd dat men intern bekommerd is omdat er een hervorming komt en men nog niet weet wat die is, maar ik zit duidelijk op de lijn van het gewoon nog meer versterken van die onafhankelijkheid. Ik ben er immers echt van overtuigd dat, omdat men bezig is met tariefstructuren die een impact hebben op de factuur die mensen elke maand thuis krijgen, het nodig is iemand te hebben die daar ook in alle onafhankelijkheid over kan denken, maar wel met een draagvlak bij de bevolking, want dat vind ik wel van groot belang. De huidige raad van bestuur van vier mensen kan dat onmogelijk dekken. Dat is niet breed genoeg daarvoor. Dat was in het verleden ook geen probleem, want toen was die bevoegdheid er niet. Nu, met die bevoegdheidsoverdracht, moeten we ter zake gewoon een tandje bij steken. Welke vorm? Ik heb gezegd dat dit een adviesraad kan zijn, zoals die bij de CREG bestaat. Sommigen willen dat het toch iets dynamischer is dan daar. Dat is eigenlijk een vorm van overleg zoals dat moet zijn.

Ja, we kiezen voor een overgangsfiguur, net omdat ik het van belang vind exact te weten waar dit komt. Het zou niet kies zijn om nu iemand definitief te benoemen en te scouten, om dan over een maand te moeten zeggen dat die eigenlijk onder een andere bevoegdheid zit. Er zal ook een decretaal initiatief moeten komen in dit parlement. De intellectuele eerlijkheid gebiedt ons dan om de komende weken en maanden eerst dat debat te voeren. Laten we ervoor zorgen dat we dat de komende maanden afwerken, en dan kunnen we overgaan naar een CEO die dan precies weet wat de komende jaren de vorm van zijn organisatie is. Daarom komt er tijdelijk iemand, voor een heel beperkte periode. Maar goed, bij de VREG zijn er ook ontzettend veel heel sterke mensen die gerust die functie een paar maanden op zich kunnen nemen.

Ik moet echt wel zeggen dat onafhankelijkheid van cruciaal belang is, en dat is zeker met de nieuwe bevoegdheden zo. Bovendien vraagt Europa het, en dat is meer dan terecht.

De heer Andries Gryffroy (N-VA): Ik dank u voor het antwoord. Voor de duidelijkheid: met mijn vraag focus ik niet op het mandaat. Mij gaat het om de hervorming. Men kan de vroegere werking van de VREG niet vergelijken met de huidige. We pleiten voor de versterking van de raad van bestuur met onafhankelijken, naast een structureel stakeholdersoverleg. Dat is dus een iets andere benadering dan die van de heer Bothuyne.

Ik wil ook nog even antwoorden op wat de heer Crombez zei. Stelt u zich even voor dat de regulator volledig geïsoleerd in een glazen kooi hoog boven de grond

zit, zonder natte voetjes. Die regulator bepaalt het tarief. Dat beoogt de voorzitter eigenlijk: volledig autonoom de tarieven bepalen, zonder instructies van de overheid. Op die manier komt er een tarief zonder draagvlak tot stand. En tarieven hebben sturende invloed: ze hebben een invloed op de energie-efficiëntie en op het aandeel van de hernieuwbare energie. Anders gezegd: ik pas voor wat u zegt, mijnheer Crombez. Minister, uiteraard blijf ik aandringen op de organisatie van overleg op zeer korte termijn over deze zaak.

De heer Robrecht Bothuyne (CD&V): Minister, ik dank u voor uw antwoord en voor uw engagement. Het is goed dat er snel een interimaris als gedelegeerd bestuurder komt. Het is ook goed dat u snel een hervormingsplan op tafel zult leggen. Zo'n hervormingsperiode brengt onzekerheid met zich mee. Het is van het grootste belang dat die onzekerheid zo snel mogelijk wordt weggewerkt. Er is haast mee gemoeid. Er is nood aan een sterke leider en een sterke raad van bestuur. Die raad van bestuur mag wat sterker en groter zijn dan vandaag het geval is. Een onafhankelijke regulator moet natuurlijk ook in onafhankelijkheid in staat zijn om zijn inbedding in de samenleving – een cruciale zaak – te organiseren. Er moet vertrouwen zijn bij de mensen die straks de leiding krijgen van de vernieuwde regulator, om op die manier het belang van de consumenten ten volle te kunnen verdedigen.

De voorzitter: De actuele vragen zijn afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Johan Danen aan Annemie Turtelboom, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over de eventuele doorrekening van de vennootschapsbelasting voor intercommunales in de energiefactuur van de gezinnen

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord.

De heer Johan Danen (Groen): Minister, ik heb u vanochtend al enkele vragen gesteld, maar hier zal ik het hebben over de energiefactuur. Dat is niet voor het eerst, en zal ook niet voor het laatst zijn. Want het betreft een zaak die ons allen aanbelangt: burgers, kleine bedrijven en ook grote bedrijven. De energiefactuur wordt almaar zwaarder, en dat zal in de nabije toekomst niet anders zijn. Ik heb het dan niet zozeer over de commodity – de energiekost als dusdanig – maar wel over alles wat errond hangt. Daar komt nog bij dat onlangs Eandis en Infrax aan de Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt (VREG) hebben gevraagd of ze de vennootschapsbelasting mogen doorrekenen in de energiefactuur. Het zou op die manier dus een beetje een vestzak-broekzakoperatie worden.

Een nettatarief dient eigenlijk om netten operationeel te houden en te maken zodat energie kan worden vervoerd, zo stellen een aantal stakeholders. Een nettatarief is niet bedoeld om de kosten van allerhande beleidsbeslissingen te kunnen doorrekenen. Zo'n benadering staat ook haaks op de idee dat de vervuiler moet betalen. Het staat ook haaks op een aantal elementen in het ontwerp van decreet houdende diverse bepalingen inzake energie dat u afgelopen vrijdag hebt goedgekeurd. Daarin staat dat de nog openstaande boni uit het verleden niet in de tarieven worden verrekend. Anders gezegd: het goede nieuws mag niet worden verrekend in de tarieven, maar het slechte nieuws wel. Mijn vraag is heel concreet: wat zult u ondernemen om ervoor te zorgen dat de facturen van de gezinnen en de kmo's binnen de perken blijven?

Minister Annemie Turtelboom: Voor mij is het van heel groot belang dat een energiefactuur op elk moment transparant is. Vroeger werd met een bepaalde factuur voor vier jaar gewerkt. De tarieven lagen voor vier jaar vast. Nu worden de tarieven jaarlijks aangepast. Dat kan zelfs meerdere keren per jaar.

Het gevolg van de transparantie is natuurlijk dat een aanpassing van de commodityprijzen snel een weerslag op de facturen krijgt. Als zeer veel in groene stroom of in hernieuwbare energie wordt geïnvesteerd, zien we de gevolgen onmiddellijk.

Van 1 januari 2016 daalt de steun voor windenergie. We zullen dit onmiddellijk aan de facturen zien. De Vlaamse Regering heeft recent beslist de groenestroomcertificaten voor de zonnepanelen met een kleine productie bij de mensen thuis af te schaffen. Het rendement is immers voldoende hoog. We zullen dit vrij snel aan de facturen merken.

De voorbije maanden hebben we vastgesteld dat we ons op internationaal vlak niet in een slechte positie bevinden. De energiefactuur van de gezinnen is, vooral ten gevolge van de commodityprijzen, sterk gedaald. Dat is voor mij van cruciaal belang.

Iedereen in het Vlaams Parlement weet waarom dit voor mij cruciaal is. Te vaak zijn facturen door opgelegde minimumtarieven geblokkeerd. Hierdoor zijn soms schulden opgebouwd die op een bepaald ogenblik moesten worden doorgerekend. Dit heeft nadien een grote kater opgeleverd. Dit geldt niet enkel voor de politieke opvolgers, maar vooral ook voor de gezinnen.

We zetten sterk in op energie-efficiëntie. Het enige gratis kilowattuur is het kilowattuur dat niet wordt verbruikt. Met energieleningen en het beleid van minister Homans om het woningpatrimonium te renoveren en te verbeteren, proberen we mensen te overtuigen. We werken op een structurele wijze aan een verlaging van de energiefactuur.

Er is natuurlijk een onafhankelijke regulator die op een bepaald ogenblik beslissingen neemt. We hebben daarnet nog een debat over de onafhankelijkheid van de regulator gevoerd. De regulator beslist welke kosten de distributienetbeheerders al dan niet effectief aan hun klanten mogen doorrekenen.

Zoals ik recent al eens heb verklaard, werk ik in sterke mate samen met de distributienetbeheerders. Dat is in het verleden ook op die manier gebeurd. Ze moeten hun apparaat afslanken en het met minder personeel doen. Ze moeten hun apparaat efficiënter maken. Hierdoor kunnen de doorgerekende prijzen zo laag mogelijk zijn. Ik wil echter vooral een heel open en transparante prijszetting. Hierdoor weet de consument goed dat energie niet gratis is. Dit zal hem ertoe aanzetten op energie te besparen.

De heer Johan Danen (Groen): Minister, ik hoor het u allemaal graag zeggen, maar op mijn eigenlijke vraag heb ik geen antwoord gekregen. Het is natuurlijk geen wet van Meden en Perzen dat de groenestroomcertificaten, de maatregelen voor rationeel energiegebruik (REG) en de maatregelen in het licht van de openbaredienstverplichtingen moeten worden doorgerekend. Dat zijn politieke keuzes die de VREG, soms tegen beter weten in, moet uitvoeren.

De energiefactuur van veel mensen dreigt gigantisch te stijgen. De verhouding tussen de commodityprijzen en de andere tarifieringen is nu al ongeveer fiftyfifty. De verhouding dreigt een derde tegenover twee derde te worden. Dat is in onze ogen volkomen onaanvaardbaar.

De voorzitter: De heer Schiltz heeft het woord.

De heer Willem-Frederik Schiltz (Open Vld): Mijnheer Danen, dat is wel een beetje gemakkelijk. De facturen van de openbaredienstverplichtingen, de groenestroomcertificaten en heel de santenboetiek vormen een erfenis. Ik dacht

niet dat ik het nog eens zou hoeven te herhalen. Ik had me voorgenomen het maar drie keer meer te vermelden. Dit is nu de derde keer.

Natuurlijk kunnen we dit ook op een andere wijze oplossen. De Vlaamse Regering zou dit natuurlijk integraal in het eigen budget kunnen opnemen. U kent het budget van de Vlaamse overheid echter. U weet in welk moeilijk budgettair kader we ons bevinden. Hier is geen geld voor.

Die schulden zijn jaar na jaar gewoon onder de mat geveegd. Vanwege de politieke keuzes die zijn gemaakt en vanwege de lange regulatieperiode, zijn die schulden niet of onvoldoende in de tarieven doorgerekend.

Die periode wordt ingekort en versoepeld. U valt dit aan. De kosten zullen echter sneller kunnen worden doorgerekend. Dat geldt ook voor de baten. Er zijn een aantal beslissingen in verband met de door u aangehaalde kosten genomen. De groenestroomcertificaten voor zonnepanelen zijn uit de tarieven gehaald. Die kosten zullen sneller uit de tarieven verdwijnen. Hierdoor zullen de tarieven een beetje worden bijgesteld.

Mijnheer Danen, volgens mij slaat de Vlaamse Regering wel degelijk het juiste pad in. U mag echter geen mirakels verwachten. U mag er niet van uitgaan dat we met een vingernip of een toverstokje de massa aan schulden kunnen wegtoveren. De schulden zullen worden weggewerkt, hopelijk met een meedenkende regulator in plaats van een tegenwerkende regulator.

De voorzitter: De heer Beenders heeft het woord.

De heer Rob Beenders (sp.a): Minister, in december is die vennootschapsbelasting gestemd in het federale parlement. Ik kan me voorstellen dat dat voor uw partij geen gemakkelijk moment was: nieuwe belastingen stemmen is nooit een pleidooi geweest van uw partij. Maar ik denk dat u vandaag een moment hebt om daartegenin te gaan, want er zijn een heel aantal gemeenten en intercommunales die naar het hof van beroep gaan. Een aantal burgemeesters van die betreffende gemeenten zitten ook in dit parlement, nietwaar mijnheer Somers en mijnheer Van den Heuvel? Ze gaan eind juni naar het Grondwettelijk Hof om die vennootschapsbelasting aan te vechten. Dat is een goede zet die wordt gedaan.

Minister, ik vraag u heel duidelijk: wilt u dat protest steunen? Wilt u ervoor pleiten dat die vennootschapsbelasting tenietgedaan kan worden, zodat ten minste de kost die nu wordt doorgerekend in de energiefactuur, al tenietgedaan kan worden?

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

De heer Andries Gryffroy (N-VA): Ik val hier toch een klein beetje van mijn stoel als ik zowel collega Beenders als collega Danen hoor. Mijn vraag aan collega Danen is: hoe denkt u dan wel door te rekenen wat we in de toekomst willen doen rond hernieuwbare energie en energie-efficiëntie? Hoe denkt u – dan kijk ik ook naar de sp.a-fractie – die 1,8 miljard euro schuld – ik heb het nog maar één keer gezegd, collega Schiltz, dus ik mag het nog twee keer zeggen – dankzij een bevrozing op federaal niveau waardoor we nu in de problemen zitten, door te rekenen? Zomaar even in de begroting nemen? Vennootschapsbelasting? Oké, dat de gemeenten allemaal naar het hof van beroep gaan. Maar ik denk dat ze naar het hof van beroep gaan omwille van het feit dat de beschikbare reserves ook zouden worden belast, wat ondertussen normaal gezien teniet wordt gedaan. Maar als de gemeenten zeggen dat ze voor het geheel naar het hof van beroep gaan, dan moeten ze zich er heel goed van bewust zijn dat de billijke vergoeding ook afgeschaft wordt. Dat betekent dan ook 300 miljoen euro minder voor de gemeenten.

Minister Annemie Turtelboom: Je moet natuurlijk altijd verantwoordelijk zijn voor het moment dat je zelf aan het beleid zit. Wat hebben we nu gedaan? De steun voor windenergie daalt systematisch. Vanaf 1 januari 2016 zal die naar 53 euro gaan. Voor de zonnepanelen en de kleine installaties is het afgeschaft, net om ervoor te zorgen dat vanaf het moment dat we dit beleid deze legislatuur in handen hebben, we een heel correcte prijszetting hebben. We zeggen heel duidelijk: ja, we willen investeren in hernieuwbare energie. Maar we weten dat die factuur uiteraard wordt doorgerekend, net zoals in alle andere Europese landen, maar we willen dat aan een zo laag mogelijke prijs doen.

Waar we vooral op willen werken, is op structurele maatregelen. Hoe beter uw huis geïsoleerd is, hoe lager uw factuur is. Hoe meer je investeert in bijvoorbeeld de productie van eigen energie – we hadden deze morgen nog een interessante discussie in de commissie – in zonnepanelen, in bijvoorbeeld ondiepe geothermie, hoe minder afhankelijk je bent van overheidsbeslissingen of van commodity-prijzen die er zijn. Dat is de weg die we moeten opgaan, de weg om ervoor te zorgen dat iedereen zo veel mogelijk het heft in eigen handen neemt. Waar wij voor verantwoordelijk zijn vanaf deze legislatuur, willen wij zo laag mogelijk en zo kostenefficiënt mogelijk doen. Dat is het beleid dat wij met deze regering nu uitzetten.

De heer Johan Danen (Groen): Dank u voor alle suggesties en alle antwoorden. Maar het is een beetje gemakkelijk om te zeggen dat wat nu gebeurt, onvermijdelijk is en dat er geen alternatief is, mijnheer Gryffroy. Wij hebben een becijferd zuurstofplan – ik zal het u bezorgen – waarin er andere oplossingen naar voren worden geschoven zodat de factuur binnen de perken kan blijven. Dat hernieuwbare energie voor een stuk wordt doorgerekend in de factuur, tot daar aan toe. Maar nu wordt alles doorgerekend, en nog een heel aantal andere zaken, zoals de openbardienstverplichtingen, de financiering van de VREG, de vennootschapsbelasting, en er gaat nog van alles bij komen. Dat zijn elementen die zeker niet automatisch hoeven te zijn. Ik vind het aandoenlijk om te horen dat de N-VA blijkbaar een heel hoge energiefactuur als onvermijdelijk beschouwt. *(Applaus bij Groen en sp.a)*

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter: Dames en heren, we schorsen de vergadering.

– *De vergadering wordt geschorst om 16.45 uur.*

– *De vergadering wordt hervat om 16.59 uur.*

ONTWERP VAN DECREET tot wijziging van sectorale decreten naar aanleiding van de integratie van het intern verzelfstandigd agentschap Zorginspectie in het Departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin – 260 (2014-2015) – Nrs. 1 en 2

Algemene bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het ontwerp van decreet tot wijziging van sectorale decreten naar aanleiding van de integratie van het intern verzelfstandigd agentschap Zorginspectie in het Departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin.

De algemene bespreking is geopend.

Vraagt er iemand het woord? *(Nee)*

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet. (Zie *Parl.St.* VI.Parl. 2014-15, nr. 260/1)

– De artikelen 1 tot en met 5 worden zonder opmerkingen aangenomen.

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet houden.

ONTWERP VAN DECREET houdende wijziging van de Codex Hoger Onderwijs met betrekking tot het stelsel van kwaliteitszorg en accreditatie in het hoger onderwijs – 324 (2014-2015) – Nrs. 1 en 2

Algemene bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het ontwerp van decreet houdende wijziging van de Codex Hoger Onderwijs met betrekking tot het stelsel van kwaliteitszorg en accreditatie in het hoger onderwijs.

De algemene bespreking is geopend.

De heer Daniëls heeft het woord.

De heer Koen Daniëls (N-VA): Voorzitter, minister, collega's, we zijn blij dat dit ontwerp van decreet vandaag op de agenda staat, want het geeft uitvoering aan het regeerakkoord. Voor het hoger onderwijs brengen we de instellingsreview in als pilot. De instellingen worden daardoor in globo verantwoordelijk voor hun kwaliteitsbeleid. Dit zal leiden tot een opmerkelijke planlastvermindering, iets waar we in het onderwijs stevig naar streven.

In de bespreking hebben we al ingebracht, en de minister heeft er ook al bevestigend op geantwoord, dat de onafhankelijke externen die betrokken zullen worden, effectief onafhankelijk moeten zijn, dat de studenten ook hun rol zullen krijgen in het geheel en dat opleidingsgerichte evaluaties van toepassing blijven na 2018 wanneer de pilots gepasseerd zijn.

Ik denk dat we hiermee een belangrijke stap zetten voor de evaluatie en de kwaliteitsbewaking in het hoger onderwijs met een opmerkelijke planlastverlaging, en met in 2018 een evaluatie over hoe we dit verder vorm geven.

De voorzitter: Mevrouw Soens heeft het woord.

Mevrouw Tine Soens (sp.a): Voorzitter, de opleidingsvisitaties hebben inderdaad hun nut bewezen. Ook in de toekomst zal het systeem van kwaliteitszorg blijven evolueren. De instellingsreviews zijn daar een volgende stap in. Ze waren eerst bedoeld als nulmeting zonder rechtsgevolgen en tijdens het uitwerken ervan zou de bestaande manier van kwaliteitscontrole blijven bestaan. Er moest namelijk voorkomen worden dat instellingen en opleidingen gedurende een lange tijd geen enkele vorm van externe kwaliteitscontrole met rechtsgevolgen zouden ondergaan. Elke student moet een opleiding kunnen volgen die voldoet aan de basiskwaliteit. Ik meen dat iedereen het daarover eens is.

Het voorliggende ontwerp van decreet houdt toch een aantal risico's in. Er is de ervaring in Nederland waarbij sommige instellingen wel positief beoordeeld werden, maar waar bepaalde opleidingen negatief beoordeeld werden. Ook de

Vlor en de SERV zijn bezorgd. Met dit ontwerp van decreet hebben we eigenlijk geen garantie dat elke student een opleiding volgt die voldoet aan de basiskwaliteit. We hebben daar geen controle meer over.

Ik vrees bovendien dat dit ontwerp van decreet de planlast en de financiële inspanningen in de instellingen niet zal verminderen, integendeel. Een goede monitoring zal daarom onontbeerlijk zijn.

En tot slot zullen studenten over voldoende vergelijkbare informatie over de opleidingen moeten beschikken. Ook dat zal onderwerp van een evaluatie moeten zijn.

Daarom zal mijn fractie zich onthouden bij de stemming over dit ontwerp van decreet.

De heer Koen Daniëls (N-VA): Mevrouw Soens, ik wil er toch op wijzen dat voor de opleidingen die in het verleden geen positieve beoordeling hebben gekregen, de oplossingsaccreditatie en de controle op opleidingsniveau van toepassing blijven. Het is belangrijk om dat hier mee te geven.

Wat de kosten betreft, had u gelijk in het verleden. We zijn echter blij te lezen dat er duidelijke en bindende afspraken worden gemaakt over vergoedingen, verblijfskosten van de commissieleden en logistieke kosten. In het verleden was dat niet het geval. Die aanvulling lijkt me niet onbelangrijk.

De voorzitter: De heer De Ro heeft het woord.

De heer Jo De Ro (Open Vld): Mevrouw Brusseel is verontschuldigd maar ik zal haar uiteenzetting hier brengen.

De visitaties van opleidingen waren een zeer degelijk systeem voor de kwaliteitsgarantie van ons hoger onderwijs. Het nieuwe systeem van instellingsreviews dat vandaag ter stemming ligt, kan onze goedkeuring krijgen omdat we vertrouwen hebben in het veld en omdat we ervan uit mogen gaan dat het na de verschillende accreditatierondes goed gesteld is met de kwaliteit van de opleidingen enerzijds en met de capaciteit op het vlak van zelfevaluatie anderzijds.

Onze fractie zal wel met de nodige aandacht de reviews van de instellingen opvolgen. Onze fractie wil graag nadenken over de rol van de Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO) voor het Vlaams hoger onderwijs. Zoals eerder al in de commissie aangegeven, zien wij een bredere internationale rol weggelegd voor de NVAO.

Tot slot is onze fractie heel tevreden met de eis van de minister over de pilots. Die moeten inderdaad substantieel zijn om ons te kunnen overtuigen in de toekomst.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Collega's, ik dank u voor de heel constructieve inbreng. Ik wil wel nog een aantal punten onder de aandacht brengen die voor iedereen van groot belang zijn.

Normaal gezien zouden de universiteiten en hogescholen de volgende vijf jaren twee instellingsreviews moeten ondergaan. Dat zou een enorm workload met zich meebrengen, vandaar dat we ervoor gekozen hebben om, helemaal in de lijn van de Europese tendens en aansluitend op de Bologna-akkoorden, de primaire verantwoordelijkheid voor de kwaliteit van de opleiding bij de instelling zelf te leggen. Daarbij zijn een aantal waarborgen ingebouwd. Zo moeten de pilots substantieel zijn. Alle hogescholen en universiteiten in Vlaanderen stappen in dat systeem. De vrijstelling die zij dan krijgen voor de visitaties, geldt uiteraard enkel

voor opleidingen die het visitatie- en accreditatieproces in het verleden met een positief gevolg hebben doorlopen.

Mevrouw Soens, ik wil wijzen op het belang van de betrokkenheid van de studenten. Zij zaten ook bij alle stappen mee aan tafel. Wij zullen ervoor zorgen dat zij een wezenlijke rol blijven spelen in het hele proces van kwaliteitszorg.

Nadat het parlement dit ontwerp van decreet hopelijk met een grote meerderheid heeft goedgekeurd, hoop ik dat we het kwaliteitskader kunnen uitwerken en dat we vanaf het volgende academiejaar kunnen starten met de eerste pilots inzake de kwaliteitszorg.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? *(Neen)*

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet. (Zie *Parl.St.* VI.Parl. 2014-15, nr. 324/1)

– De artikelen 1 tot en met 13 worden zonder opmerkingen aangenomen.

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet houden.

ONTWERP VAN DECREET betreffende het onderwijs XXV – 325 (2014-2015) – Nrs. 1 tot en met 4

Algemene bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het ontwerp van decreet betreffende het onderwijs XXV.

De algemene bespreking is geopend.

Mevrouw Gennez, verslaggever, heeft het woord.

Mevrouw Caroline Gennez (sp.a): Ik zal proberen een kort en helder verslag te brengen over het ontwerp van decreet betreffende het onderwijs XXV, dat een aantal technische correcties en vereenvoudigingen regelt om de goede werking van het school- of academiejaar 2015-2016 te garanderen. Daarnaast behandelt OD XXV ook enkele juridische aanpassingen.

Met betrekking tot de begeleiding van jongeren met autisme in het basis- en secundair onderwijs wordt het correctiebudget voor het schooljaar 2015-2016 verlengd. Dat werd positief onthaald door alle commissieleden. Daarnaast werd het integratieplan geïntegreerd onderwijs (GON) afgeschaft en is er een vereenvoudiging van de controle bij nieuwe vestigingsplaatsen van scholen. Ook dat kon op unanieme instemming van de commissie rekenen, net zoals de mogelijkheid die in het volwassenenonderwijs wordt geschapen om de certificering van de deelopleidingen te versterken, zodat er meer deelcertificaten van gevolgde modules kunnen worden uitgereikt.

Verder behandelt het ontwerp van decreet betreffende het onderwijs XXV een aantal aanpassingen aan de bestaande decreetgeving met betrekking tot de regionale technologische centra (RTC's). Ook daar was de volledige commissie unaniem om te stellen dat de aanpassing van de bestaande situatie in termen van school- in plaats van kalenderjaren een goede werking van de RTC's zou

kunnen garanderen. Er is een databank voor beleidsinformatie betreffende onderwijs en vorming voorzien om de nodige data en cijfers te verzamelen die aan scholen, overheden en instellingen worden geleverd, en om die waar mogelijk en indien nodig bij te sturen.

Iets meer discussie was er met betrekking tot de maatregelen die het ontwerp van decreet betreffende het onderwijs XXV voorziet op het vlak van hoger onderwijs, en wel op drie belangrijke punten. Inzake het moratorium hoger onderwijs was er nog wel unanimititeit om de onderwijsinstellingen geen nieuwe aanvragen te laten indienen voor initiële bachelor- en masteropleidingen in 2015 en 2016. Daarnaast is er ook een aanpassing voorzien om de GON-middelen in het hoger onderwijs mogelijk te houden voor studenten die al GON-begeleiding hebben gekregen in het secundair onderwijs. Sp.a, bij monde van Tine Soens, had heel wat opmerkingen bij de beperking van de studievoortgang die is voorzien in het ontwerp van decreet betreffende het onderwijs XXV. Er wordt decretaal vastgelegd dat instellingen de mogelijkheid hebben om voorwaarden te koppelen aan een volgende inschrijving indien een student niet de grens van 60 procent studierendement haalde in het vorige academiejaar. Nu is dit nog 50 procent. Deze bepalingen zullen in de toekomst over de opleidingen en de instellingen heen gelden. Daarover bestaat wel ongerustheid bij bepaalde leden van de commissie.

Er werd ook uitgebreid gediscussieerd over de middelen voor het voorrangbeleid voor Brussel. Daar drukten heel wat commissieleden de zorg uit dat de expertise die nu vervat is bij het voorrangbeleid voor Brussel gegarandeerd zou blijven, dat er niet verder op zou worden bespaard, ook niet na integratie bij de Brusselmiddelen op het niveau van de Vlaamse Gemeenschap en van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest en de Vlaamse Gemeenschapscommissie zelf.

Voorzitter, de discussie is constructief verlopen. Het ontwerp van decreet betreffende het onderwijs XXV werd aangenomen met elf stemmen voor bij twee onthoudingen.

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer (CD&V): Voorzitter, minister, collega's, als we al zouden overwegen om onszelf schoonheidsprijzen te geven voor ons werk als parlement, dan zouden we die wellicht niet geven voor de jaarlijkse genummerde onderwijsdecreten, waarvan het ontwerp van decreet betreffende het onderwijs XXV er een is. Zoals vandaag ook op de site van het parlement staat, is het een verzameldecreet dat vooral wijzigingen bevat aan de bestaande onderwijsregulering. Daarom zijn ze complex en – laat ons eerlijk zijn – zonder memorie moeilijk te lezen.

En toch wil ik u hier vandaag, zonder de bespreking uit de commissie te willen heropenen, graag duidelijk maken dat dit verzameldecreet mij en mijn fractie tot een tevredenheid stemt die u van mij niet gewend bent bij de bespreking van verzameldecreten. Als een verzameldecreet wijzigingen aan de onderwijswetgeving inhoudt, dan moeten die kunnen ingaan bij het begin van het volgende schooljaar of academiejaar. Dan is het cruciaal dat school- en instellingsbesturen, directies en schoolteams daarvan op tijd op de hoogte kunnen worden gebracht om een nieuw school- of academiejaar op een ordentelijke manier te kunnen vormgeven.

En ik verwees er al naar in de commissie: als we dit ontwerp van decreet vandaag plenair goedkeuren, dan ziet het er naar uit dat deze doelstelling dit jaar wel kan worden gehaald. Minister, de opdracht is wel nog dat de uitvoeringsbesluiten vóór 25 juni in de scholen geraken.

Het is een sterk punt en een verdienste van deze minister dat ze er al in haar eerste jaar als minister van Onderwijs in is geslaagd om ruim op tijd een afgewerkt en afgerond ontwerp bij het parlement in te dienen. Ze moet deze appreciatie echter kunnen delen met de sociale partners die over dit ontwerp van decreet hebben overlegd en onderhandeld en hun werkzaamheden binnen een relatief korte tijdsspanne hebben afgerond. Verder moet ze die appreciatie uiteraard ook delen met de voorzitter en de collega's van de commissie Onderwijs, die zich mee hebben ingeschreven in de filosofie dat een genummerd Onderwijsdecreet is wat het moet zijn: noodzakelijke, veelal technische verbeteringen aan bestaande niveau- en themadecreten die, waar het kan, de onderwijsregelgeving vereenvoudigen.

Het heeft ervoor gezorgd dat we een sterker en slanker ontwerp hebben gekregen dat alleen op belangrijke punten is geamendeerd en niet zoals in het verleden is uitgebreid met talrijke parlementaire amendementen die eigenlijk niets meer dan aanvullingen waren.

Mijns inziens, collega's, is er in de commissie goed parlementair werk geleverd. Dat een aantal amendementen gezamenlijk zijn ingediend door leden van meerderheid en minderheid, heeft daar misschien ook toe bijgedragen. Ik denk aan de amendementen over het geïntegreerd hoger onderwijs en aan die over de flexibele lessenroosters in het deeltijds kunstonderwijs voor leerlingen met een gemotiveerd verslag.

En dat een aantal amendementen in de commissie unaniem zijn goedgekeurd, is daar nog een illustratie van. Ik denk daarbij onder meer aan het amendement dat ervoor zorgt dat nu ook personen die al een diploma van een geïntegreerde lerarenopleiding lager- en kleuteronderwijs hebben en bachelors en masters met een diploma van een specifieke lerarenopleiding, een bijkomend diploma geïntegreerde lerarenopleiding kunnen behalen, met slechts één onderwijsvak. Het is een voorbeeld van een eenvoudige, maar voor de hand liggende aanpassing van bestaande regelgeving die de inzetbaarheid van onze hoog opgeleide afgestudeerden kan uitbreiden, bovendien een loopbaan in het onderwijs aantrekkelijker kan maken en relevant is bij een dreigend lerarentekort.

Het stemt me ook tevreden, collega's, dat aandachtspunten die wijzelf en de collega's hebben geformuleerd bij de bespreking in de commissie van het ontwerp van decreet of in recente vragen om uitleg, hebben geleid tot goede amendementen die in de commissie op ruime steun konden rekenen. Daarbij denk ik in het bijzonder aan de in de commissie unaniem goedgekeurde amendementen die ervoor zorgen dat de oprichting van een type 9-aanbod in het buitengewoon onderwijs in het schooljaar 2015-2016 niet zal worden beschouwd als een herstructurering.

Daardoor hoeven de betrokken scholen niet te hertellen op 1 oktober 2015. Dit biedt meer duidelijkheid en transparantie aan schoolbesturen wat hun omkadering betreft, neemt onnodige druk weg bij de centra voor leerlingenbegeleiding, laat de prewaarborgregeling in het basisonderwijs volledig tot haar recht komen en neemt ook veel zorgen over de onmiddellijke toekomst weg bij personeelsleden die op korte termijn overtalig dreigden te worden.

Collega's, deze amendementen zijn zo een voorbeeld van een performant onderwijsbeleid, van de bereidheid om de regelgeving op een goede manier aan te passen als dat zich opdringt. En ze illustreren dat we, zoals beloofd, kort op de bal spelen wat de uitrol en uitvoering van het M-decreet betreft.

Voorzitter, minister, collega's, tot slot wil ik nog uitdrukkelijk en ten opzichte van alle betrokkenen mijn appreciatie uitspreken voor iets wat bij dit verzameldecreet

opvalt, namelijk dat de focus vooral wordt gelegd op het vereenvoudigen van de onderwijsregelgeving: het verminderen van administratie en planlast, het versterken van juridische teksten en het vergroten van de autonomie voor scholen en onderwijsinstellingen.

Het is een lijn die door de minister is uitgezet. De CD&V-fractie in dit parlement is opgetogen dat ze die lijn mee verder kan ontwikkelen.

Uiteraard zal CD&V dit ontwerp van decreet goedkeuren. En in tegenstelling tot het recente verleden, waar ik mij bij de verzameldecreten steeds heb onthouden, zal ik dit jaar het onderwijsverzameldecreet met overtuiging wel goedkeuren. Dank u, collega's. (*Applaus bij CD&V*)

De voorzitter: De heer Van Dijck heeft het woord.

De heer Kris Van Dijck (N-VA): Mijnheer De Meyer, u begon daarnet met te zeggen dat verzameldecreten niet altijd een schoonheidsprijs krijgen. U hebt daarin een punt, maar we hebben binnen onze meerderheid de afspraak gemaakt dat de verzameldecreten tijdig zouden zijn. De leden van de oppositie zullen moeten toegeven dat we zeer bondig waren in het toevoegen van amendementen. Dat is ooit anders geweest. Mijn appreciatie gaat dus naar de regering, maar ook binnen het parlement hebben we dit op een correcte manier gedaan.

De voorzitter: De heer De Ro heeft het woord.

De heer Jo De Ro (Open Vld): Voorzitter, minister, collega's, ik wil namens onze fractie nog een paar korte punten meegeven. In dit verzameldecreet zitten een aantal zaken waar we ook in de commissie al de aandacht op gevestigd hebben. Zo regelen we in artikel VII.25 de overgang van een project dat zestien jaar lang het beste van zichzelf gegeven heeft in het Nederlandstalige onderwijs in Brussel, namelijk Voorrangsbbeleid Brussel (VBB). De helft van de middelen gaat als overgang naar Onderwijscentrum Brussel en de andere helft naar de pedagogische begeleidingsdiensten.

Ik wil allereerst namens onze fractie onze appreciatie uitbrengen ten opzichte van alle mensen die daar de afgelopen zestien jaar gewerkt hebben, die in de basisscholen van een stad waar het niet altijd eenvoudig is om leerkrachten te vinden en te behouden, de leerkrachten hebben bijgestaan. Grote dankbaarheid ten opzichte van die ploeg is ook in dit parlement op haar plaats.

Daarnaast hoop ik, minister, collega's, dat de expertise die bij Voorrangsbbeleid Brussel is opgebouwd en die door dat personeel vertegenwoordigd wordt, de afgelopen en de komende weken effectief een overgang vindt naar enerzijds het Onderwijscentrum Brussel en anderzijds de pedagogische begeleidingsdiensten.

Ik heb dit jaar al verschillende keren de zorg geuit over de samenwerking tussen de pedagogische begeleidingsdiensten. Voor leerkrachten is het inderdaad de beste zorg, de beste begeleiding die belangrijk is. En als dat iemand is die toevallig aan een andere pedagogische begeleidingsdienst gekoppeld is, zal dat voor heel veel mensen op het terrein niet zoveel uitmaken. Dat heeft trouwens ook de werking van het Samenwerkingsverband van Netgebonden Pedagogische Begeleidingsdiensten (SNPB) en van VBB de afgelopen jaren gedaan.

Daarom heb ik ook altijd gevraagd naar het protocol van samenwerking tussen de pedagogische begeleidingsdiensten, waarin onder andere aandacht moet gaan naar de uitvoering van wat wij hier goedkeuren, namelijk om snel werk te maken van de samenwerking tussen de verschillende begeleidingsdiensten om het Nederlandstalige onderwijs in Brussel te ondersteunen.

We kunnen niet zeggen dat de begeleidingsdiensten er snel werk van gemaakt hebben, want we zijn uiteindelijk al drie weken voor het einde van het schooljaar. Ik hoor dat het protocol er nu blijkbaar toch is. Ik hoop dat u dat straks kunt bevestigen, minister. Ik hoop ook dat u ons kunt verzekeren dat de samenwerking niet al te minimalistisch is, maar dat de jarenlang opgebouwde ervaring in Brussel bevestigd kan worden.

Een tweede punt waarover ik het wil hebben, gaat over een aantal bezorgdheden die ik namens onze fractie deelde met betrekking tot het amendement waarmee we het verslag en het gemotiveerd verslag verplicht laten worden aan de school en het centrum voor leerlingenbegeleiding (CLB) waar een kind bij school-overdracht of bij het veranderen van school terechtkomt. We hebben in de commissie namens onze fractie twee uitdrukkelijke vragen gesteld. Ten eerste: is ons juridisch werk vandaag, een uurtje voor de eindstemming, juridisch voldoende duidelijk? Is het voor iedereen op het terrein voldoende duidelijk dat we hier alleen het verslag en het gemotiveerd verslag zoals omschreven in het M-decreet bedoelen?

Of kan men dit op het terrein nog verwarren? Kan elk CLB-verslag dat ooit geschreven werd over een leerling daar mee voorwerp van uitmaken? Deze vraag werd de afgelopen dagen door anderen opgemerkt. Er zijn situaties waarin het verslag over een leerling in het belang van de ouders en de leerling beter niet wordt doorgestuurd. Het gaat dan niet om het gemotiveerd verslag en het verslag van het M-decreet, maar bijvoorbeeld om een rapport of een verslag over antisociaal of pestgedrag. Om die kinderen nog een nieuwe kans te geven, is het beter dat men dat soort informatie niet overmaakt. Mij werd verzekerd dat dit juridisch sluitende is, maar toch graag uw bevestiging nog eens, minister.

Het tweede deel ging over privacy. Het mag niet verwonderen, onze fractie werd vroeger geleid door de huidige staatssecretaris voor Privacy. Dat leeft sterk bij ons. De nestor van onze fractie wijst er ons ook met regelmaat op dat privacy een goed is waar we niet te snel overheen mogen gaan. Op dat terrein heb ik in de commissie gevraagd om uitsluitel te krijgen dat we hier toch niet zondigen tegen privacyregels.

De heer De Meyer heeft daarnet toegejuicht dat het na OD XXV ook mogelijk is voor mensen die een bachelor lerarenopleiding achter de rug hebben en twee vakken mogen geven, om er een derde bij te nemen en niet meer verplicht er twee bij te pakken. In het kader van het lerarentekort, in het kader van bepaalde vakken waar tekorten zijn, en waar mensen met een voldoende geacht diploma actief zijn, is dat inderdaad een heel belangrijke maatregel.

Ik wil daar een waarschuwing bij geven. We mogen er niet van uitgaan dat we door dit amendement goed te keuren mensen aanzetten om naast Engels en aardrijkskunde ook nog wiskunde te doen, en dat we er dan zijn. Enkele weken geleden hebben we hier gediscussieerd over leerkrachten die net hun diploma hadden gehaald en geen werk vonden. Ik heb me daarin gemengd. Mijn fractie vindt het logisch dat alle vacatures, van welk net ook, centraal bij de VDAB openbaar worden gemaakt. Ik heb die vraag niet zomaar gesteld, ik werd door genoeg mensen aangesproken omdat ze gefrustreerd raakten omdat ze bepaalde vacatures niet vonden. Het gaat niet over kleine aantallen.

Er is me een verhaal bijgebleven over wiskunde. Een moeder had twee afgestudeerde kinderen die wiskunde mogen geven maar geen vacante baan vonden in hun regio. Ze waren nochtans heel ruim gegaan. Het gaat niet over een uithoek van het land, maar over het midden van een grote provincie. Aan die mensen nu vertellen dat dit probleem zal worden opgelost, terwijl er nog leerkrachten met het juiste diploma thuis zitten of ander werk moeten verrichten, dat is hemeltergend.

Ik maak van de gelegenheid gebruik – ik feliciteer onszelf als indieners en de fracties die dit straks gaan goedkeuren – met deze wijziging. De wijziging op zich is echter niet genoeg. Er moet voldoende transparantie zijn. Wie net afgestudeerd is, moet niet naar honderd websites surfen om werk te vinden in het onderwijs. Er is werk genoeg in het onderwijs. Laat ons de moed tonen om dat toegankelijk te maken en op één website te brengen.

De voorzitter: Mevrouw Gennez heeft het woord.

Mevrouw Caroline Gennez (sp·a): Ik sluit me aan bij de bedenkingen en bezorgdheden van de heer De Ro op het vlak van de bescherming van de privacy en het doorspelen van de dossiers door de CLB's. Ze zijn er zelf bezorgd over. Waarschijnlijk hebben ze ons allemaal gecontacteerd, alle commissieleden toch, en uiteraard het kabinet van de minister.

Er zijn kinderen die in een moeilijke opvoedingssituatie zitten, probleemgedrag vertonen of draaideurleerlingen zijn. Voor hen is het wel belangrijk om de belangen van het kind centraal te zetten en het kind te beschermen in zijn zoektocht naar een nieuwe school. Ik denk dat alle collega's die zorg zullen delen en dat er bij de uitvoering van het beleid rekening mee zal worden gehouden.

De voorzitter: Mevrouw Meuleman heeft het woord.

Mevrouw Elisabeth Meuleman (Groen): Minister, collega's, ik kon vorige donderdag niet aanwezig zijn in de commissie tijdens de bespreking van OD XXV, waarvoor mijn excuses. Ik zou toch nog een aantal opmerkingen willen maken.

Het decreet zal het schooljaar een stuk vlotter doen verlopen. Het ontwerp is op tijd ingediend. We hebben jaren gekend met een amendementenslag tot op het laatste moment. Dit jaar hebben we dat kunnen vermijden, wat alleen maar toe te juichen is.

Minister, in uw toelichting benadrukt u het feit dat u geprobeerd hebt een aantal maatregelen te nemen die de planlast moeten verminderen en die voor administratieve vereenvoudiging zullen staan. Op bepaalde vlakken is dat gelukt. Een van die zaken is het integratieplan geïntegreerd onderwijs (gon). We hebben het er vorige week al over gehad: we moeten erop letten dat de planlast bij de CLB's er niet groter op wordt. Er is het gemotiveerd verslag. Ik heb zelf de procedure opgezocht: er zijn heel wat vragen bij. Het is al in de pers geweest ook: de CLB's zitten met de handen in het haar en hebben het op dit moment echt moeilijk. Ik weet niet of de planlast voor hen echt verminderd is, terwijl het wel echt nodig is. Minister, ik zou hier aandacht voor willen vragen en vragen of u dit nog eens wil onderzoeken en zeker evalueren.

Waar we wel problemen mee hebben, is het amendement nummer 3. Het amendement zegt dat als een leerling van school verandert, het verslag buitengewoon onderwijs of het gemotiveerd verslag voor gon, inderdaad verplicht wordt overgegeven. Ik begrijp de bezorgdheid van de leden van de meerderheid en ik weet dat het in het belang van het kind is dat de nieuwe school zeer snel op de hoogte is van bijvoorbeeld hulpmiddelen voor het kind en dat gegevens vlot worden doorgegeven. Maar ik vind dat dit amendement heel, heel ver gaat. Het geeft ouders geen enkel recht om zich nog te verzetten tegen het doorgeven van een verslag of een gemotiveerd verslag, op geen enkel moment. Ik denk dat het belangrijk is dat verslagen en gemotiveerde verslagen worden doorgegeven, maar dat dit moet gebeuren met medeweten van en in overleg met de ouders. Het moet in vertrouwen gebeuren, in dialoog en niet in een soort van wantrouwen waarbij ouders het gevoel hebben dat ze de greep verliezen over wat er precies wordt doorgegeven. Het verslag doet de ronde en ze hebben op geen enkel moment nog een mogelijkheid om in te grijpen. Collega's, ik denk

echt dat dit te verregaand is. Ik volg hierin ook de CLB's die dit hebben aangekaart, zoals mevrouw Gennez zei, maar ook de ouderverenigingen en de scholierenkoepels hebben hierbij vragen. Minister, toen ik dit aanklaagde, hebt u in de krant beloofd om dit opnieuw te onderzoeken en te evalueren. Ik denk dat dit zeker nodig zal zijn. We mogen de privacy niet zomaar te grabbel gooien.

Iedereen hier heeft de mail van de kinderrechtencommissaris gekregen waarin hij zich ook vragen stelt bij amendement nummer 3. Hij weet niet wat het beste is voor het kind: gegevens doorgeven of niet, maar heeft zijn twijfels. Hij is nog ongeruster over een amendement dat daarop doorbouwt en gaat over het doorgeven van de leerlingengegevens, waar ouders zich in principe wel tegen kunnen verzetten als het niet gaat over het verslag of het gemotiveerd verslag maar wel over andere leerlingengegevens. Zij moeten wel door de school op de hoogte worden gebracht van die leerlingengegevens.

In het decreet en in artikel II.5 ontbreekt net die informatieplicht voor scholen om ouders te zeggen wat er in het dossier staat en wat ze precies willen doorgeven op welke termijn. We zeggen wel dat ouders zich moeten kunnen verzetten als het gaat over zaken die niet schoolgebonden zijn, maar over leerlingendossiers in het algemeen. Maar u verplicht de scholen op geen enkel moment om aan de ouders te zeggen wat er precies in die dossiers staat. Dat is problematisch, stelt het Kinderrechtencommissariaat. Ik vraag de meerderheid om met die opmerking rekening te houden. Het is belangrijk dat scholen de plicht hebben om ouders te informeren. Ik wil een oproep doen aan de minister en de leden van de meerderheid om dat mee te nemen.

De voorzitter: Mevrouw Helsen heeft het woord.

Mevrouw Kathleen Helsen (CD&V): Mevrouw Meuleman, ik wil daarop meteen reageren. U maakt een terechte opmerking. We hebben allemaal het advies van het Kinderrechtencommissariaat ontvangen. We hebben het grondig bekeken. We zijn van oordeel dat die informatieplicht van belang is en we zijn bereid om een initiatief te nemen.

Maar dat doen we niet vandaag, omdat nogal wat ouders en leerlingen reeds voor volgend schooljaar zijn ingeschreven in een school. De schoolreglementen zijn al ondertekend. Hierbij zouden de schoolreglementen moeten worden aangepast. Daarmee zouden we nu in functie van 1 september serieuze planlasten creëren. Dat willen we niet, daarover zijn we het eens.

Ik nodig de leden van de commissie uit om ons daarover te buigen en een initiatief te nemen om dat voor het volgende schooljaar te regelen. Het is een terechte opmerking van de kinderrechtencommissaris.

De voorzitter: De heer Daniëls heeft het woord.

De heer Koen Daniëls (N-VA): Ik wil enkele zaken verduidelijken, om te vermijden dat we alles op een hoopje gooien. Het gaat over het verslag en het gemotiveerd verslag opgesteld door het CLB naar aanleiding van het M-decreet. Het gaat dus niet over eender wat in dossiers van leerlingen zit, dat automatisch overgaat. Dat onderscheid is belangrijk om te maken. Voor ouders is het een wezenlijk verschil of het gaat om een nauwgezet multidisciplinair opgesteld verslag waar veel tijd en middelen in zijn gekropen, van scholen en CLB, in het belang van het kind. Daar gaat het over.

Als we iets willen doen aan de planlasten in scholen, moeten we zorgen dat er geen dubbele zaken gebeuren. Er is niets zo erg voor een kind en voor de leerkrachten die werken met een kind om gaandeweg te moeten vaststellen dat er blijkbaar iets is, om opnieuw heel de machine in gang te zetten, en om dan

vast te stellen dat er al wel iets bekend was van dat kind. Dan zijn we niet bezig met privacy of het belang van het kind, dames en heren, dan houden we zaken achter in het belang van leerkrachten en leerlingen.

Ik begrijp de bekommernis. Inderdaad, de mensen van de meerderheid hebben het advies van de kinderrechtencommissaris te elfder ure ook mogen ontvangen. Ik denk dat hij artikel II.4 en II.5 verwacht, want hij gebruikt ze door elkaar. Artikel II.4 gaat over de vermelding dat bij schoolverandering leerlingengegevens worden overgedragen naar de nieuwe school, tenzij en voor zover de regelgeving de overdracht niet verplicht stelt, de ouders zich er expliciet tegen verzetten, na op hun verzoek deze gegevens te hebben ingezien. Dat is artikel II.5.

De kinderrechtencommissaris doet een voorstel naar aanleiding van artikel II.4. Ik denk dat hij juist is als hij zegt dat we duidelijk moeten aangeven wat automatisch overgaat. In het verleden was dat: de spijbelgegevens van de leerlingen en de attesten als A-, B- en C-attest, niet de attesten in het licht van een verwijzing naar het buitengewoon onderwijs. Daar komt nu nog één ding bij: het verslag en het gemotiveerd verslag. De kinderrechtencommissaris heeft gelijk, zoals mevrouw Helsen zegt, dat we dat expliciet moeten opnemen in het schoolreglement: dit zijn de zaken die meegaan, in het belang van het kind. Dat zegt de kinderrechtencommissaris duidelijk.

Maar ik denk wel dat we de mensen op het terrein au sérieux moeten nemen. Het gaat niet over sommige attesten in het verleden, en dan heb ik het niet over A-, B- en C-attesten, maar wel de attesten in het licht van het buitengewoon onderwijs. Net het feit dat men zegt dat een gemotiveerd verslag veel tijd vraagt, geeft aan dat het gebeurt in het belang van het kind. Laat ons alstublieft het belang van het kind en het vermijden van dubbel werk vooropstellen, en zorgen dat we die zaken kunnen overdragen en het in schoolreglementen duidelijk kunnen stipuleren.

Mevrouw Elisabeth Meuleman (Groen): Het onderscheid is wel duidelijk. De kinderrechtencommissaris heeft misschien in het advies de artikels verward, maar hij heeft het wel degelijk over artikel II.5 als het gaat over het versterken van de informatieplicht. Als het over artikel II.4 gaat, is de kinderrechtencommissaris inderdaad genuanceerder. Ik heb dat ook aangegeven. We blijven er toch vragen bij stellen omdat het wel zeer verregaand is om ouders nooit het recht te geven zich te verzetten.

Ik ben het wel helemaal met u eens dat het in de meeste gevallen absoluut in het belang van het kind is om de gegevens door te geven, maar het is belangrijk dat dit in dialoog en vertrouwen gebeurt. Dat is mogelijk. In uitzonderlijke gevallen, als er toch problemen zouden zijn, moet een verzet mogelijk zijn omdat het anders wel heel gevaarlijk wordt als die verslagen zomaar van school aan school worden doorgegeven. Dit is mijn standpunt en ik apprecieer dat van u. Ik wil alleen voorzichtig zijn en we moeten kijken of er toch geen verkeerde dingen mee gebeuren. We moeten dat evalueren.

Mevrouw Helsen, ik snap uw redenering dat het nu geen zin meer heeft omdat de schoolreglementen klaar zijn en de inschrijvingen gebeurd zijn. We willen daar volgend schooljaar graag aan meewerken om de informatieplicht sterker te maken.

Ik sluit me tot slot aan bij de opmerkingen over het voorrangbeleid Brussel. Er werden inderdaad belangrijke dingen gedaan, zoals inzetten op taal en taalvaardigheid, ouderbetrokkenheid en diversiteit. Dat zijn zaken die we erg belangrijk vinden, zeker in een Brusselse context. Ik ben het ermee eens dat daar niet verder mag op worden bespaard en dat we ervoor moeten zorgen dat de aanwezige, waardevolle expertise niet verloren gaat. We moeten erover

waken dat dit door de pedagogische begeleidingsdiensten en het onderwijscentrum op een goede manier wordt overgenomen.

De voorzitter: De heer Daniëls heeft het woord.

De heer Koen Daniëls (N-VA): Dames en heren, er is al veel gezegd over Onderwijsdecreet XXV, maar ik wil kort nog enkele dingen aanhalen. De heer De Meyer merkt terecht op dat een verzameldecreet niet altijd even leesbaar is. Wat is het alternatief? Het alternatief is dat we met een hele hoop kleine decreten en wijzigingen zitting na zitting zouden komen, wat de continuïteit niet waarborgt en het gevaar oplevert dat er nog meer gefragmenteerde regelgeving wordt gemaakt. Een verzameldecreet op zich is het beste van het slechtste om zulke zaken te organiseren en in één keer te regelen.

Mijn fractie is erg blij dat in het ontwerp van decreet een eerste stap is opgenomen om het studierendement in het hoger onderwijs aan te scherpen, om studenten maar ook instellingen hoger onderwijs ertoe te bewegen om – als het misloopt en er niet goed is gekozen – sneller in te grijpen. Er is momenteel gekozen voor een formulering in procenten van opgenomen studiepunten. Dat is een kleine versterking in vergelijking met het verleden. We kijken wel uit naar de toekomst waar de studiepunten en dergelijke zullen worden opgenomen in de totaliteit van het leerkrediet.

Het gemotiveerd verslag dat overgaat van school naar school is daarnet ruim aan bod gekomen. Ik zal dat niet herhalen, maar wil iets anders aanhalen wat daarmee verband houdt. Leerkrachten, delibererende klassenraden en klassenraden steken erg veel tijd in leerlingvolgsystemen. Er wordt heel veel informatie ingestopt, net omwille van het belang van de leerling. Leerkrachten vragen zich terecht af wat daarmee gebeurt. Als ze het enkel in een systeem moeten invoeren, dan is dat zonde van de tijd. Die tijd kan er niet met leerlingen worden gewerkt.

We moeten ons beraden over hoe we met die leerlingengegevens omgaan. Hoe gaan we zorgen dat degenen die de schoolloopbaan van de leerling affecteren, de leerling maximaal kunnen volgen in het belang van die leerling? Ik deel de mening van wie zegt: kijk uit voor de privacy. Het kan toch niet zijn dat een kleuter die zijn tanden in een andere kleuter zet omdat die zijn boterham afneemt, tot zijn achttiende bekendstaat als iemand die bijt. Dat kan niet de bedoeling zijn. Het gaat over zaken die de leerlingenloopbaan begeleiden.

Over het buitengewoon onderwijs staat er iets heel belangrijks in dit ontwerp van decreet. Het is er via een amendement in gekomen en het gaat over het niet hertellen. Op het terrein zouden mensen wel eens op het idee kunnen komen om zich anders te organiseren omwille van de leerlingenaantallen en niet omwille van het belang van de leerling. Als je hertelt, kan dat in de plus of in de min gaan. Als we organiseren enkel en alleen op leerlingenaantallen, dan zijn we niet meer bezig met waar het in dit M-decreet over gaat, namelijk het belang van de leerling. Dat is een heel belangrijk element.

Wat nog niet aan bod is gekomen, zijn de leerlingenstages. In het ontwerp van decreet wordt een passage opgenomen om de rechten en vooral de bescherming van de leerling en van de school en het bedrijf waar de leerling wordt tewerkgesteld, op te nemen in de verzekering. Een leerling kan door een lichte fout heel wat schade veroorzaken. Het is in het belang van de leerling en de onderneming dat we dit duidelijk regelen, zodat daar op het terrein geen problemen mee over kunnen ontstaan.

We gaan een aantal begeleidingsinstanties omvormen en samenbrengen. De ondersteuning van kinderen om Nederlands te leren in Brussel, is voor de N-VA

cruciaal. De expertise die de vzw's hebben opgebouwd en die nu wordt ingekanteld in de pedagogische begeleiding, moet opnieuw worden ingezet om kinderen en jongeren maximaal Nederlands te laten leren. Ik kan ten eeuwigsten dagen herhalen wat een voormalige collega zei: "Neem een jaar, en geef ze een leven." De heer Van Dijck heeft dikwijls gezegd: "Nederlands opent deuren. Nederlands maakt dat kinderen en jongeren op de onderwijsbanken mee kunnen volgen, dat onderwijs geen film is als Alice in Wonderland, maar dat ze maximaal samen kunnen starten en doorstromen."

De pedagogische begeleiding krijgt inderdaad extra taken. Minister, ik hoop dat we uitvoering geven aan de evaluatie van de pedagogische begeleidingsdiensten. Vanuit de klassen en de scholen – onderwijs gebeurt in de klas en in de school – komt de vraag om gerichte en werkbare ondersteuning te krijgen in de klas. De pedagogische begeleiding moet daarop inzetten. We moeten ze uit Brussel en uit de provinciale centra krijgen, en in de school en de klas, zodat leerkrachten echt voelen dat ze worden ondersteund en begeleid bij de noden die ze ervaren. *(Applaus bij de N-VA)*

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Mijnheer Daniëls, het is in het leven en zeker in de politiek belangrijk om nu en dan een bijtertje te zijn, los van wat er in uw verslag staat.

Ik wil alle collega's bedanken voor de goede samenwerking, refererend aan wat de heer De Meyer zei in zijn toespraak. Het ontwerp van decreet is op tijd ingediend, maar dat het op tijd zal worden gestemd, heeft ook veel te maken met de manier waarop er met de amendementen is omgegaan en de manier waarop de oppositie en de meerderheid elkaar hebben gevonden in het belang van het kind. Ik heb dat vaak horen zeggen in het laatste half uur, maar dat is het uitgangspunt geweest voor iedereen. Mijn appreciatie aan alle parlementsleden die daaraan hebben meegewerkt.

Mijnheer De Ro, dat protocol is er inderdaad. Dat kan ik hier bevestigen. Ik kan het ook bezorgen, maar ik heb het nu niet bij. U had me gevraagd om dat te regelen tegen de plenaire vergadering, en ik probeer te draaien op verzoek.

Dan is er het punt van het verslag en het gemotiveerd verslag. De juridische check is gebeurd: dat is oké. Diverse leden hebben opmerkingen gemaakt over de privacy. Er is aan de ene kant de opmerking van de kinderrechtencommissaris richting ouders en aan de andere kant de vraag of dit zomaar kan en waarover het gaat. Veel leden hebben daarop geantwoord. Het is zo dat wij uiteraard nog uitvoering moeten geven aan het amendement over het doorgeven van de verslagen. Het spreekt dus vanzelf dat we ervoor zullen zorgen, zoals we dat ook met veel andere dingen doen, dat we ter zake zelfs de Privacycommissie zullen bevragen. Het is echter natuurlijk van belang dat dit nu is geregeld in het decreet, en ik kan alle andere zaken meenemen in het uitvoeringsbesluit. Aangezien het doorgeven decretaal is geregeld, is er zeker geen juridisch probleem. Het gaat hier over het verslag en het gemotiveerd verslag, maar niet over alle mogelijke verhalen die daarrond zouden kunnen staan. Diverse leden hebben dat ook benadrukt. Men kan alles van twee kanten bekijken, maar het enige dat heeft geleid tot het voorstellen van dit amendement, lijkt me het belang van het kind te zijn geweest. Daar is natuurlijk altijd een afweging over te maken: wat is een nieuwe start en wat is het belang van het kind dat overweegt? Ik denk echter dat we dat op die manier goed regelen.

Wat de planlast en de CLB's betreft, heb ik eigenlijk een beetje een dubbel gevoel bij opmerkingen. We hebben immers net veel vrijheid gelaten om het sjabloon op te maken. U weet dat de koepels daar ook verantwoordelijk voor zijn. Men heeft

van de gelegenheid gebruikgemaakt om de vele andere verslagen die vroeger bestonden, nu in één geïntegreerd verslag onder te brengen. Ik vind dat au fond een zeer goede zaak. Mevrouw Meuleman, ik heb echter ook de opdracht gegeven om in oktober een en ander op planlast te toetsen. Ik vind het ook wel cruciaal dat papier nooit een hinderpaal mag zijn om kinderen te helpen. Ik heb dat ook aan de CLB's zelf gezegd. De CLB's willen het eerste aanspreekpunt zijn voor die kinderen. Vinden ze dat er te veel papier is, dan zullen we die papierberg verminderen, maar dat mag nooit, nooit een argument zijn om te zeggen dat men niet meer het eerste aanspreekpunt kan zijn voor kinderen. Ik vind het terecht dat ze dat zijn, maar dat is dan ook de allergrootste prioriteit.

Ik denk hiermee de meeste vragen te hebben beantwoord. Er waren nog een aantal zorgen. Wat de pedagogische begeleidingsdiensten, de evaluatie en zo betreft, dat is evident. Ik heb me ook al geëngageerd ter zake. Voor de rest hebben parlementsleden ook heel veel gestelde vragen zelf beantwoord. Er zijn ook heel veel zaken aan bod gekomen in de parlementaire bespreking. Voorzitter, ik denk dus dat mijn antwoord bij dezen kan volstaan.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? *(Nee)*

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet.

De door de commissie aangenomen tekst wordt als basis voor de bespreking genomen. (Zie *Parl.St.* VI.Parl. 2014-15, nr. 325/4)

– De artikelen I.1 tot en met VII.38 worden zonder opmerkingen aangenomen.

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet houden.

**VOORSTEL VAN DECREET van Tinne Rombouts, Wilfried Vandaele, Lydia Peeters, Bart Dochy, Jelle Engelbosch en Bart Nevens tot wijziging van het decreet van 22 december 2006 houdende de bescherming van water tegen de verontreiniging door nitraten uit agrarische bronnen
– 372 (2014-2015) – Nrs. 1 tot en met 5**

Algemene bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het voorstel van decreet van Tinne Rombouts, Wilfried Vandaele, Lydia Peeters, Bart Dochy, Jelle Engelbosch en Bart Nevens tot wijziging van het decreet van 22 december 2006 houdende de bescherming van water tegen de verontreiniging door nitraten uit agrarische bronnen.

De algemene bespreking is geopend.

Mevrouw Rombouts heeft het woord.

Mevrouw Tinne Rombouts (CD&V): Voorzitter, wordt er verslag uitgebracht?

De voorzitter: Het reglement zegt dat, als u verslag wilt uitbrengen, u dat voor de aanvang van de vergadering aan de voorzitter moet melden. Ik breng dat nogmaals onder de aandacht van u allen, maar mild als ik ben ... Wie is verslaggever? Mijnheer Caron, bent u verslaggever?

De heer Bart Caron (Groen): Voorzitter, ik zou graag hebben dat tijdens deze bespreking de minister bevoegd voor de landbouw en het leefmilieu aanwezig is. Ik vraag dat omdat zij nauw is betrokken bij de zaak – dat spreekt voor zich –, maar ook en nog belangrijker is dat ze vorige vrijdag bij de opening van de Week van de Biologische Landbouw heeft verklaard dat via een amendement een oplossing voor het probleem van de biolandbouw wordt gevonden. De biolandbouw wordt door de fosfaatnormen getroffen.

Voorzitter, in de commissie is het door mij ingediende amendement niet aanvaard. Ik heb het opnieuw ingediend. Nu de minister heeft verklaard dat het is goedgekeurd, zou ik haar dat toch graag in dit halfroond horen zeggen.

De voorzitter: De heer Crombez heeft het woord.

De heer John Crombez (sp.a): Voorzitter, ik heb echt niet met de heer Caron afgesproken, maar ik wil hetzelfde punt maken. De minister verklaarde nog maar enkele dagen geleden dat ze de vraag zal honoreren. Deze zaak is een onderdeel van de bespreking. Ik vraag dus haar aanwezigheid hier.

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer (CD&V): Ik heb een kleine bedenking. In principe is het niet nodig dat een minister aanwezig is wanneer een voorstel van decreet wordt besproken. Ik begrijp de reactie van de collega's, maar het ware toch fijn geweest als men de vraag vroeger zou hebben gesteld. Niet enkel voor de minister zelf, maar ook voor de andere volksvertegenwoordigers.

De voorzitter: Het Vlaams Parlement kan te allen tijde vragen dat een minister aanwezig is. Dat staat het reglement toe. Vraag ik dat de minister komt, terwijl we alvast met de bespreking beginnen? (*Instemming*)

Mevrouw Rombouts heeft het woord.

Mevrouw Tinne Rombouts (CD&V): Voorzitter, collega's, we bespreken vandaag het Mestdecreet. Uit bezorgdheid voor onze leefomgeving en de kwaliteit van ons grond- en oppervlaktewater is een goed gereguleerd mestgebruik in Vlaanderen van kracht. U weet allemaal dat landbouwers vandaag de dag niet zomaar kunnen beslissen wanneer en hoeveel mest ze op het veld uitrijden. Onze landbouwers hebben bij de uitvoering van verschillende opeenvolgende mestactieplannen al heel wat inspanningen geleverd om de Europese doelstellingen te halen. Een vierjaarlijks actieplan zorgt voor de opvolging en de bijsturing opdat men die Europese doelstellingen ook effectief haalt. In het vorige MAP 4 werd dankzij de inspanningen van de landbouwsector heel wat vooruitgang geboekt inzake de kwaliteit van onder meer het grondwater. Als die trend zich doorzet, zal de doelstelling voor MAP 5 worden gehaald.

Inzake de kwaliteit van het oppervlaktewater zijn er grote sprongen voorwaarts gemaakt. Maar er zijn ook sterke regionale verschillen. In zeven van de elf bekkens werden de doelstellingen voor MAP 4 gehaald. In de Leie-, Maas- en IJzerbekkens is er echter nog werk aan de winkel. Uit de evaluatie van het vorige MAP blijkt ...

De voorzitter: Collega's, het Koffiehuis is open. Als u niet geïnteresseerd bent in de bespreking, dan kunt u in het Koffiehuis iets gaan drinken.

Mevrouw Rombouts heeft het woord.

Mevrouw Tinne Rombouts (CD&V): Dank u, voorzitter.

Uit de evaluatie van het vorige MAP blijkt dus dat sommige regio's extra aandacht vergen. Gebieden die extra aandacht vergen, zullen aangeduid worden als focusgebieden. Bedrijven met veel percelen in focusgebieden zullen extra maatregelen opgelegd krijgen, zoals minder dierlijke mest uitdragen, kortere periodes waarin men mest op het veld kan uitdragen en striktere transportregelingen. Echter: landbouwers die het zeer goed doen in focusgebieden, zullen een vrijstelling kunnen krijgen. Precies dat is een belangrijke stimulans om het steeds beter te doen.

Ook de waterkwaliteitsgroepen die u kent van het vorige MAP, blijven actief. Onderzoek blijft ook noodzakelijk. Meer concreet kan men in deze gebieden zoeken naar oorzaken waarom men volgens de meetresultaten de vooropgestelde doelstellingen niet haalt. Beter onderzoek van de nitraatrijke bronnen ter plekke kan helpen om bij te sturen, zodat men sneller betere resultaten behaalt.

In dit MAP wordt ook sterker op de fosfaatuitmijning ingezet. Dit betekent dat fosfaat uit de bodem zal worden gehaald. Voor de hele sector zal dit een nieuwe uitdaging vormen.

De biolandbouwsector heeft tijdens de hoorzitting aan de alarmbel getrokken. Aangezien die landbouwers geen gebruik kunnen maken van kunstmest, zouden ze op gronden in de fosfaatklassen 3 en 4 in de problemen kunnen komen. De heer Caron heeft daarnet al vermeld dat de biosector aan de alarmbel heeft getrokken. We hebben in de commissie echter een zeer duidelijk engagement uitgesproken. We zijn het engagement aangegaan dat de toestand van de gronden van de biobedrijven versneld in kaart zullen worden gebracht. We zullen effectief nagaan of er een probleem is en hoe groot dat eventuele probleem is. Vervolgens kunnen we dan, in overleg met de Europese Commissie, nagaan op welke wijze we dit probleem kunnen oplossen.

Dit actieplan is in overleg met de Europese Commissie tot stand gekomen. Het Vlaams Parlement kan, met andere woorden, dan ook geen andere beslissing nemen dan het actieplan dat met de Europese Commissie is afgesproken, correct om te zetten. Om die reden is het belangrijk dat we moeten nagaan hoe we dit probleem eventueel kunnen oplossen. De biosector erkent dat dit moet worden overwogen.

Beide principes gaan gebiedsgericht en op bedrijfsniveau te werk. Samen vormen ze de sleutels tot het succes van dit vijfde mestactieplan.

Als dit voorstel van decreet straks wordt goedgekeurd, is een goede implementatie natuurlijk zeer belangrijk. Heel wat bedrijven zullen zich weer aan een aangepaste wetgeving moeten aanpassen. Een goede informatiedoorstroming, communicatie en begeleiding is dan ook uitermate belangrijk. Dit betekent dat de Mestbank weer voor een gigantische opdracht staat.

Als dit voorstel van decreet straks wordt goedgekeurd, staat alles klaar, buiten dan de bekrachtiging door de Vlaamse Regering, om onze derogatieaanvraag tijdens de vergadering van het Europees Nitraatcomité van 25 juni 2015 te bespreken.

De derogatie is belangrijk. De derogatie biedt de landbouwers immers de kans op een milieukundig verantwoorde wijze meer dierlijke mest in plaats van kunstmest te gebruiken. Wat dit betreft, is iedereen vragende partij.

Tot slot wil ik nog vermelden dat iedereen weet dat met betrekking tot dit voorstel van decreet in het Vlaams Parlement een zeer kort tijdspad is gevolgd. We hebben nochtans een grondige bespreking en een uitgebreide hoorzitting in de commissies kunnen houden. Ik wil dan ook de betrokken Vlaamse volksvertegenwoordigers, maar ook de diensten van het Vlaams Parlement en iedereen die dit proces mee tot een goed einde heeft gebracht, van harte danken. (*Applaus bij CD&V*)

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

De heer Wilfried Vandaele (N-VA): Voorzitter, zoals daarnet al is gesteld, heeft het Vlaams Parlement dit voorstel van decreet in een recordtempo behandeld. Aangezien het een dossier van dergelijk groot belang betreft, kan dit verbazing wekken. Om te vermijden dat onze landbouwers met betrekking tot het uitrijden van mest met bijkomende problemen zouden worden geconfronteerd, wilden we echter in elk geval de deadline in verband met de derogatie halen. Op 25 juni 2015 zal het Europees Nitraatcomité vergaderen. Uit respect voor onze landbouwers wilden we deze deadline halen. Dat zal dus ook lukken. Om die reden heeft de N-VA het voorstel van decreet in de commissie goedgekeurd. We zullen dat uiteraard ook tijdens deze plenaire vergadering doen.

Het feit dat de deadlines in verband met andere dossiers die met landbouw te maken hebben niet altijd worden gehaald, laat ik hier even buiten beschouwing. Ik denk dan, bijvoorbeeld, aan het dossier van de permanente graslanden. In elk geval spelen we geen spelletjes op de kap van de landbouwers. We verwachten van alle Vlaamse volksvertegenwoordigers natuurlijk eenzelfde correcte houding.

De discussie tussen de Europese Commissie en de Vlaamse Regering heeft behoorlijk lang geduurd. Hierdoor is het normale traject langs de adviesraden, de Raad van State, de interkabinettenwerkgroepen en dergelijke niet gevolgd. Dat is in het verleden al eerder gebeurd.

Het heeft blijkbaar wat moeite gekost de Europese Commissie ervan te overtuigen dat dit plan echt een verbetering van de waterkwaliteit waarborgt. Dat de milieubeweging in de loop van de voorbereidingen heeft afgehaakt, hebben we in de commissie betreurd. Dat is jammer. Toch denken we dat dit nieuwe mestactieplan een aantal nuttige instrumenten bevat die kunnen werken.

Het mestactieplan wordt nog complexer dan het al was. Dit betekent niet enkel meer werk voor de landbouwers, maar ook voor de handhavers. Dat is een zorgelijk punt dat we zeker moeten opvolgen.

In de vele dossiers, collega's, waar leefmilieu en landbouw elkaar raken, moeten we eindelijk stappen vooruit zetten, in het belang van het leefmilieu maar ook in het belang van de landbouw.

Het Koffiehuis is open, voorzitter. (*Applaus*)

De voorzitter: Mijnheer Vandaele, minister Crevits kwam mij een aantal mededelingen doen. En als u nog één opmerking maakt, dan krijgt u het woord niet meer, zo simpel is dat! (*Gelach*)

Rond maar af, mijnheer Vandaele.

De heer Wilfried Vandaele (N-VA): Er moet vertrouwen groeien en we moeten vooruit gaan. Voor achterhoedegevechten is er echt geen plaats meer. Daar heeft niemand baat bij.

Ook de N-VA begrijpt dat een snel goedgekeurd gewijzigd Mestdecreet levensnoodzakelijk is voor onze veeboeren om hun mest via het pad van de derogatie af te kunnen zetten. Onze bekommernis gaat uiteraard ook naar de biolandbouwer, waarvan we de bezorgdheid hebben gehoord in de commissie, die door dit MAP met extra problemen geconfronteerd wordt. We hopen en we maken ons sterk dat we voor dit probleem alsnog een oplossing kunnen vinden.

Ik besluit, voorzitter. Wij zullen dit MAP goedkeuren in de hoop dat de waterkwaliteit erdoor verbetert en omdat we de derogatie willen halen om onze

landbouwers niet nog meer in de problemen te brengen. Wij rekenen erop dat in andere landbouwgerelateerde milieudossiers eenzelfde goede wil, eenzelfde constructieve houding aan de dag wordt gelegd. (*Applaus bij de N-VA*)

De voorzitter: Ter mededeling aan het parlement: minister Schauvliege zit in het buitenland en kan onmogelijk aanwezig zijn binnen de korte tijdsspanne waarin we deze bespreking houden. Maar aangezien minister Crevits viceminister-president is en eigenlijk alles weet over wat in de Vlaamse Regering gebeurt, en als u het daarmee eens bent, dan zal zij antwoorden. U kunt daar trouwens achteraf in de commissie Landbouw nog altijd op terugkomen.

Is dat een compromis waar iedereen zich in kan vinden? (*Instemming*)

Dan dank ik u voor uw begrip.

De heer Crombez heeft het woord.

De heer John Crombez (sp.a): We zijn dit voorstel van decreet eigenlijk een week vervroegd aan het behandelen. We hebben daar in het Bureau geen enkel probleem van gemaakt. Als er goede redenen zijn om dingen te doen, laat ons dat dan vooral doen. Het is natuurlijk geen probleem van het parlement dat precies over een discussie over het voorstel van decreet die gevoerd is, de minister publiek een engagement neemt, net voor de stemming over wat ons betreft een heel belangrijk onderwerp. Dat zijn de simpele feiten, dat is niet iets dat wij creëren. Dit is toch de evidentie in de politiek. Je kunt als minister van alles gaan beloven, maar het is op het moment van de stemming dat het gebeurt. Dus willen wij van de minister of iemand van de Vlaamse Regering weten of de beloftes aan de biolandbouw kunnen worden gehonoreerd.

De voorzitter: De reden die minister Schauvliege mij meedeelt, is dat ze eigenlijk niet verwacht was, zoals de heer Vandaele zei. Ik moet de regering niet verdedigen, maar ik ben in contact met de minister via sms. Ze zegt: "Mijn aanwezigheid was niet gepland omdat het een voorstel van decreet is." De afspraak is dat minister Crevits haar vervangt. Wat kan ik daar meer aan doen? Ik kan ook de vergadering schorsen en wachten tot ze hier is. Gaat u hier nog drie uur wachten of zo? Ik denk dat dat niet de bedoeling is. U kunt trouwens de minister daar volgende week over ondervragen in de desbetreffende commissie. Ik heb geen andere oplossing voor u.

De heer Caron heeft het woord.

De heer Bart Caron (Groen): Ik vind het een beetje zuur. Ik zal u zeggen waarom.

De voorzitter: Wat vindt u zuur? Wat ik gezegd heb?

De heer Bart Caron (Groen): Neen, niet wat u gezegd hebt. Het voorstel van decreet gaat trouwens over verzuring, maar dat geheel terzijde.

Voorzitter, de behandeling is, zoals de heer Crombez zegt, een week vervroegd. Ik heb vrijdag op vraag van de diensten en van de leden van de meerderheid die het ingediend hebben, als verslaggever het extra snel behandeld omdat ik er geen politieke zaak van wilde maken om met het verslag tijd te winnen. Dat is echt niet mijn bedoeling, al hebben we wel fundamentele problemen met een aantal inhoudelijke punten. Maar dat spel wil ik niet spelen. We hebben ons maandag op het Uitgebreid Bureau niet verzet tegen de behandeling.

Ik ben geneigd, en ik zoek een oplossing, om mij vandaag ook niet te verzetten tegen de verdere behandeling, mocht ik over dat ene aspect waar de minister een uitspraak over heeft gedaan, een meer bindende afspraak kunnen maken.

Mevrouw Tinne Rombouts (CD&V): Beste collega's, we hebben in de commissie een heel duidelijke bespreking gehad over dit knelpunt. Ik was er niet bij op het moment dat de minister uitspraken zou hebben gedaan over BioForum. Ik kan me dus niet uitspreken over de bewoordingen die de minister aldaar heeft gebruikt. Maar, dit is een voorstel van decreet, de minister wordt in dezen niet verwacht.

Het is het parlement dat aangeeft op welke manier wij een oplossing bieden aan de problemen die vandaag op tafel liggen. We hebben in de commissie aangegeven dat wat BioForum betreft er een versneld onderzoek zal gebeuren naar de toestand van de gronden van de biobedrijven. We hebben inderdaad ook moeten vaststellen uit verdere besprekingen dat men er eigenlijk geen goed zicht op heeft wat de fosfaatclassificatie is van de gronden van de biologische landbouwbedrijven. We weten vandaag dus eigenlijk niet hoe groot het eventuele probleem zou zijn.

We weten wel, zoals ik daarnet heb aangegeven, dat we geen uitzonderingen kunnen toelaten als er geen akkoord is van de Europese Commissie. Dat is ook wat de minister steeds, in elke bespreking of bij elk contact, onderstreept heeft.

In dezen is het dus aan ons en niet aan de minister. Eigenlijk kan de minister zeggen wat ze wil, het is het parlement dat over het voorstel van decreet stemt en dat een amendement zal moeten indienen en daarover ook zal moeten stemmen. Op zich kunnen wij onze verantwoordelijkheid ten volle nemen. We kunnen het engagement inzake de grondtoestand uitvoeren en opvolgen. Als er eventueel problemen zijn, kunnen we ook daarover in overleg met de Europese Commissie een oplossing uitwerken.

Het is aan ons, zeker ook wat de timing betreft. Ik weet dat de collega's al inschikkelijk en positief hebben meegewerkt om de timing voor de derogatie te halen. Dat is ook vandaag nog altijd een belangrijk punt. Ik hoop dat we als parlement ten volle onze verantwoordelijkheid kunnen nemen en dat we ook deze bespreking vandaag kunnen afronden.

De voorzitter: De heer Diependaele heeft het woord.

De heer Matthias Diependaele (N-VA): Heel kort, want het betoog van mevrouw Rombouts was eigenlijk al voldoende. In tegenstelling tot minister Crevits ben ik geen expert op dit gebied. Ik heb wel wat begrip voor de vraag om minister Schauvliege hierbij aanwezig te laten zijn, maar het gaat natuurlijk om een voorstel van decreet, dat is iets heel anders dan een ontwerp van decreet.

Ik wil er gewoon op wijzen dat de motivatie om dit agendapunt naar vandaag te verhuizen wel degelijk in het belang van de landbouwers was. Dat is natuurlijk het twistpunt waar ook u mee zit. Stellen we dat belang in vraag wegens het niet aanwezig zijn van de minister voor iets wat sowieso nog niet kan worden toegezegd, zoals mevrouw Rombouts zei?

Ik stel voor om dit vandaag te behandelen. U kunt nadien naar hartenlust terugkomen op dat ene punt.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Ik kan natuurlijk niet in het lichaam van minister Schauvliege stappen, maar ze heeft me zopas nog eens bevestigd dat ze inzake het amendement – en ik veronderstel dat dat het amendement is waarover in de commissie werd gesproken en waarnaar mevrouw Rombouts verwijst – het engagement op zich neemt dat het besproken wordt met de Europese Commissie.

Als de Europese Commissie het licht op groen zet, zal, naar ik veronderstel, het parlement, of eender wie, het initiatief nemen om ervoor te zorgen dat het in orde is. Minister Schauvliege geeft dus nog eens dit engagement om voor het verslag duidelijk te maken wat ze precies bedoelt en hoe het zijn gang kan gaan. Maar u kunt nu niet al iets in een decreet stoppen waarvoor er nog geen groen licht gegeven werd.

Ik bevestig nogmaals dat minister Schauvliege het engagement op zich heeft genomen om met het amendement naar de Europese Commissie te stappen.

De voorzitter: Mevrouw Peeters heeft het woord.

Mevrouw Lydia Peeters (Open Vld): Voorzitter, minister, collega's, enkele maanden geleden hebben we hier de onheilspellende berichten gehoord dat het voorliggende Mestactieplan, MAP 5, nooit het fiat van Europa zou krijgen. Het was een weinig bemoedigende boodschap voor de landbouwers, die in het verleden al veel inspanningen hebben geleverd. Die inspanningen bleken ook duidelijk uit de resultaten aangaande de waterkwaliteit. Het zijn de landbouwers zelf die altijd heel constructief hebben deelgenomen aan de besprekingen rond MAP 5. Ze hebben zelf een groot aantal voorstellen op tafel gelegd. Het is dus goed dat uiteindelijk ook Europa definitief goedkeuring heeft gegeven aan MAP 5 waardoor de onheilspellende berichten de grond werden ingeboord.

We willen dat dit voorstel van decreet vandaag wordt goedgekeurd om uiteindelijk die zeer belangrijke derogatie te krijgen die Europa ons zou kunnen verlenen tijdens de Commissie van 25 juni. Niemand wil het immers op zijn geweten hebben dat de landbouwsector de derogatie zou mislopen. Het is voor de landbouwsector al een zeer moeilijk jaar geweest. Ik geef enkele voorbeelden: de Programmatische Aanpak Stikstof, de instandhoudingsdoelstellingen, de afschaffing van de melkquota, de nieuwe regeling van het Vlaams Landbouw-investeringsfonds enzovoort.

Dit nieuwe MAP 5 is geen lachertje of copy-paste van MAP 4 en ook geen MAP 4 light. Het is een zeer complex voorstel van decreet dat vandaag ter goedkeuring voorligt. Het gaat nog een stap verder dan het vorige Mestactieplan en het vraagt dan ook heel wat extra inspanningen van onze landbouwers.

Onze gebieden zullen worden ingedeeld in focusgebieden en niet-focusgebieden. Er komt meer maatwerk en ook meer responsabilisering op bedrijfsniveau.

De overgang van een generiek naar een specifiek beleid dreigt wel ten koste te gaan van de administratieve vereenvoudiging. Open Vld had nochtans graag gezien dat de administratieve lasten gevoelig zouden afnemen. Dat blijft in elk geval een werkpunt voor de toekomst.

Er is ook een minpuntje dat ik hier even wil aankaarten. Open Vld betreurt dat zaken als de burenregeling, de uitrijregeling en de opslag van stalmest op de akker niet optimaal beantwoorden aan de praktische noodzaak op het veld. Dit MAP is er echter gekomen op basis van een compromis, en dat betekent geven en nemen. We hopen dat daar in de toekomst mogelijke bijstellingen voor mogelijk zijn.

We vinden het heel positief dat er gehoor is gegeven aan onze suggestie om staalnames terug te laten betalen door de Mestbank indien blijkt dat zij positief zijn. Die staalnames betekenen een investering voor de landbouwers. Door die staalnames worden de gegevens voor de Mestbank wel enorm uitgebreid. Het lijkt ons dan ook niet meer dan logisch dat die staalnames worden terugbetaald. Een goede leerling mag niet worden gestraft met extra kosten voor die staalnames.

Wat de biosector betreft, kan ik beamen wat mevrouw Rombouts daarnet heeft gezegd. We hebben de problematiek van de biosector besproken in de commissie. We weten dat het voor hen een groot probleem is om hun stalmest op de biogronden kwijt te geraken. Daar zal bijkomend onderzoek over gevoerd worden en er zal aan Europa gevraagd worden om indien nodig een uitzonderingsregeling voor te stellen in MAP 5.

De reguliere sector vraagt terecht om de vijfmeterstrook langs alle bevaarbare en onbevaarbare waterlopen als bemestingsvrije zone te beperken.

Tot slot vinden wij het gebruik van moderne technologieën belangrijk zoals gps, mestinjectie, drones enzovoort om te komen tot precisiebemesting.

Dit Mestactieplan zal zeker niet het laatste zijn. We hebben in Vlaanderen een intensieve landbouw en we moeten er dan ook voor zorgen dat onze landbouwers zelf hun verantwoordelijkheid nemen. Daarnaast moet ook de overheid haar verantwoordelijkheid nemen. Zij moet in de eerste plaats een partner zijn die rechtszekerheid en vertrouwen biedt aan de landbouwers. Zij moet niet als politieagent voortdurend optreden tegen mensen die het goed doen. Vandaar dat wij eens te meer een pleidooi houden voor het belonen van wie positieve resultaten boekt en het sanctioneren van wie het niet goed doet.

Dit MAP is niet perfect, noch voor de boeren noch voor de milieubewegingen. Dat is een compromis nooit. Het is opnieuw geven en nemen voor iedereen. Maar alleszins moet dit MAP wel een effectief en werkbaar instrument zijn. Wat dat betreft, durven wij te hopen dat het misschien geen grote onderscheiding maar alleszins een royale voldoening verdient.

Wij hebben de indruk dat dit MAP – hoewel niet van harte – aanvaardbaar is voor de landbouwsector. Als het aanvaardbaar is voor hen, en het krijgt ook het fiat van Europa, dan hebben wij alleszins niet de neiging om daarin dwars te liggen en zullen wij ten volle onze steun geven aan dit Mestdecreet, dat uiteindelijk definitief de derogatie zal kunnen toestaan. *(Applaus bij de meerderheid)*

De voorzitter: Mevrouw Lieten heeft het woord.

Mevrouw Ingrid Lieten (sp-a): Beste collega's, ondanks alle inspanningen die in het verleden gebeurd zijn en die wij natuurlijk respecteren, gaat het met onze waterkwaliteit niet goed. De Europese Commissie, waarmee hier wordt geschermd, heeft onlangs gezegd dat de evaluatie aantoont dat de doelstellingen van MAP 4 in grote delen van Vlaanderen lang niet gehaald worden, en dat de nitraatconcentraties in de oppervlaktewateren zeer hoog blijven. De realiteit is dat op 42 procent van het landbouwgebied de normen helemaal niet worden gehaald. Dat zijn net die gebieden met een concentratie van intensieve veeteelt. Dus, beste vrienden en beste collega's, moet er verder actie worden ondernomen. In die zin begrijpen wij dat de meerderheid daartoe een initiatief heeft genomen.

Die actie is om verschillende redenen nodig. Iedereen zal het misschien hebben over die saaie bespreking over mest. Maar het gaat over heel belangrijke dingen in ons leven. Het gaat over de biodiversiteit die sterk bedreigd wordt. Het gaat uiteindelijk over de gezondheid van onze kinderen. Het gaat over de waterzuivering, die steeds duurder wordt en waarvan de factuur ook naar de gezinnen wordt doorgeschoven. Het gaat eigenlijk over de landbouwsector zelf. Uiteindelijk veroorzaken die hoge nitraatconcentraties ook ziektes bij het vee en brengen ze een verminderde opbrengst met zich mee. U zult zeggen: "Dat weten we allemaal al, maar de economische belangen van de landbouw ..." Maar, beste vrienden, de schades die ik opsom, zijn ook berekenbaar. De Nederlandse Gezondheidsraad berekende dat de schade aan de volksgezondheid door de

intensieve veeteelt meer dan 1000 euro per inwoner per jaar bedraagt. Dat weegt wel door. 1000 euro per inwoner per jaar is meer dan de kosten en de economische baten van de intensieve bemesting.

De meerderheid heeft een initiatief genomen. Beste collega's, sta mij toe om daar toch een paar randbemerkingen over te maken. Het is een beetje vreemd dat niet de minister dit initiatief neemt. De minister is verantwoordelijk voor landbouw, natuur en leefmilieu. De heer Vandaele heeft al een tipje van de sluier opgelicht: blijkbaar zijn er heel wat discussies in de meerderheid aan voorafgegaan om tot een compromis te komen. Zo heb ik dat in elk geval van de heer Vandaele gehoord. Nu wordt dit door de meerderheidspartijen in de plaats van de minister ingediend en hebben wij dat op een drafje behandeld, zo snel zelfs dat ik wel op de hoorzitting aanwezig kon zijn maar niet tijdens de besprekingen gisteren. Dit heeft ertoe geleid dat de normale regels niet werden gevolgd, onder andere dat men normaal het advies van de Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen (Minaraad) vraagt. Dat is in dezen niet gebeurd, ook niet door de meerderheidspartijen. Ik betreur dat omdat daardoor het inspraakrecht, de burgerparticipatie en de impact en het belang van onze middenveldverenigingen systematisch onderuit worden gehaald.

Gelukkig heeft de Minaraad op eigen initiatief een advies gegeven. We hebben dat kunnen lezen. Het levert ons waardevolle evaluaties op van dit decreet.

Als laatste element haalt de meerderheid dan het schild van Europa boven. Sta me toe daar vragen bij te hebben. In de commissie zegt men dat Europa MAP 5 heeft goedgekeurd. Wel, ik zou dat graag willen zien. Waar is het document waarin Europa dit MAP 5 goedkeurt? Voorzitter, als dat kan, wil ik dat document graag opvragen. Ik heb eerder de interpretatie dat men in Europa op consultatie is geweest en er vermoedelijk een goed gesprek heeft gehad. Maar het document waarin Europa zegt "Stempel erop, dit is een goed decreet", heb ik nog niet gezien. Ik zou het dan ook graag willen zien.

Mevrouw Tinne Rombouts (CD&V): Mevrouw Lieten, ik wil even ingaan op de methodiek die u blijkbaar totaal verbaast. Nu, het verbaast mij dat u daardoor verbaasd bent. U was minister in de vorige regering, tijdens de vorige legislatuur. Dan zou deze werkwijze u niet vreemd mogen zijn. Er is namelijk op dezelfde manier gewerkt. U maakte toen deel uit van de meerderheid, dus u weet heel goed wat de gevolgde stappen waren. U kunt zich goed indenken wat de gevolgde stappen vandaag zijn.

Gaat het dan om grote spanningen en onenigheden in de huidige meerderheid? Nee, collega. Daarover gaat het niet. U weet heel goed dat het overleg met Europa in dezen zeer tijdrovend is. Waarom? Omdat het niet eenvoudig is. Ik denk dat de collega's dat ondertussen hebben begrepen. Het gaat over een zeer technische, vaak wetenschappelijk onderbouwde aangelegenheid. U verdedigt een actieplan. Er worden vragen gesteld. Er worden wetenschappelijke onderbouwingen gevraagd. Het vraagt de nodige tijd en ruimte om daarop te antwoorden. Er is opnieuw overleg. Het duurt opnieuw een tijdje voordat u daar een verslag van krijgt. Enzovoort. U weet uit het verleden, toen u deel uitmaakte van de regering, dat dat inderdaad een tijdrovend overleg is. Op een bepaald moment zegt Europa: "Oké, het is goed. U kunt met dit actieplan verder. Zet het om naar decreetgeving."

Op 25 juni zal het Nitraatcomité de derogatie voorleggen. Dan zal er de controle zijn dat er een goede omzetting is gebeurd. Als dat niet zo is, zullen we worden teruggefloten door Europa. U weet dat. Er zijn met andere woorden voldoende controlemechanismen ingebouwd om ervoor te zorgen dat we ons werk degelijk en goed hebben gedaan.

Mevrouw Lieten, u hebt het over burgerparticipatie van de middenveldorganisaties. Ik vind het spijtig dat u zegt dat er totaal geen overleg zou zijn geweest over het decreet. *(Opmerkingen van mevrouw Ingrid Lieten)*

U weet dat er een omzetting is gebeurd van het actieplan. U weet ook dat dat actieplan zeer ruim is besproken, ook al is er inderdaad een partner gaan lopen op het moment dat er moeilijke besprekingen waren. Alle partners zijn steeds op de hoogte gehouden van de vooruitgang van het actieplan. Dat is steeds benadrukt in dit parlement. Met andere woorden, alle middenveldorganisaties die op een of andere manier betrokken waren in dit dossier, zijn steeds op de hoogte gehouden. Ze hadden dus voldoende kansen om in de loop van het gesprek mee te geven wat hun bezorgdheden waren.

We hebben uiteindelijk inderdaad ook de hoorzittingen gehad. U hebt zelf aangehaald dat er nog adviezen zijn binnengekomen. Ik denk dat al die elementen meegenomen zijn.

Wat burgerparticipatie betreft, is er bovendien ook een openbaar onderzoek geweest. Ik begrijp heel goed dat het op zeer korte tijd moest worden doorlopen. Ik herhaal: uit het verleden weet u ook dat dat inderdaad op een korte termijn moet gebeuren, maar dat alle zaken wel degelijk hebben kunnen plaatsvinden.

De heer Wilfried Vandaele (N-VA): Ik sluit me aan bij mevrouw Rombouts. Als mevrouw Lieten uit mijn woorden heeft begrepen dat er binnen de meerderheid grote discussies zijn geweest, dan is dat niet zo, collega, niet op dat punt.

We wilden allemaal snel doorgaan met dat MAP. Zoals mevrouw Rombouts zei, is het ook de vorige keer zo gelopen. We kunnen betreuren dat we daar allemaal niet meer tijd voor hadden, maar het is de vorige keer op een vergelijkbare manier verlopen. Ik zou zeggen: volgende keer beter misschien.

Mevrouw Ingrid Lieten (sp.a): Beste collega's, ik weet dit ook uit de ervaring van de vorige regering: de regering neemt haar toevlucht om aan de meerderheid te vragen om iets in te dienen als ze in tijdsnood zit. In die zin heb ik geen probleem met het feit dat jullie een initiatief nemen. Wat ik wel een probleem vind, is dat de minister er niet vroeger aan begonnen is en dat de minister dit traject niet zelf op een fatsoenlijke manier heeft geleid en tot een goed einde gebracht. Dat had ons misschien tot een werkelijk compromis geleid.

Want als u zegt, mijnheer Vandaele, dat hierover geen discussie is geweest in de regering, is het voor mij ook duidelijk. Dat betekent dan dat deze regering geen belang hecht aan de mening van de natuurverenigingen, want dan vindt men dat blijkbaar geen discussie waard, als belangrijke partners om een goed compromis te bereiken, de tafel verlaten en stellen dat ze niet ernstig worden genomen, dat ze het geen goed ontwerp meer vinden en dat de onderhandeling volgens hen op de verkeerde manier verloopt.

Ik neem er akte van, mijnheer Vandaele, dat er daarover binnen de regering dan blijkbaar geen stevige discussie geweest is.

Mevrouw Tinne Rombouts (CD&V): Collega Lieten, u kunt zo kort mogelijk door de bocht blijven gaan. Het is uw interpretatie dat de minister daar in dezen niet op tijd mee zou zijn begonnen. Ik kan u meegeven dat er nog nooit zoveel tijd gestopt is in het vooroverleg met de middenveldorganisaties. Het is een moeilijke oefening geweest en dat zal altijd een moeilijke oefening zijn. Dat weet u ook.

U vraagt net dat zij betrokken worden. Wel, dat is inderdaad zo gebeurd. Dat zorgt er ook voor dat als je naar Europa gaat, het voortraject mogelijk langer is.

Als u weet wanneer de eerste gesprekken hebben plaatsgevonden, kunt u de minister niet verwijten dat zij niet tijdig begonnen is.

De heer Wilfried Vandaele (N-VA): Mevrouw Lieten, u speelt een beetje met woorden. Daarnet zei u: "Er is grote discussie geweest binnen de meerderheid." Ik heb dan gezegd dat er geen grote discussie geweest is. Nu zegt u: "Ah, er is geen discussie geweest." Ik hoop dat er over zo'n belangrijk onderwerp inderdaad toch wel enige discussie is geweest, zowel op het niveau van de regering als op het niveau van de meerderheidspartijen. Het zou nogal jammer zijn, mocht dat niet het geval zijn. Ook het opstappen van de milieuverenigingen is niet onopgemerkt voorbijgegaan. Ik heb daar zelf ook vragen over gesteld in de commissie.

Die grote discussie waarover u het daarnet had, is er niet geweest, omdat we allen hetzelfde doel voor ogen hebben. We willen doorgaan met dat MAP, ten gunste van de landbouw, maar ook ten gunste van het leefmilieu. Het zal moeten blijken of het volstaat, maar op dit ogenblik kunnen we niet meer dan hopen dat het werkt.

Mevrouw Ingrid Lieten (sp.a): Ik wil even doorgaan op de inhoud. Ik zal eerst zeggen wat er goed is aan wat op tafel ligt. Goed is dat men naar een regionale benadering gaat en dat men kijkt waar de probleemgebieden in Vlaanderen zijn, om daar dan effectief ook regionale maatregelen te nemen, om in die gebieden de nitraatconcentratie naar beneden te halen. Dat vind ik een goede benadering.

Maar, beste collega's, er zitten ook nog heel wat tekortkomingen in, tekortkomingen waardoor ik ook begrijp dat we hier niet van een compromis kunnen spreken, maar veeleer van een document waarin de landbouwverenigingen wel hun gading zullen vinden, maar dat de natuurverenigingen duidelijke redenen gaf om op te stappen. En ze hebben ons dat ook duidelijk laten weten in de hoorzittingen die we hebben gehouden. In dezen is de regering dan ook tekortgeschoten om een goed compromis te bereiken.

De redenen waarom de natuurverenigingen dit niet kunnen pruimen, en hier ook geen vooruitgang in zien, die wil ik onderschrijven. Een eerste belangrijke reden is dat we nog steeds aan de ene kant regelgeving maken om het uitrijden van de mest te regelen en bekijken hoe we dat in de toekomst nog beter kunnen organiseren, terwijl we aan de andere kant de achterpoort wagenwijd laten openstaan om die grootschalige uitbreiding van de veestapel toe te laten. Niet alleen wij zeggen dat die poort dicht moet. Zolang die poort open blijft, blijft de mest uitrijden onveranderd. De poort wordt opnieuw niet dichtgedaan, en dat is een gemiste kans.

Een tweede reden, wat ik ook niet begrijp, is dat wij eigenlijk op dit moment de impact op de gezondheid blind sturen. We hebben geen wetenschappelijk onderzoek naar de impact van de nitraten op de volksgezondheid van de mensen – en dus ook op de boeren en hun gezinnen – die in die streken wonen. Het is nodig om dat te hebben. Ik ga opnieuw even naar Nederland. De huisdokters hebben in verschillende gemeenten met een grote concentratie van veestapels, vastgesteld dat de klachten over en aandoeningen van de luchtwegen hoger liggen dan het landelijke gemiddelde. Dan heb ik het nog niet over de kankerconcentraties in die gebieden. Het is een gemiste kans dat we de impact op de volksgezondheid niet meten en monitoren en daar rekening mee houden bij de behandeling van mest.

Ten derde, het werd al aangehaald door de heren Crombez en Caron, de werking van de biologische landbouw wordt door dit voorstel van decreet moeilijker gemaakt. Beste collega's, dat is toch de omgekeerde wereld? De biologische landbouw is toch niet verantwoordelijk voor die hoge nitraatconcentraties? Hij

heeft een veel kleinere voetafdruk. Hij boekt veel betere resultaten qua bodemverbetering. Hij scoort veel beter inzake externe kosten. Hij heeft een lage milieu-impact. Wij vinden dit een gemiste kans om een specifiek bemestings-systeem voor de biologische landbouw op te nemen; een systeem dat de biologische landbouw toelaat om een groter aandeel te krijgen in de rundveeproductie.

In die zin steunen wij het amendement van de heer Caron. We hopen dat daarover verder discussie kan plaatsvinden in de commissie met de minister, zoals minister Crevits al heeft aangegeven.

Mevrouw Tinne Rombouts (CD&V): Collega, ik wil even ingaan op die drie punten. U ziet de uitbreiding van de veestapel als een gigantisch probleem voor het bereiken van onze doelstellingen, namelijk 50 milligram nitraat in het oppervlaktewater. We kunnen hier alles op één hoop gooien, maar dat zou niet correct zijn in de bespreking van dit voorstel van decreet.

Mevrouw Lieten, bent u ervan op de hoogte dat met dit voorstel van decreet, en ook al in MAP 4 trouwens, uitbreiding mits mestverwerking, de milieu-impact verlaagd wordt? Bent u ervan op de hoogte dat bij simulatie en studiewerk inzake dieren aantallen een daling wordt voorspeld?

Mevrouw Ingrid Lieten (sp.a): Mevrouw Rombouts, we moeten naar de realiteit kijken. Het onderzoek ging over varkens en kippen. Ik ben maar een simpel boerenmeisje, maar ik weet wel dat mest van een kip veel minder is dan mest van een rund. (*Applaus*)

In die zin wordt er hier mist gespuid en wordt uiteindelijk de werkelijke impact niet bemeten.

Mevrouw Tinne Rombouts (CD&V): Mevrouw, ik wou op de drie punten reageren en was dus nog niet klaar.

Mijn excuses, ik begrijp uw antwoord op mijn vraag niet. De vraag was dat u weet dat er door de uitbreiding mits mestverwerking een daling van de milieu-impact is. De hoeveelheid mest die wordt geproduceerd, is in dezen niet relevant. Het gaat ten eerste over de inhoud en ten tweede over de verwerking. De voortgangsrapporten – ik nodig u uit om bij de bespreking van het volgend voortgangsrapport in de commissie aanwezig te zijn – hebben al verschillende keren aangetoond dat het een verkeerde aanname is die u zou nemen. Ik wil dit even zeggen zodat u dat weet.

Over de impact op de gezondheid zegt u dat we gewoon blindweg bezig zijn. Mocht het zijn dat we blindweg bezig zouden zijn, zou het zeer terecht zijn om daar een punt van te maken. Maar de zaken die wij bereiken en de Europese doelstellingen die worden vooropgesteld, zijn wel degelijk wetenschappelijk onderbouwd. Er is heel wat studiewerk geleverd over de gezondheid. Ik wil verwijzen naar een studie van Van Veldhoven in opdracht van Alterra Wageningen – een gerenommeerd onderzoekscentrum voor volksgezondheid –, die aangeeft dat we wel degelijk gericht bezig zijn met die waterkwaliteitsnormen die bereikt moeten worden, namelijk 50 milligram nitraat. Dus zomaar denken dat ook Europa in het wilde weg bezig zou zijn rond gezondheid, is niet juist. Het zijn wel degelijk onderbouwde normeringen die worden vooropgesteld en die in stappenplannen worden bereikt.

Ik vind dat u wat kort door de bocht gaat door te stellen dat de biologische landbouw geen enkele uitdaging meer aan te gaan heeft in het Mestactieplan. U helpt er zeker de biologische landbouw niet mee vooruit. De biologische landbouw organiseert bepaalde zaken met een ander systeem dat inderdaad ook positief is. We hebben het voorstel dat ze de gronden waarop ze hun

landbouwactiviteiten doen, in kaart brengen om de fosfaatklaas te bepalen. Als er effectief gronden bij zouden zijn die een hoge fosfaatklaas hebben, welke wetenschappelijke onderbouwing hebt u dan om te zeggen dat de biologische landbouw geen fosfaatuitmijning moet doen en de andere landbouw wel. Welke wetenschappelijke onderbouwing hebt u daarvoor? Ik denk – maar misschien kunt u mij dadelijk verrassen – dat u daarvoor geen wetenschappelijke onderbouwing hebt. Wil dat zeggen dat we niet mogen nadenken over hoe de biologische landbouw ook mee een transitieproces moet doormaken? Dat is iets anders. De meerderheid heeft ook net dat engagement aangegaan om eerst de problematiek in kaart te brengen en daarna naar een oplossing te zoeken, in overleg met de Europese Commissie, voor de biologische landbouw, als er een probleem zou zijn.

Mevrouw Ingrid Lieten (sp·a): Collega's, het gaat niet over de inspanningen die we bediscussiëren en hoe ze moeten gebeuren. Het gaat erover of ze voldoende zijn om het resultaat te behalen dat we voor ogen stellen. En dat is net waar het in dit ontwerp van decreet aan mangelt.

De voorzitter: De heer Dochy heeft het woord.

De heer Bart Dochy (CD&V): Mevrouw Lieten, ik begrijp dat u met nostalgie terugdenkt aan de tijd dat u een boerenmeisje was. (*Gelach*)

Ik wil erop wijzen dat intussen de landbouw enorm is geëvolueerd. De opmerking die u maakt over het verschil tussen de kip en het rund heeft geen enkele relevantie voor het debat dat wij vandaag voeren. Als u de landbouwsector kent, weet u dat van de pluimveemest die vandaag wordt geproduceerd in Vlaanderen, slechts heel weinig op de Vlaamse bodem terecht komt. Die mest wordt in grote mate geëxporteerd.

Vandaag zijn we bezig, mevrouw Lieten, met de afstemming van bemesting op plantengroei, om te zorgen voor zo weinig mogelijk uitspoeling naar het oppervlaktewater. Dat is de essentie van het Mestdecreet. Het gaat niet over de kwaliteit van de lucht, maar over de kwaliteit van het oppervlaktewater.

Mevrouw Rombouts stelde u daarstraks de vraag of u weet dat uitbreiding van dierlijke productie ervoor zorgt dat de hoeveelheid mest die op de bodem komt vermindert. Het antwoord hebt u niet gegeven, ik zal het doen. De reden is: als er uitbreiding gebeurt, is men verplicht om 125 procent van de bijkomende productie te verwerken. Als er wordt uitgebreid, wordt er meer mest verwerkt dan er bijkomend wordt geproduceerd. Zo neemt de druk op de Vlaamse bodem af. Dat is de technische achtergrond, die ik u zeker niet wilde onthouden.

Mevrouw Ingrid Lieten (sp·a): U bewijst perfect mijn stelling dat u door heel de redenering die u opbouwt een boerenwijsheid probeert te verkondigen aan de mensen: als er meer runderen zijn, gaat er minder mest zijn of zijn er minder nitraten in de bodem. Dat kunt u iedereen proberen wijs te maken, maar niet aan mij en ook niet aan de natuurverenigingen.

Ik wil uitdrukkelijk besluiten dat het voorstel van decreet zijn doel voorbijschiet. We weten op voorhand dat het er niet voor gaat zorgen dat we in Vlaanderen de Europese normen voor propere rivieren halen. We weten op voorhand dat we het niet ernstig gaan meten en evalueren. En we weten ook op voorhand dat we in het decreet geen stok achter de deur hebben indien we de resultaten niet halen.

Beste collega's, het is een mooie inspanning maar een maat voor niets. De natuurverenigingen zijn met recht en reden opgestapt. Ik betreur het dat deze meerderheid geen compromis kan voorleggen waarmee zowel de boeren als de natuurverenigingen zich akkoord kunnen verklaren. (*Applaus*)

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

De heer Bart Caron (Groen): Collega's, ik ben geen boerenzoon. Laat me dat vooraf zeggen. Het is inderdaad al de vijfde keer dat er over mest een plan wordt gemaakt in dit parlement naar aanleiding van de Europese nitraatrichtlijnen. Dat is op zich een goede zaak.

In de commissie heb ik deze afweging ook gemaakt: zijn we nu aan het halfvolle dan wel aan het halflege glas gekomen? Hoeveel weg hebben we al afgelegd en hoeveel moeten we nog afleggen? Zijn we al halverwege of niet? Dat is de vraag waarmee dit MAP moet afrekenen. Hier staat een vol glas, dat is ook logisch, want de meerderheid is met meer dan de oppositie en dus moeten er volle glazen op de toonbank staan.

Ik zal enkele kritische bedenkingen maken, maar ik wil straks proberen om ook een positieve insteek te geven en een aantal uitwegen te schetsen. De landbouw is op het vlak van stikstof- en fosfaatvervuiling erg belangrijk, of we dat nu tof vinden of niet. Helaas is het zo. We kunnen de werkelijkheid en het licht van de zon niet ontkennen: het gaat om 61 procent van de stikstofvervuiling en 44 procent van de fosfaatvervuiling. Daarnet was er de discussie over de fosfaatvervuiling en over gronden van klasse 3 en 4. De biolandbouw moet daar ook aan voldoen. Dit is een onwaarschijnlijk anachronisme. De biolandbouw mag niet méér organische mest op gronden van klasse 3 en 4 voeren. Waar is de fosfaatvervuiling historisch door veroorzaakt? Door de gangbare landbouw! Eigenlijk wordt de biolandbouw gestraft door foute mesttechnieken van vroeger, waar veel landbouwers ook niet van op de hoogte waren. Nu zouden de bioboeren daarvoor de rekening moeten betalen.

Mevrouw Tinne Rombouts (CD&V): In de commissie hebt u dat ook gezegd, zij het iets minder genuanceerd. U bent ondertussen iets genuanceerder, wat helpt. Ik zal toch nog een poging ondernemen om het nog meer te nuanceren. U zegt nu heel duidelijk dat er in het verleden zaken zijn gebeurd omdat men op dat moment de kennis en de wetenschap niet had. Om daar enkel de term 'gangbare landbouw van vandaag' op te kleven, is eigenlijk ongehoord, zeker door politici die – dacht ik – het belangrijk vinden om het verhaal tussen gangbare en biologische landbouw niet nog meer te verkrachten en in een negatief daglicht te stellen. We moeten een brug bouwen en proberen om zoveel mogelijke positieve vooruitgang te boeken in de landbouwsector. Het is intellectueel niet correct om het ene tegenover het andere te plaatsen, en dat weet u zeer goed.

– De heer Peter Van Rompuy, ondervoorzitter, treedt als voorzitter op.

De heer Bart Caron (Groen): Of het intellectueel correct is... Mevrouw Rombouts, iemand is nooit verantwoordelijk voor zijn ouders, laat staan voor zijn grootouders en overgrootouders en voor wat zij op hun landbouwgronden hebben gedaan. De realiteit is er wel. Het is een gevolg van foute mesttechnieken, van metaalslakken, van een totaal fout gebruik. U weet hoe lang de uitmijning van fosfaat duurt. Ik wil niemand iets verwijten, maar het is wat het is. We kunnen niet doen alsof het niet bestaat.

Mevrouw Tinne Rombouts (CD&V): Mijnheer Caron, bij dezen hebt u de volgende stap genomen. U zegt duidelijk dat u de ene of de andere niets wilt verwijten. Dan hoop ik ook dat u het woordgebruik van de ene tegenover de andere achterwege laat.

De heer Bart Caron (Groen): Ik moet niet lang stilstaan bij de gezondheidseffecten van nitraten. Het is veel verbeterd, maar het blijft zo dat Kind en Gezin adviseert aan zwangere vrouwen en zuigelingen om geen kraantjeswater te

gebruiken. Kraantjeswater is al een verre afgeleide van het oppervlaktewater of het grondwater, maar de problemen blijven bestaan. Geen enkele van de 700 Vlaamse rivieren, kanalen of beken beantwoordt aan de Europese normen. Dat is de discussie over het glas van daarnet. We zijn op weg, maar we hebben nog een lange weg te gaan. We moeten dat eerlijk durven zeggen. We hebben daarin allemaal onze verantwoordelijkheid.

De vermesting is een belangrijke bron van eutrofiëring en werkt de biodiversiteit tegen. Vandaar dat Europa nog andere maatregelen oplegt. De vermesting kost ook veel geld aan de samenleving. Het is niet alleen een kost voor de Mestbank, maar ook voor landbouwers is het een heel dure aangelegenheid. Dit decreet legt allerlei nieuwe testen op zoals water- en perceelonderzoek. Er moet ook gerapporteerd worden. De geschiedenis vormt voor de huidige generatie landbouwers een kostelijke aangelegenheid.

Ik heb het dan nog niet over de verwerkingskost van de grote hoeveelheid mest die we niet uitrijden, en die we exporteren of op een andere manier verwerken. Maar goed, nu ligt MAP 5 voor, en dat is een stap vooruit. Er zijn dus stappen gezet. Ik ontken het licht van de zon niet, maar we hebben nog een lange weg te gaan. Zeker in de problematische gebieden zijn de prognoses met wat vandaag voorligt en met de historische vervuiling, dat de problemen in 2018 niet zullen zijn opgelost.

Ik ben positief over de aanpak via focusgebieden, via bedrijven gelegen in die gebieden en handhaving op perceelniveau. Dat zijn goede stappen vooruit, maar we zullen toch een tandje bij moeten steken om het doel te bereiken. Dan hebben we het nog niet gehad over derogatie. Er blijven een aantal problematische stroomgebiedbekkens waarvoor we aandachtig moeten zijn in het belang van onze kleinkinderen.

Het gaat hier niet alleen over kunstmest, het gaat ook over veeteelt. Kijk eens naar de kaartjes die in het Landbouwrapport 2014 staan. Kijk eens naar de correlatie tussen dit probleem en de hoeveelheid vee in bepaalde gebieden in Vlaanderen. Kijk naar de stroomgebieden van Schelde, Leie en IJzer en kijk naar de mate waarin vee, vooral varkens uiteraard, wordt gekweekt. Er is een correlatie. Er worden allerlei maatregelen genomen om daaraan te werken, maar die correlatie blijft.

Ten gronde, hoe goedbedoeld ook, dit voorstel van decreet is een symptoombestrijdingsdecreet. Hier pakken we geen problemen aan in de kern, bij de oorzaken. Neen, op het einde van de rit hebben we met de mest een probleem van verzuring en vervuiling. Daar gaan we remediëren. Terwijl de problemen in de lange lijn daarvoor worden veroorzaakt, en die laten we ongemoeid. Vaklui noemen dat de end-of-the-pipeaanpak. Wel, dat is het. We moeten dit ten gronde durven aan te pakken.

Mevrouw Tinne Rombouts (CD&V): Het woord 'varken' zet blijkbaar stekels op bij sommige collega's. Het is in de hoorzitting aangehaald en daar werd ook een kaartje getoond. De correlatie, mijnheer Caron, is niet zo rechtlijnig als u ze alleen naar de veehouderij maakt. Dat is ook al gebleken in verschillende vorige besprekingen van het voortgangsrapport.

– De heer Jan Peumans, voorzitter, treedt als voorzitter op.

U gebruikt dat heel graag, net als mevrouw Lieten. Voor u daar verdere conclusies aan verbindt, moet u weten dat het niet alleen om de veeteelt gaat, maar vaak over de mix van de verschillende teelten, en dus zijn het niet alleen dierlijke sectoren die zorgen dat er extra uitdagingen zijn in een gebied. De correlatie die u maakt om daar andere conclusies aan te verbinden, gaat uit van een beginpunt dat niet volledig correct is.

De heer Bart Caron (Groen): Het omgekeerde is natuurlijk ook niet correct. Doen alsof er geen correlatie is, is ook niet juist, mevrouw Rombouts. Ik heb op een causaal verband gewezen. Er is een correlatie die niet altijd rechtlijnig is, maar ze is er wel. Omkeren kun je dat niet.

Ik ben blij dat de landbouwsector aan beterschap heeft gewerkt, een weg heeft afgelegd en ook beseft dat het noodzakelijk is om verder te gaan. Dat is alvast een verworven punt. Daar ben ik de landbouwsector dankbaar voor. Ze hebben door dat waterkwaliteit ook te maken heeft met bodemkwaliteit, die op zijn beurt ook weer te maken heeft met de kwaliteit van de landbouwproducten die ze telen en het vee dat ze hebben, met wat ze op de markt brengen en de prijs die ze ervoor krijgen. Helaas blijft de economische dimensie het debat zeer sterk domineren. Ik zou graag wat meer gevoeligheid zien voor biodiversiteit, voor de win-win van ecologische en economische maatregelen. Dat ontbreekt nog een beetje. Maar toch ben ik al blij dat er een stap vooruit is gezet.

Ik wil nog iets zeggen over het belang van preventie. Heel veel van de nutriënten zijn ook verantwoordelijk voor vervuiling. Er is heel veel werk te doen. We hebben daarvoor goede diensten bij de Vlaamse overheid, die onderzoek doen. Daarop moeten we volop inzetten. Dan gaat het bijvoorbeeld over de vraag welke soort veevoerders er zijn, over kunstmest en de evolutie ter zake. Er zijn allerlei dingen die op dat vlak kunnen helpen.

Dan is er de timing. Ik moet toch wel vaststellen dat het blijkbaar niet simpel was om tot een akkoord te komen. Anders was er wél een ontwerp van decreet geweest. Men moet daar eerlijk over zijn. Ik begrijp dat echter. Ik heb ook nog in een meerderheid gefungeerd: ik weet hoe dat werkt. Ik heb daar ook geen moeite mee. Tot daar aan toe. Dit voorstel van decreet is ook dringend, net om een derogatie te krijgen. Ik wil het nog eens hardop herhalen: we hebben op geen enkele manier geremd wat het komen tot een stemming betreft, want in de huidige context steunen ook wij de vraag van de landbouwsector om die derogatie te krijgen. Dat is in de huidige economische context ook begrijpelijk voor hen.

Ik heb niets tegen initiatieven van het parlement: laat dat duidelijk zijn. Als je echter op die manier werkt, dan kun je natuurlijk niet op een goede manier de Raad van State, noch de strategische adviesraden daarin betrekken. Dat wou ik nog eens uitdrukkelijk zeggen. Dit is een zo belangrijk voorstel van decreet. U kunt zeggen dat er over het actieplan dat aan het voorstel voorafging, al wel al advies is geven door de Minaraad en de Strategische Adviesraad voor Landbouw en Visserij (SALV), maar dat is niet gebeurd wat dit voorstel van decreet betreft, en zeker niet door de Raad van State. Die dimensie missen we eigenlijk nog, om dat nog beter te krijgen. Maar goed, de tijdsdruk was zo groot, en dat moet dan maar gebeuren.

Voor ik de amendementen toelicht, zal ik even een zijsprongetje maken. Ik hoop voor u allen dat het met dit voorstel van decreet snel gaat, en ik hoop dan ook dat er heel snel een akkoord komt over dat andere dossier. Gelet op het feit dat de heer Vandaele vandaag toch zeer loyaal de meerderheid steunt, kijk ik immers hoopvol en met blijde verwachting uit naar een oplossing voor de poldergraslanden. Ik denk dat die er nu snel zal komen. Dat lijkt me duidelijk. Ik weet niet of er een koppeling is. Dat durf ik echt niet hardop te denken, en zeker niet te zeggen. Mijnheer Vandaele, ik hoop echter dat uw loyaliteit wordt beloond, ondanks wat u vandaag in een weekblad enigszins stelde.

Collega's, ik heb drie amendementen ingediend. Amendement nummer 6 gaat over de biolandbouw. Er zijn heel veel organismen en organisaties – ik verwijs naar de plan-MER, de Minaraad en zelfs de SALV – die hebben gesteld dat wat

hier wordt voorgesteld, aanvaardbaar is, zelfs gelet op die fosfaatproblematiek. Gezien de verklaring van mevrouw Rombouts en van minister Crevits, ter vervanging van de afwezige minister Schauvliege, wil ik dit amendement intrekken. Ik zal volgende week aan de meerderheid een voorstel van resolutie of zoiets voorstellen, om dat principe dat we hier mondeling hebben afgesproken, ook schriftelijk vast te leggen. Ik zal dat niet eenzijdig en op eigen initiatief, maar collegiaal doen. Ik merk immers dat de bekommernis wordt gedeeld. Ik hoop dat we daarover tot een formeel document en een formele uitspraak kunnen komen.

Er blijven twee amendementen over van mij. Er is een amendement over de evaluatie. Het vorige decreet bevatte wel een procedure met betrekking tot een tussentijdse evaluatie van de regeling, en zelfs het verscherpen van een aantal maatregelen indien niet zou worden voldaan aan de normen. Dat is weggefallen, en dat is geen stap vooruit. Ik ben geen vragende partij om landbouwers te straffen, verre van. Helaas moeten cowboys soms wel eens worden aangepakt als ze te geweldig zijn, wat soms ook zo is, maar daarmee pesten ze vooral hun collega-landbouwers die het wél goed menen. Ik vind het echter heel jammer dat er geen formeel evaluatiemoment is geregeld. Dat is dus amendement nummer 7. Ik hoop op uw milde steun voor dat amendement.

In de geest van dat vorige MAP, MAP 4, waarin over verscherpte maatregelen werd gesproken, heb ik een amendement bijgemaakt, amendement nummer 8. Ja, mevrouw Rombouts, dit gaat over de veestapel. Mijn stekels gaan niet rechtstaan als ik het woord 'vee' hoor, maar u weet dat we een fundamenteel verschillende visie hebben als het gaat over de veestapel in Vlaanderen. Dat is zo. Ik zal dat ook niet ontkennen. Collega's, mest wordt namelijk geproduceerd door dieren, als ik dat even mag zeggen, niet door marsmannetjes of weet ik veel.

Als uit die tussentijdse evaluatie blijkt dat we geen stappen vooruit zetten, maar achteruit gaan, dan moeten we maatregelen nemen om de veestapel in Vlaanderen te beperken. Dat staat in het laatste amendement. Ik reken niet echt op uw steun, maar ik hoop dat men daarover eens nadenkt. Ik hoop ook dat we vrij snel een oplossing voor de biolandbouw kunnen realiseren. We pleiten allemaal voor derogatie van nitraatnormen voor de gewone landbouw, maar als een uitzondering voor de biolandbouw wordt gevraagd, dan kan het niet. Ik zou niet graag hebben dat we dat oneerlijke spagaat handhaven. Europa zal ons in dat verband wel op een goede manier op de goede weg zetten.

Mevrouw Tinne Rombouts (CD&V): Ik wil even reageren op de vraag om de amendementen te steunen. Ik kan in dat verband naar de bespreking in de commissie verwijzen. U hebt ook daar voorgesteld om een evaluatie in te bouwen. Ik heb toen gesteld dat we elke vier jaar een actieplan uitwerken, en dat Europa dat een voldoende korte tijd vindt. Europa vraagt niet meer. Een plan uitwerken, dat uitrollen en vervolgens evalueren in het tijdsbestek van vier jaar is kort. We zullen het amendement over de evaluatie dan ook niet steunen.

Mijnheer Caron, de vraag naar derogatie, die betekent dat er meer dierlijke mest kan worden uitgedragen, weliswaar binnen de limieten van de bemestingsnormen, is op wetenschappelijk verantwoorde wijze onderbouwd. Die uitzondering kunnen alle Europese landen vragen en ook krijgen mits het akkoord van de Europese Commissie. Met uw vraag om die uitzondering uit te breiden naar de biolandbouw gaat u kort door de bocht. Want eigenlijk vraagt u dat de biolandbouw in gronden van klasse 3 en 4 wordt vrijgesteld van de fosfaatuitmijning. Fosfaatuitmijning is een milieukundige vraag. Anders gezegd, u vraagt om meer fosfaatbemesting toe te staan.

Ik denk dat de twee zaken niet vergelijkbaar zijn. In het ene geval gaat het om een milieukundig verantwoorde onderbouwing; in het andere geval, betreffende

de transitie, moet er onderzoek worden verricht en moet de zaak met de Europese Commissie worden besproken.

De heer Bart Caron (Groen): Ik wil toch even reageren. Het klopt dat ik twee vormen van uitzondering vergelijk. Ik wil er wel aan toevoegen dat u weet dat het uitstrooien van organische mest op biogronden positieve gevolgen heeft voor de aanwezigheid van kalium en koolstof. Dat creëert vezelrijke grond, met goede humus, waardoor die uitmijning ook gebeurt. We zijn niet tegen de uitmijning van fosfaatgronden. Maar de gezondheid van de gronden wordt door meer bepaald dan door de hoeveelheid fosfaat in de grond alleen.

Mevrouw Tinne Rombouts (CD&V): Dat klopt, maar het blijft wel zo dat u op gronden van klasse 3 en 4 – dus gronden met veel fosfaat – vraagt om meer fosfaat toe te staan. Daarover moeten we onderzoek en de verdere bespreking afwachten, om te kunnen nagaan hoe ook de biologische landbouw in de transitie kan worden geloodst.

De heer Bart Caron (Groen): Ik ben het daarmee eens, en ook de biosector is het daarmee eens. De biosector heeft gevraagd om gedurende vier jaar – voor MAP 5 – een uitzondering te krijgen, met daaraan verbonden het engagement om tegen 2018 oplossingen te zullen uitwerken op basis van het wetenschappelijk onderzoek waarover u het over hebt én op basis van het onderzoek van de betrokken percelen. De sector vraagt dus geen eeuwige en ook geen totale uitzondering, maar wel dat de helft van de uitgereden meststof in rekening wordt gebracht.

De heer Bart Dochy (CD&V): Mijnheer Caron, ik veel respect voor u, maar wat u zegt, zou ik toch niet zo luid verkondigen. Fosfaatuitmijning betekent dat men fosfaat uit de bodem haalt. Dat fosfaat heeft twee wegen. Het kan langs de planten of door uitspoelingen verdwijnen.

Uw theorie betreffende de vezels in de bodem, de humus en dergelijke klopt in zekere zin. Die bodem is misschien in staat om meer fosfaat vast te houden. Indien u echter een redenering met betrekking tot de ontminning wilt opbouwen, klopt de theorie echter niet. Het is natuurlijk mogelijk dat dit wetenschappelijk kan worden onderbouwd. Ik heb er geen probleem mee hierover een wetenschappelijk rapport te lezen en dit samen met u te bespreken. Ik vrees echter dat dit vandaag niet aan de orde is. Dit is geen discussie voor het Vlaams Parlement, maar veeleer een discussie voor wetenschappers.

De heer Bart Caron (Groen): Mijnheer Dochy, u hebt in zekere zin gelijk. We moeten het ook niet uitrekken. Ik heb enkel gesteld dat de algemene kwaliteit van de grond in de biolandbouw beter is. Indien we elementen van die grond neutraliseren of paramaters van het totaal afsnijden, voeren we een eenzijdige discussie. We moeten die discussie op een ander forum voeren. Het zou ons hier te ver leiden.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? *(Nee)*

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het voorstel van decreet.

De door de commissie aangenomen tekst wordt als basis voor de bespreking genomen. (Zie *Parl.St.* VI.Parl. 2014-15, nr. 372/4)

– De artikelen 1 tot en met 7 worden zonder opmerkingen aangenomen.

Amendement nr. 6, van de heren Caron en Sanctorum-Vandevoorde, op artikel 8, wordt ingetrokken.

– Artikel 8 wordt zonder verdere opmerkingen aangenomen.

– De artikelen 9 tot en met 46 worden zonder opmerkingen aangenomen.

Er zijn amendementen tot invoeging van een artikel 46/1 en een artikel 46/2. (Zie *Parl.St.* VI.Parl. 2014-15, nr. 372/5)

De stemmingen over de amendementen worden aangehouden.

– De artikelen 47 tot en met 49 worden zonder opmerkingen aangenomen.

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het voorstel van decreet houden.

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Robrecht Bothuyne, Andries Gryffroy, Willem-Frederik Schiltz, Jos Lantmeeters, Valerie Taeldeman en Wilfried Vandaele betreffende het komen tot een energievisie en een energiepact en de rol daarin van het Vlaams Parlement (overgenomen door Robrecht Bothuyne, Andries Gryffroy, Willem-Frederik Schiltz, Rob Beenders en Johan Danen)

– 342 (2014-2015) – Nrs. 1 tot en met 3

Bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het voorstel van resolutie van Robrecht Bothuyne, Andries Gryffroy, Willem-Frederik Schiltz, Rob Beenders en Johan Danen betreffende het komen tot een energievisie en een energiepact en de rol daarin van het Vlaams Parlement.

De bespreking is geopend.

De heer Gryffroy heeft het woord.

De heer Andries Gryffroy (N-VA): Voorzitter, aangezien ik het op dit late uur kort wil houden, heb ik een tekening gemaakt. Die tekening moet alles verklaren wat we, als indieners, met dit voorstel van resolutie willen bereiken.

Eerst en vooral is het belangrijk te beseffen dat dit voorstel van resolutie niet noodzakelijk bepaalt wat het energiepact moet inhouden. Dit voorstel van resolutie is bedoeld om het proces te verduidelijken. De vraag is hoe we tot een energiepact kunnen komen. Ik heb, samen met de andere indieners, in dit verband enorm de nadruk gelegd op het belang en de rol van het Vlaams Parlement.

Alles begint bij de stakeholders. Zij moeten bij elkaar komen en goed inventariseren waar we nu staan, waar we in de toekomst willen staan en wat we daarvoor nodig hebben. Zodra die inventaris is opgesteld, lijkt het me nuttig dat dit rapport naar het Vlaams Parlement zou komen, zodat we een aantal zaken zouden kunnen bespreken.

We kunnen niet tot een energiepact of een energievisie komen zonder na te gaan wat de federale overheid wil doen. In het federaal regeerakkoord staat immers te lezen dat er een federaal energiepact komt. Het ene heeft invloed op het andere. Dat betekent onder meer dat de doelstellingen betreffende hernieuwbare energie

en energie-efficiëntie, wat Vlaamse bevoegdheden zijn, op de doelstellingen van de federale overheid moeten worden afgestemd.

Dit is wat de leuke bol op de tekening betekent. De cirkel wijst op wat de Vlaamse overheid in haar energiepact en energievisie kan doen. Daarnaast zijn er de raakpunten met de andere gewesten en met de federale overheid.

Zodra de inventarisatie en het overleg met de federale overheid en met de andere gewesten is afgerond, kan de Vlaamse Regering, na de nodige debatten in het Vlaams Parlement, overgaan tot het opstellen van een energievisie. Deze visie wordt dan besproken en moet uiteindelijk leiden tot een energiepact, dat zo breed mogelijk moet worden gedragen en getekend, met zo veel mogelijk stakeholders.

Ik dank dan ook de collega's om samen te werken aan dit voorstel van resolutie. Ik dank ook in het bijzonder sp.a en Groen voor de positieve samenwerking, die ook dit proces onderschrijven. We hebben heel duidelijk afgesproken dat dit niet bepaalt hoeveel hernieuwbare energie we willen in de toekomst, of hoeveel we willen besparen of wat we willen doen; dit voorstel van resolutie is gewoon een aanzet om de regering met spoed te vragen om zo snel mogelijk werk te maken van dit energiepact. Daarvoor moet je een aantal stappen doorlopen, en deze zijn op deze tekening duidelijk weergegeven. (*Applaus*)

De voorzitter: U kunt die tekening ook raadplegen in het voorstel van resolutie zelf.

De heer Bothuyne heeft het woord.

De heer Robrecht Bothuyne (CD&V): Voorzitter, ik ga geen nieuwe tekening tonen. Op dat vlak kan ik collega Gryffroy niet verbeteren. Dit voorstel van resolutie is inderdaad een belangrijk signaal over een heel belangrijk thema, namelijk onze energievoorziening. Het is ook een belangrijk signaal omdat het kamerbreed wordt ingediend, en hopelijk straks ook kamerbreed wordt goedgekeurd. Het is ook belangrijk omdat er heel veel grote uitdagingen zijn in ons energiesysteem dat volop in transitie is richting meer hernieuwbare energie, met alle gevolgen van dien. Daarbij zullen we heel veel investeringen nodig hebben. Het gaat over miljarden euro's die de komende jaren zullen moeten worden geïnvesteerd om ervoor te zorgen dat we op een duurzame, betaalbare en zekere manier energie in ons land kunnen aanbieden aan gezinnen en bedrijven.

Om die investeringen mogelijk te maken, is er zekerheid nodig, zekerheid voor investeerders uit alle hoeken. Die zekerheid kan maar worden geboden met een langetermijnvisie. Met dit voorstel van resolutie mikken we op een lange termijn in de vorm van 20 tot 25 jaar. We zijn daar niet uniek in. Er zijn buitenlandse voorbeelden. Er is Duitsland, dat met de 'Energiewende' een breed maatschappelijk gedragen transitie doormaakt. Er is Nederland, dat in 2013 een energieakkoord heeft afgesloten dat de richting van het energiebeleid bepaalt en een heel breed draagvlak heeft meegekregen. Dat is ook de doelstelling van deze oefening: een breed draagvlak en een stabiel regelgevend kader. Dat zijn zaken waar het energiebeleid de voorbije 10 tot 15 jaar alleszins een tekort aan heeft gehad.

Het voorstel van resolutie maakt, zoals de collega heeft gezegd, geen inhoudelijke keuzes, maar vraagt uiteraard wel om rekening te houden met de typische kenmerken van de Vlaamse economie en met internationale ontwikkelingen, zoals de Europese, namelijk het streven naar een energie-unie, en uiteraard ook met de randvoorwaarden die het Europees en internationaal klimaatbeleid stellen.

Het feit dat we geen inhoudelijke keuzes maken in dit voorstel van resolutie, is een belangrijk signaal naar alle mogelijke stakeholders die moeten worden

betrokken in dit verhaal omdat we ten volle rekening willen houden met hun meningen, hun opinies en de feiten die zij aandragen.

Vlaanderen is geen eiland. De collega heeft het in zijn schema heel mooi weergegeven: er moet samengewerkt worden met de federale overheid, Wallonië en Brussel, die trouwens elk in hun regeerakkoord in een gelijkaardige oefening hebben voorzien. Dat overleg is dringend nodig om samen een traject uit te tekenen om tot resultaten te komen. Tegen september 2015 moet dat traject uitgetekend zijn, om dan in september 2016 effectief een resultaat, een energiepact, te kunnen presenteren aan dit parlement.

Met dit voorstel van resolutie nemen we ook positie in als parlement. We willen dat het Vlaams Parlement een belangrijke rol gaat spelen, zowel bij de opmaak en opvolging van het energiepact, als bij de beoordeling van de resultaten van het gevoerde beleid. Maar niet alleen dit parlement, we pleiten in dit voorstel van resolutie ook voor de oprichting van een interfederale energiecommissie en we zullen daar ook werk van maken, om op die manier het hopelijk af te sluiten en het interfederale energiepact te kunnen opvolgen.

De voorzitter: De heer Schiltz heeft het woord.

De heer Willem-Frederik Schiltz (Open Vld): Voorzitter, collega's, hoewel in het voorstel van resolutie er weinig inhoud staat, wordt er toch veel over gepraat. Dat is niet onterecht. Ik zal niet lang praten, maar ik zal enkele punten aanstippen die ik zelf zeer belangrijk vind.

Met dit voorstel van resolutie maken we een begin van een nieuwe vorm van besluitvorming. We consulteren namelijk eerst de mensen die betrokken zijn. We doen dat niet alleen met een formele hoorzitting of door snel een paar koepelorganisaties te horen, maar met een brede consultatie van alle betrokken partijen. Op basis daarvan zullen we een aantal bakens uitzetten waar het beleid zich de komende jaren op kan richten.

Op die manier zullen we tot een heel grondige besluitvorming komen. Dat is nodig, want de uitdagingen bij een transitie naar een hernieuwbaar en duurzaam energiesysteem zijn gigantisch. Het past dus om over deze problematiek grondig na te denken en om niet weg te kruipen in het eigen politieke gelijk.

Ik ben ook om die reden heel dankbaar dat de collega's van de oppositie heel constructief hebben meegewerkt en dat ze een paar inhoudelijke verschillen en partijverschillen opzij hebben gezet om tot een goede procesarchitectuur te komen van dit besluitvormingsproces.

Om die reden zal ik met heel veel tevredenheid straks voor dit voorstel van resolutie stemmen.

De voorzitter: De heer Beenders heeft het woord.

De heer Rob Beenders (sp.a): Voorzitter, inhoudelijk is er door de meerderheid al heel wat verteld. Ik kan niet op tegen het schema van de heer Gryffroy, ik zal daarom kort aansluiten van op mijn bank. Vanuit de oppositie zullen we uiteraard heel constructief meewerken om tot een energiepact te komen. We vinden het een goed initiatief om dit kamerbreed te dragen. Zeker omdat we verwachten van de sector en van de stakeholders om unaniem achter een energiepact te staan, lijkt het ons niet meer dan logisch dat we vanuit het beleid schouder aan schouder dezelfde signalen uitstralen.

Uiteraard is er ook gezegd dat dit voorstel van resolutie inhoudelijk geen statement inneemt. Het is ook geen wildcard voor inhoudelijke invullingen,

daarvoor zal een heel proces worden opgezet waarvoor ook een aantal richtdata in het voorstel van resolutie staan vermeld. Het zijn ambitieuze richtdata. We zijn ervan overtuigd dat we, door kamerbreed voor dit voorstel van resolutie te stemmen, die data ook zullen halen.

We willen dan ook de collega's van de meerderheid danken. We vonden het een heel snel en constructief proces waarbij we inhoudelijk heel snel aansluiting hebben kunnen vinden om het steunen. We kijken uit naar een intensieve werking voor het proces dat hier wordt voorgesteld.

We hopen dat er zo meteen kamerbreed voor zal worden gestemd.

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord.

De heer Johan Danen (Groen): Ook wij zijn blij dat we gezamenlijk een voorstel van resolutie kunnen voorstellen. Dat is inderdaad belangrijk omdat we vragen dat stakeholders gezamenlijk achter een bepaald pact gaan staan. Het zou dan ook een heel vreemd signaal zijn indien we dat hier niet parlamentsbreed zouden kunnen doen. Ik dank dus de andere partijen om hier samen met ons aan te werken.

Het is heel belangrijk om vast te stellen – dat blijkt uit allerhande enquêtes – dat heel wat mensen ermee akkoord gaan dat de strijd tegen klimaatverandering de toekomst voorbereidt en de creatie van banen en van de economie stimuleert. Dat is iets waar geen enkele discussie over bestaat: misschien wel over de mate waarin, maar niet over het feit op zich, want dat staat als een paal boven water.

Het energielandschap maakt een heuse transitie door. Een aantal fundamenteën blijven natuurlijk heel erg belangrijk: bevoorradingszekerheid, duurzaamheid en betaalbaarheid. Het zijn voorwaarden voor een nieuw energiesysteem. Het is de bedoeling dat we daar met dit proces dat nu in gang wordt gezet, aan tegemoet zullen komen.

We hopen met onze fractie alleszins dat we in plaats van het achterhoedegevecht dat we tot nu toe al te vaak hebben gevoerd, in de toekomst een voortrekkersrol kunnen spelen. Daar willen we heel graag aan meewerken. Het is geen blanco cheque, we gaan in het parlement heel regelmatig terugkoppelen naar wat hier in het proces wordt afgesproken.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? *(Nee)*

De bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het voorstel van resolutie houden.

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Grete Remen, Francesco Vanderjeugd, Ward Kennes, Tine Soens en Wouter Vanbesien betreffende het ethisch verantwoord en duurzaam ondernemen, meer specifiek met betrekking tot de kledingproductie in het kader van het Bangladesh-charter – 389 (2014-2015) – Nr. 1

Voorstel tot spoedbehandeling

De voorzitter: Dames en heren, vanmiddag heeft de heer Matthias Diependaele bij motie van orde een voorstel tot spoedbehandeling gedaan van het voorstel van resolutie van Grete Remen, Francesco Vanderjeugd, Ward Kennes, Tine Soens en Wouter Vanbesien betreffende het ethisch verantwoord en duurzaam ondernemen, meer specifiek met betrekking tot de kledingproductie in het kader van het Bangladesh-charter.

Mevrouw Remen heeft het woord.

Mevrouw Grete Remen (N-VA): Voorzitter, de hoogdringendheid wordt ingeroepen wegens de timing, want het is vrijdag aanstaande de Internationale Dag tegen Kinderarbeid.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? *(Neen)*

Dan stemmen wij bij zitten en opstaan over het voorstel tot spoedbehandeling.

De volksvertegenwoordigers die het voorstel wensen aan te nemen, wordt verzocht op te staan.

De tegenproef.

Het voorstel tot spoedbehandeling is aangenomen. Dan stel ik voor dat het voorstel van resolutie van Grete Remen, Francesco Vanderjeugd, Ward Kennes, Tine Soens en Wouter Vanbesien betreffende het ethisch verantwoord en duurzaam ondernemen, meer specifiek met betrekking tot de kledingproductie in het kader van het Bangladesh-charter onmiddellijk wordt behandeld.

Is het parlement het daarmee eens? *(Instemming)*

Het incident is gesloten.

Bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het voorstel van resolutie van Grete Remen, Francesco Vanderjeugd, Ward Kennes, Tine Soens en Wouter Vanbesien betreffende het ethisch verantwoord en duurzaam ondernemen, meer specifiek met betrekking tot de kledingproductie in het kader van het Bangladesh-charter.

De bespreking is geopend.

Mevrouw Remen heeft het woord.

Mevrouw Grete Remen (N-VA): Geduld is een ethische deugd. We hebben lang moeten wachten. Vrijdag 12 juni is het de Internationale Dag tegen Kinderarbeid. Voor mijn en uw kinderen is dat gelukkig een ver-van-ons-bedshow maar voor duizenden gezinnen en meer bepaald voor 220 miljoen kinderen is dat een harde dagelijkse realiteit. Het is nu het moment om dit aan te grijpen.

De recente tweede verjaardag van de instorting van de Bengaalse fabriek Rana Plaza en het debat over de Indische kasseien tonen nog maar eens aan dat we nu moeten handelen tegen kinderarbeid en andere mensonwaardige werkomstandigheden.

Onze verontwaardiging is vaak van korte duur en geconcentreerd in enkele tweets of opiniestukken, maar we kunnen niet eindeloos ter plaatse blijven trappelen en blijven debatteren over hoe misnoegd we allemaal zijn. Daarom hebben alle Vlaamse partijen in dit halfroond deze verontwaardiging vastgegrepen en gebruiken ze die als noodzakelijke olie om de motor van duurzaam en ethisch ondernemen te doen starten. Maar het momentum is breder dan dat. We hebben vandaag genoeg in handen om die motor ook te doen blijven draaien. Deze thematiek raakt zowel consument als overheden, en dat is positief. De consument is zich steeds meer bewust van de implicaties op mens en natuur van onze materiële behoeften en de keten die deze op gang brengen, een keten die vaak nog de halve of hele wereld rond gaat.

Recent nog toonde onderzoek aan dat de Belgische consumenten wel belang hechten aan duurzaamheid, maar tegelijk zijn ze het gewauwel beu, zo toonde

diezelfde bevraging aan. Mensen willen ethischer kopen maar er ook zeker van zijn dat ze dat dan werkelijk doen. Ze willen transparantie en duidelijkheid. En net van die transparantie en duidelijkheid is er momenteel geen sprake.

Hoe staat het aan de andere kant, bij onze bedrijven? Zij bevinden zich te midden van een aantal onomkeerbare evoluties: nieuwe businessmodellen dringen zich op, de digitalisering brengt vraagstukken met zich mee en de globalisering krijgt steeds meer facetten, en niet enkel positieve.

Productieketens werden de voorbije jaren steeds meer uitgerekt en gespreid, vaak met productiekost als enige verdeelsleutel. Voor zover het eigen geweten van onze bedrijfsleiders, zowel kmo's als multinationals, niet begint te knagen, zijn er ook nog de sociale media die hen op de hielen zitten en breed schandalen rapporteren aan consumenten over de hele wereld. Reputatieschade is een van de voornaamste risico's waar bedrijven zich vandaag tegen willen wapenen en die hen doet beseffen dat ze niet anders kunnen dan hun keten aan te passen aan de vereisten van hun klanten.

En dan is er nog een derde partij in het spel, met name wij of de overheid. In dit verhaal kunnen en willen we niet optreden als een autoritaire regulator. Maar we moeten wel de rol opnemen die ons is toegeschreven, namelijk het algemeen belang vrijwaren en maatschappelijke ontwikkelingen faciliteren. En dat is wat we vandaag vragen met dit voorstel van resolutie. De kern van deze resolutie ligt in de transparantie van die productieketen, in dit geval de textielsector. De consument en alle tussenhandelaars willen weten hoe en waar kleding geproduceerd is.

De Europese richtlijnen met betrekking tot niet-financiële rapportering zullen al een deel van de lucht doen opklaren, maar we kunnen zelf meer doen en in beweging brengen. Voor ons is het van groot belang dat we, samen met de federale overheid, de sectorfederaties Fedustria, Creamoda en Comeos aanmoedigen hun leden en retailers actief te doen toetreden tot het Bangladesh Akkoord en de Fair Wear Foundation. Het Bangladesh Akkoord zorgt ervoor dat alle ondertekenaars hun leverancierslijsten met elkaar delen. Op die manier wordt de kledingproductieketen een stuk transparanter. Vandaag hebben amper zes Belgische bedrijven dit gedaan.

Ten slotte moeten we ook in eigen boezem durven te kijken. Ook de Vlaamse Regering moet rekening houden met de basisbeginselen van een ethisch en duurzaam aankoopbeleid. Dat wordt gesteld door verschillende beleidsnota's en vandaag al in de praktijk omgezet. Maar het kan altijd beter, natuurlijk.

Daarom, beste collega's, vraag ik jullie vandaag om mee in dit positivisme te stappen, om ons knagende geweten en dat van de burgers alvast in een eerste stap te proberen concretiseren en ons voorstel van resolutie te aanvaarden, kamerbreed gedragen. Ik dank u. *(Applaus)*

De voorzitter: De heer Vanderjeugd heeft het woord.

De heer Francesco Vanderjeugd (Open Vld): Voorzitter, beste collega's, eerst en vooral wil ik van de gelegenheid gebruikmaken om mijn collega's die mee hebben gewerkt aan dit voorstel van resolutie te bedanken.

Wie van ons reageerde niet verontwaardigd toen hij het nieuws hoorde van de instorting van het Rana Plaza-gebouw in Bangladesh nu ongeveer iets meer dan twee jaar geleden? Wie van ons kreeg geen koude rillingen bij het zien van deze foto: een jong koppel, arm in arm bedolven onder het puin? *(De heer Francesco Vanderjeugd toont een foto)*

Een omhelzing uit angst, een omhelzing tot in de dood. Een gigantisch drama, dat, zoveel is duidelijk, kon worden vermeden. Deze twee jonge mensen, die in mensonwaardige omstandigheden onze kleren maakten, hebben nooit de kans gekregen om de toekomst te omarmen!

De internationale druk op de Bengaalse overheid was groot, ook vanuit ons land. Maar zoals met zoveel zaken, doet tijd vergeten. Nu twee jaar verder zijn de veertig miljoen arbeiders die actief zijn in de confectie-industrie in Bangladesh nog steeds niet beschermd tot op een internationaal aanvaardbaar niveau, zoals beloofd door de Bengaalse overheid.

Beste collega's, of het nu gaat om goedkope of dure kledij, de consument heeft het recht om te weten waar zijn aankopen vandaan komen en op welke manier ze worden geproduceerd. Als daar kinderarbeid bij te pas komt, moeten wij dat een halt toeroepen! Kinderen horen niet in een fabriek, zij horen op de schoolbanken waar zij een betere toekomst tegemoetzien en vooral een menswaardig bestaan.

Beste collega's, met dit voorstel van resolutie willen we niet alleen de aandacht vragen voor deze problematiek, maar wij willen ook voor onze eigen deur vegen. We vragen dan ook aan de Vlaamse Regering om een verantwoord ethisch aankoopbeleid te stimuleren, ook bij de lokale overheden. Als initiatiefnemers vinden we het dan ook belangrijk om in te zetten op bewustwording. Daarom vragen we ook aan de Vlaamse overheid om samen met de federale overheid en de sectorfederaties hun leden aan te moedigen om het Bangladesh Veiligheidsakkoord te ondertekenen en toe te treden tot de Fair Wear Foundation. Vlaamse ondernemingen die hier een voorbeeldrol vervullen, zouden daarbij visibel kunnen worden gemaakt.

Een laatste belangrijk punt uit dit voorstel van resolutie is dat wij druk moeten blijven zetten op de Bengaalse overheid om de arbeidswet te amenderen. Uiteraard is Bangladesh maar het topje van de ijsberg.

Uiteraard is Bangladesh maar het topje van de ijsberg. Het einddoel is voor ons in ieder geval duidelijk. Het einddoel moet een wereld zijn waar ethisch ondernemen de norm is, waar kinderarbeid verleden tijd is en rechten van arbeiders geen bijzaak zijn.

Beste collega's, ik vraag dan ook aan dit parlement om dit voorstel van resolutie te steunen en de Vlaamse Regering te verzoeken extra in te zetten op initiatieven die ethisch ondernemen ondersteunen, wereldwijd. (*Applaus*)

De voorzitter: De heer Kennes heeft het woord.

De heer Ward Kennes (CD&V): Voorzitter, collega's, met dit voorstel van resolutie willen we een aantal schrijnende problematieken onder de aandacht brengen. Het voorstel van resolutie klaagt niet alleen de misstanden aan in Bangladesh. Door dit specifieke probleem naar voren te brengen, roepen we de kledingindustrie en alle actoren die daarbij betrokken zijn, op om hun verantwoordelijkheid te nemen. Ik wil benadrukken dat, ook al focust dit voorstel van resolutie op één specifiek land en één specifieke sector, dit voor ons maar een symbool is waarmee we ook aandacht vragen voor alle andere sectoren en landen. Ik denk dan aan Argentinië en de kledingindustrie, India en de thuis-arbeid, kledingproductie en de steenkappers, kinderarbeid bij de katoenpluk in Turkije of de bouw van stadions in de Golfstaten. De rij kan nog worden aangevuld.

Wat zijn de wezenlijke punten? Zelfregulering, waarmee men begonnen is in Bangladesh, verdient een kans. Maar als manifest blijkt dat die zelfregulering faalt, zoals de rampen in Bangladesh, waarvan er een aantal zijn opgenomen in

het voorstel van resolutie, aantonen, dan moet men een stap verder gaan. Dan is een onafhankelijke controle broodnodig. Uiteraard moeten ook de inkoopende modebedrijven mee die controles verrichten, want zij zijn verantwoordelijk voor wat er in hun rekken belandt.

In 2015 werden in het kader van het Bangladesh Akkoord al 2700 fabrieken geïnspecteerd op het vlak van gebouwveiligheid, brandveiligheid en elektriciteit. In nagenoeg alle fabrieken werden veiligheidsrisico's vastgesteld, ook dit jaar nog. In 26 fabrieken was het risico zo groot dat ze definitief of tijdelijk werden gesloten.

Het is belangrijk om vast te stellen dat het Bangladesh Akkoord op het terrein zijn nut bewijst en dat er zaken kunnen worden veranderd als men dat wil. Daarom willen we de Vlaamse bedrijven ertoe aanzetten om dat akkoord te ondertekenen waardoor zij zich engageren om de producerende bedrijven in het buitenland veiliger te maken en om mee te investeren in de noodzakelijke verbeteringen. Met in verhouding beperkte middelen kunnen zeer grote stappen vooruit worden gezet.

Het is belangrijk dat de plaatselijke overheid erop toeziet dat de arbeidswetgeving wordt nageleefd. Maar de arbeidswetgeving is in een aantal landen onvoldoende uitgewerkt. Vaak beschikt het betrokken land ook niet over de capaciteit om ze af te dwingen. Daarom is het ook een aandachtspunt om onze ontwikkelingshulp mee in te zetten als een hefboom om landen in het Zuiden te helpen bij de uitbouw van afdwingbare arbeidsrechten en sociale bescherming.

Voorzitter, ik heb nog twee bemerkingen. Aandacht voor de textielfabrieken is belangrijk, maar er is natuurlijk ook nog een achterliggende schakel in de productieketen, zoals de spinnerijen. Ook daar zijn er schendingen van de arbeidsrechten.

Ten slotte: veiligheid is absoluut noodzakelijk, net als respect voor de arbeidsnormen. Het Bangladesh Akkoord regelt dat, maar zegt verder niets over een leefbaar loon. Het is noodzakelijk om dit niet uit het oog te verliezen. In het kader van het actieplan van de Nederlandse textielsector werd er afgesproken om een leefbaar loon in de toeleveringsketens te realiseren tegen 2020. Een leefbaar loon is nog iets anders dan de arbeidsveiligheid. Ik ben van oordeel dat we ook in Vlaanderen en België van zo'n initiatief werk moeten kunnen maken. *(Applaus)*

De voorzitter: Mevrouw Soens heeft het woord.

Mevrouw Tine Soens (sp.a): Onze fractie ondersteunt dit voorstel van resolutie uiteraard. Ik sluit mij aan bij de vorige sprekers. We hopen wel dat het niet alleen over de kledingsector gaat, maar dat het ook in alle andere sectoren geldt waar kinderen aan het werk zijn en waar er slechte arbeidsomstandigheden zijn.

In samenspraak met de andere indieners zou er nog een kleine aanpassing moeten gebeuren. Daarom licht ik het mondeling toe. In het stukje "vraagt de Vlaamse Regering" moet "2° in de textielsector" worden aangepast naar "2° onder andere in de textielsector".

Ik dank u alvast.

De voorzitter: De heer Rzoska heeft het woord.

De heer Björn Rzoska (Groen): Ik wil ook onze steun voor dit voorstel van resolutie uitspreken, omdat het een aantal zaken terecht stelt, ook op basis van internationale gebeurtenissen die iedereen toen geschokt hebben. Wat ook zeer belangrijk is en wat wij zeer waarderen in dit voorstel van resolutie, is dat er ook voor eigen deur wordt geveegd en dat er een aantal dingen worden gevraagd van

de Vlaamse Regering, maar ook van andere regeringen, om in het eigen aankoopbeleid dat maatschappelijk verantwoord ondernemen in de praktijk om te zetten. Wat voor ons ook belangrijk is, en wat we in het verleden ook al benadrukt hebben, heeft te maken met die internationaliseringsstrategie. Die scope moet er ook in komen bij wat we zelf doen via Flanders Investment & Trade.

Ook vanuit onze fractie zullen we het voorstel van resolutie dus steunen.

De voorzitter: De heer Janssens heeft het woord.

De heer Chris Janssens (Vlaams Belang): Voorzitter, ik wil mij alleen maar aansluiten bij de vorige collega's: dit is een thema dat kamerbrede steun verdient. Wij zullen dit dan ook, zoals zal blijken bij de stemming, van ganser harte steunen.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? *(Neen)*

De bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het voorstel van resolutie houden.

**VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Elke Van den Brandt en Bart Caron
betreffende het Brusselse medialandschap
– 392 (2014-2015) – Nr. 1**

Voorstel tot spoedbehandeling

De voorzitter: Dames en heren, vanmiddag heeft de heer Björn Rzoska bij motie van orde een voorstel tot spoedbehandeling gedaan van het voorstel van resolutie van Elke Van den Brandt betreffende het Brussels medialandschap.

Mevrouw Van den Brandt heeft het woord.

Mevrouw Elke Van den Brandt (Groen): Voorzitter, collega's, het inhoudelijke debat hebben we daarnet gevoerd, maar de hoogdringendheid betreft het feit dat het plan dat deze week door de raad van bestuur werd goedgekeurd, onmiddellijk in uitvoering is. Er is al iemand ontslagen en tegen het einde van de maand zullen nog een hoop mensen hun ontslag krijgen. Tegen het einde van de maand zal ook de zender FM Brussel, waar het vooral om draait, ophouden te bestaan.

Als wij nu naar een normale procedure in de commissie gaan, zullen wij vijgen na Pasen krijgen. Als we een serieus debat willen voeren over het voortbestaan van die Brusselse media, dan moeten we hierover onmiddellijk uitspraken doen. Het is nu het moment om te zeggen dat de politiek de beslissing van de raad van bestuur niet steunt. Het is de raad van bestuur die onafhankelijk een keuze maakt. Als politici kunnen we ons daarover uitspreken. Dit is een kans om een signaal te geven aan Brussel en aan het massale protest dat nu ontstaat, om de ongeruste personeelsleden bij te staan en om te vragen dat dit strategische plan on hold wordt gezet.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? *(Neen)*

Dan stemmen wij bij zitten en opstaan over het voorstel tot spoedbehandeling.

De volksvertegenwoordigers die het voorstel tot spoedbehandeling wensen aan te nemen, wordt verzocht op te staan.

De tegenproef.

Het voorstel tot spoedbehandeling is aangenomen. Dan stel ik voor dat het voorstel van resolutie van Elke Van den Brandt betreffende het Brussels medialandschap onmiddellijk wordt behandeld.

Is het parlement het daarmee eens? (*Instemming*)

Het incident is gesloten.

Bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het voorstel van resolutie van Elke Van den Brandt betreffende het Brussels medialandschap.

De bespreking is geopend.

Mevrouw Van den Brandt heeft het woord.

Mevrouw Elke Van den Brandt (Groen): Heel veel inhoudelijke elementen zijn daarstraks al aangehaald. Ik zal die niet herhalen. De kern van het verhaal is dat er een strategisch plan is uitgerold voor een nieuwe strategie voor de Vlaams-Brusselse media. Die nieuwe strategie is uitgedokterd door een aantal consultants en in overleg met de raad van bestuur, maar die heeft geen breed overleg gehad en wordt heel duidelijk niet gedragen, noch door de personeelsgroep van de Vlaams-Brusselse media – dat zijn dan toch experts ter zake – noch door de Brusselaars zelf, die het gevoel hebben dat hun radiozender hun wordt ontnomen.

Bovendien kregen we verschillende hints over wat er mogelijk nog in dat strategische plan kan staan. Zo zouden er nog een aantal hervormingen zijn en zijn een aantal zaken nog onduidelijk. Kortom: de impact van de beslissing die genomen zal worden, is heel groot. Als politici kunnen wij het niet maken om ons niet te mengen in dat debat, om aan de zijlijn te blijven staan en te kijken hoe een raad van bestuur beslissingen neemt, temeer ook omdat minister Gatz een parallel trok met de VRT en aangaf dat we een gelijkaardige oefening moeten doen bij de VRT.

Het is belangrijk dat wij als politici, als parlement, een signaal geven dat wij vinden dat een multimediaal landschap samengesteld is uit meerdere media. Dat is de definitie van multimediaal. Als je dan één mediapoot wegneemt, zijnde de radio, ben je niet meer multimediaal. Het is dus essentieel dat een multimediaal landschap uit verschillende media bestaat. Radio is niet dood, radio heeft nog een functie in onze maatschappij. Dat is algemeen erkend. Zomaar een volledige mediapoot schrappen, is een domme beslissing.

In heel die toestand werd de kwaliteit van FM Brussel op nog geen enkel moment in twijfel getrokken. Iedereen erkent de kwaliteit van de zender en de nieuwsberichtgeving. Iedereen waardeert de inzet van de zender. Het gemeenschapsvormende aspect wordt door niemand betwist. We zien wat de zender betekent, hoe de mensen emotioneel geraakt zijn door de beslissing dat hun radio wordt afgenomen. Dat is zo omdat die radio meer is dan enkel een nieuwszender. Die radio is een wezenlijk deel van de Brusselse identiteit en van de Brusselaars.

Met dit voorstel van resolutie vragen wij een aantal zaken. Met name, om de uitrol van de beslissingen op te schorten. Er zijn beslissingen genomen door de raad van bestuur, maar het is nu aan de politiek om het signaal te geven dat deze beslissingen on hold moeten worden gezet. Vooraleer ze worden uitgevoerd, willen wij een debat. Er moet met spoed overleg komen met de raad van bestuur van de Vlaams-Brusselse Media (VBM). Er moet een publiek debat komen over dit strategisch plan, en een maatschappelijk debat gevoerd worden.

Verder vragen we om het belang van een radiozender in een brede waaier van mediakanalen te erkennen en om na te gaan of alle regels correct zijn gevolgd in deze besluitvorming. Ik hoop dat de collega's die op verschillende manieren hun twijfels hebben geuit, ofwel zich hierachter scharen, ofwel zeggen wat niet goed is. Ik ben helemaal bereid om amendementen op deze tekst met u te bespreken. De conclusie moet vooral zijn dat we een debat voeren en dat de beslissingen worden stopgezet.

De voorzitter: De heer Bajart heeft het woord.

De heer Lionel Bajart (Open Vld): Mevrouw Van den Brandt, ik versta natuurlijk uw beweegredenen en uw bekommernissen. Maar als ik uw voorstel van resolutie lees, zie ik dat de vijf eerste vragen vertrekken van een wantrouwen tegenover de beheersorganen en de bestuurders van de VBM. Uiteraard is de communicatie niet feilloos verlopen, maar dat betekent volgens mij niet dat we ons geloof in de organisatie moeten en kunnen verliezen. De vzw is autonoom, van de omvang van een belangrijkere kmo, en is samengesteld op basis van de cultuurpactwetgeving. Alle partijen zijn betrokken, ook de vertegenwoordigers van Groen stemden daar vóór.

De minister haalde aan dat iedereen zijn rol moet spelen. Het beleid en de politiek zetten de krachtlijnen uit. Dat is één zaak. De partner vult dit in met de nodige autonomie en vrijheid. Uit het antwoord op de actuele vragen van mezelf en de collega's begrijpen wij dat het project qua ambitie verder reikt dan de som van de ambities van de aparte media. Het doel is – en dat bleek uit het antwoord – dat het Vlaams media-aanbod in Brussel sterker moet worden op langere termijn. Laat ons het vertrouwen behouden in het lopende besluitvormingsproces en in de kennis en expertise van de bestuurders van de VBM. Dat is het voor de eerste vijf vragen.

Ik sluit af met de zesde vraag. Uiteraard is de minister bereid om uitleg te geven over die nieuwe strategie. Dat spreekt voor zich.

De voorzitter: Mevrouw Idrissi heeft het woord.

Mevrouw Yamila Idrissi (sp.a): Voorzitter, we hebben al een debat gehad. Ik heb al enkele argumenten naar voren geschoven. Ik blijf daarachter staan.

We hebben onze bekommernissen medegedeeld. We hebben aan de minister gevraagd om de raad van bestuur daarvan op de hoogte te brengen en het plan bij te sturen. Ik heb begrepen via de media dat zowel minister Gatz als minister Smet die bekommernissen gaan meenemen en aan de raad van bestuur voorleggen, en dat ze gaan vragen om het plan bij te sturen. Ik denk dat we gaan afwachten wat daarvan in huis komt en daarna onze reactie gaan bepalen.

De voorzitter: De heer Vanlouwe heeft het woord.

De heer Karl Vanlouwe (N-VA): Voorzitter, collega's, het debat is al grotendeels gevoerd. De fusieoperatie op zich is al een hele tijd aan de gang. Het lijkt ons logisch en absoluut noodzakelijk dat er gezocht wordt naar efficiëntie-winsten. De crossmediale samenwerking is inderdaad essentieel. De minister heeft daarnet al gezegd dat veranderingen altijd op til zijn, zeker in de media. Dat is logisch. Dat is eigen aan de media. Laat ons alstublieft niet terugkeren naar een BRT-verhaal.

De 21e eeuw is de 20e eeuw niet. Denken we dus ook aan de rol van het onlinegebeuren als portaal en de rol van sociale media. Er is ook voldoende de nadruk gelegd op het digitaal mediaplatform dat al dan niet rond Brusselnieuws zal worden opgebouwd.

We zijn een partij die voorstander is van verandering. We willen dus ook met een open blik zoeken naar de beste toekomst voor die Brussels-Vlaamse media. Die

media zijn absoluut nodig en wat ons betreft, vormen ze ook een meerwaarde in Brussel, maar dan verder uitgebouwd rond een digitaal mediaplatform.

Voor ons moet de zichtbaarheid van Vlaanderen in Brussel worden versterkt, maar dan wel op een eigentijdse manier. We denken dat dat wel degelijk mogelijk is.

De zin van dit voorstel van resolutie is voor ons absoluut niet duidelijk. Er is overleg. Er mag zeker en vast nog bijkomend duidelijkheid worden gegeven en daarvoor moeten er nog afspraken worden gemaakt. Ik hoorde daarstraks dat er nog bijkomend overleg geweest is met het personeel. Ik stel vast dat er in het voorstel van resolutie weinig wordt gesproken over dat digitaal mediaplatform. Voor ons is de verdere uitbouw alleszins een stap voorwaarts.

Ik kan dus aankondigen dat wij dit voorstel van resolutie niet zullen steunen.

De voorzitter: De heer Poschet heeft het woord.

De heer Joris Poschet (CD&V): Voorzitter, collega's, dit parlement heeft deze middag uiting gegeven aan een breed gedragen bezorgdheid en ook een sterk signaal gegeven aan de minister en aan de buitenwereld, een signaal dat is opgepikt. De bal ligt nu in het kamp van de raad van bestuur van de vzw Vlaams Brusselse Media. Dit voorstel van resolutie biedt voor de rest geen meerwaarde. Onze fractie zal dit dan ook niet steunen.

Mevrouw Elke Van den Brandt (Groen): Ik heb van de heer Vanlouwe van de N-VA een duidelijk standpunt gehoord. Hij zegt eigenlijk dat men de vooruitgang die er is, steunt. Wij verschillen van mening en dat mag, maar het is een duidelijk standpunt. Dat u daarom dit voorstel van resolutie niet goedkeurt, begrijp ik, want u staat achter de beslissingen van de raad van bestuur en u wilt daarmee voortgaan.

Collega's, van de anderen heb ik eigenlijk geen standpunt gehoord waarin u achter de raad van bestuur staat. Mijnheer Poschet, u zegt dat er een breed gedragen bezorgdheid is, maar dat u de bal in het kamp van de raad van bestuur legt. Wel, dat is net het probleem. De raad van bestuur heeft een strategische beslissing genomen waar u zelf heel wat kritische vragen bij hebt. U hebt als parlementslid de bevoegdheid – u bent daarvoor verkozen – om een signaal te geven. U gaat dat niet doen en afwachten wat eruit zal komen.

Mevrouw Idrissi, u zegt dat u de bekommernissen deelt – ik ben uiteraard blij om dat te horen – maar dat u van minister Gatz en minister Smet hebt gehoord dat ze de bezorgdheden zullen overmaken. U kunt er vertrouwen in hebben dat ze die zullen overmaken, maar dit ontwerp van resolutie geeft hun het mandaat om ze verplicht over te maken en ook actie te ondernemen. Er is vanmiddag overleg geweest met het personeel van de Vlaams Brusselse Media en de voorzitter van de raad van bestuur heeft daar alvast te verstaan gegeven dat het plan niet zal worden gewijzigd en wel zal worden uitgevoerd. Als u zoveel vertrouwen hebt in het verder functioneren van die raad van bestuur, dan stemt u eigenlijk impliciet in met wat er gebeurd is. Dan moet u dat ook met zoveel openheid zeggen en toegeven dat u hiermee akkoord gaat.

Mijnheer Bajart, u zegt dat dit ontwerp van resolutie vertrekt van wantrouwen in de beheersorganen. Ik vrees dat dit inderdaad zo is. Ik heb wantrouwen in een bestuursploeg die deze beslissing heeft genomen. De vzw heeft autonoom een beslissing genomen. Ze is effectief samengesteld volgens het Cultuurpact, maar er zitten experts in die autonoom een beslissing hebben genomen. Het is nu aan de politici om een standpunt in te nemen. Het standpunt van Groen is niet hetzelfde als de visie van de strategische nota. Ik vind het jammer dat we hier

als politici niet de kans nemen om dat duidelijk te maken, om onze rol als volksvertegenwoordiger op te nemen en publiek en politiek een standpunt in te nemen in een moeilijk debat. *(Applaus bij Groen)*

De heer Karl Vanlouwe (N-VA): Voorzitter, ik wou even reageren op wat mevrouw Van den Brandt probeert in mijn mond te leggen. In die raad van bestuur zijn ook heel wat kritische vragen en bedenkingen gesteld. In het parlement zijn ook heel wat kritische vragen en bedenkingen gesteld. Er blijft nog steeds een bepaalde onduidelijkheid bestaan. Daarvoor is er in de toekomst nog overleg tussen politici, de raad van bestuur en het personeel.

U moet mij geen woorden in de mond leggen die ik niet heb uitgesproken. Wij willen vooruitkijken. Het is noodzakelijk om te werken aan een digitaal mediaplatform, de basis voor de crossmediale samenwerking, waarmee u tot voor kort geen problemen had.

De heer Lionel Bajart (Open Vld): De beleidsdiscussie tussen de twee bevoegde ministers en de vzw, het strategisch comité, heeft plaatsgevonden. Die was kritisch en tegelijk constructief. Met die input ging de vzw aan de slag. De uitwerking van de strategische visie gebeurde op basis van de input van mediaspecialisten, Brusselkenners en personeelsleden. Daarna volgde natuurlijk de besluitvorming in de raad van bestuur.

Mevrouw Yamila Idrissi (sp.a): Dit debat is nog niet afgesloten. We volgen het met argusogen op. Er is een duidelijk politiek signaal gekomen van twee ministers die de bekommernissen zullen overmaken aan de raad van bestuur en die zullen vragen om bij te sturen. Als blijkt dat het niet gebeurt, gaan we er opnieuw het debat over aan in het parlement.

Mevrouw Elke Van den Brandt (Groen): De beslissingen zijn in uitvoering. Vandaag hebben we twee keuzes. Ofwel vragen we om die beslissingen op te schorten en er eerst een debat over te voeren, ofwel leggen we ons erbij neer en laten we gebeuren wat er gebeurt. Ik ben voorstander van de eerste optie. Groen wil nu de vraag stellen om te stoppen, het niet uit te rollen, en eerst een debat te voeren. Daarover gaat het voorstel van resolutie. Wie hiermee niet wil instemmen, stemt mee met de uitrol van de plannen zoals voorgelegd door de raad van bestuur.

Mevrouw Yamila Idrissi (sp.a): U legt me woorden in de mond die ik niet heb gezegd.

Mevrouw Elke Van den Brandt (Groen): 'Face' de feiten. Er is al iemand ontslagen. Er zullen deze maand nog zes of zeven mensen worden ontslagen. Contracten met freelancers worden stopgezet. En op het einde van de maand stopt FM Brussel met uitzenden. U kunt dan zeggen: we zullen wel zien in juli of augustus of FM Brussel nog draait. Ik zeg u: als we vandaag niet beslissen dat die radiozender essentieel is, zal er enkel nog ruis uit uw radio komen op 1 juli.

De voorzitter: De heer Crombez heeft het woord.

De heer John Crombez (sp.a): Iedereen heeft zijn mening gezegd. Het parlement heeft vandaag gereageerd. Twee ministers zeggen dat ze met wat er vandaag is, terugkeren om te kijken wat er moet gebeuren. Mevrouw Van den Brandt, u vindt dat u de rekening moet maken, maar die is heel simpel. Ofwel doen de ministers dat, en dan zullen we het redelijk snel weten. Ofwel niet, en ik engageer me om er dan volgende week opnieuw over te beginnen. Het is belangrijk genoeg. Maar zeggen dat het voorstel van resolutie nu niet goedkeuren, maakt dat er enkel ruis uit de radio zal komen? Dat is dan omdat uw batterijen op zijn. *(Applaus)*

Mevrouw Elke Van den Brandt (Groen): U hebt wellicht een betere lijn met minister Smet dan ik, maar ik lees dat dit zijn standpunt is: "Aanvankelijk had ik moeite met de beslissing om FM Brussel op te doeken, maar eens ik zag wat de plannen waren, begreep ik wat er gebeurde en ik steun deze plannen." Dat is zijn communicatie. Hij gelooft in de wederopstanding van het nieuwe digitale platform en hij gaat ermee akkoord dat FM Brussel daardoor stopt te bestaan. Mocht minister Smet een ander standpunt hebben, zal ik daar heel blij mee zijn en dan zal ik er meer respect voor hebben dat u dit voorstel van resolutie wegstemt. Als FM Brussel op 1 juli niet meer uitzendt, hoop ik dat u beseft dat u mee verantwoordelijk bent geweest.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? *(Neen)*

De bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het voorstel van resolutie houden.

ONTWERP VAN DECREET tot wijziging van sectorale decreten naar aanleiding van de integratie van het intern verzelfstandigd agentschap Zorginspectie in het Departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin – 260 (2014-2015) – Nrs. 1 en 2

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet.

Stemming nr. 1

Ziehier het resultaat:

105 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
105 leden hebben ja geantwoord.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet aan. Het zal aan de Vlaamse Regering ter bekrachtiging worden overgezonden.

ONTWERP VAN DECREET houdende wijziging van de Codex Hoger Onderwijs met betrekking tot het stelsel van kwaliteitszorg en accreditatie in het hoger onderwijs – 324 (2014-2015) – Nrs. 1 en 2

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet.

Stemming nr. 2

Ziehier het resultaat:

105 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
80 leden hebben ja geantwoord;
25 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet aan. Het zal aan de Vlaamse Regering ter bekrachtiging worden overgezonden.

**ONTWERP VAN DECREET betreffende het onderwijs XXV
– 325 (2014-2015) – Nrs. 1 tot en met 4****Hoofdelijke stemming**

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet.

Stemming nr. 3

Ziehier het resultaat:

104 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
76 leden hebben ja geantwoord;
28 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet aan. Het zal aan de Vlaamse Regering ter bekrachtiging worden overgezonden.

**VOORSTEL VAN DECREET van Tinne Rombouts, Wilfried Vandaele, Lydia Peeters, Bart Dochy, Jelle Engelbosch en Bart Nevens tot wijziging van het decreet van 22 december 2006 houdende de bescherming van water tegen de verontreiniging door nitraten uit agrarische bronnen
– 372 (2014-2015) – Nrs. 1 tot en met 5****Aangehouden stemmingsen**

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde zijn de aangehouden stemmingsen.

Aan de orde is de stemming over amendement nr. 7, van de heren Caron en Sanctorum-Vandevoorde, tot invoeging van een artikel 46/1.

Stemming nr. 4

Ziehier het resultaat:

100 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
23 leden hebben ja geantwoord;
77 leden hebben neen geantwoord.

Het amendement is niet aangenomen.

Aan de orde is de stemming over amendement nr. 8, van de heren Caron en Sanctorum-Vandevoorde, tot invoeging van een artikel 46/2.

Stemming nr. 5

Ziehier het resultaat:

100 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
23 leden hebben ja geantwoord;
77 leden hebben neen geantwoord.

Het amendement is niet aangenomen.

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het voorstel van decreet.

Stemming nr. 6

Ziehier het resultaat:

100 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
74 leden hebben ja geantwoord;
23 leden hebben neen geantwoord;
3 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het voorstel van decreet aan. Het zal aan de Vlaamse Regering ter bekrachtiging worden overgezonden.

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Robrecht Bothuyne, Andries Gryffroy, Willem-Frederik Schiltz, Jos Lantmeeters, Valerie Taeldeman en Wilfried Vandaele betreffende het komen tot een energievisie en een energiepact en de rol daarin van het Vlaams Parlement (overgenomen door Robrecht Bothuyne, Andries Gryffroy, Willem-Frederik Schiltz, Rob Beenders en Johan Danen)

– 342 (2014-2015) – Nrs. 1 tot en met 3

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het voorstel van resolutie.

Stemming nr. 7

Ziehier het resultaat:

105 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
105 leden hebben ja geantwoord.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het voorstel van resolutie aan. De resolutie zal aan de Vlaamse Regering worden overgezonden.

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Grete Remen, Francesco Vanderjeugd, Ward Kennes, Tine Soens en Wouter Vanbesien betreffende het ethisch verantwoord en duurzaam ondernemen, meer specifiek met betrekking tot de kledingproductie in het kader van het Bangladesh-charter

– 389 (2014-2015) – Nr. 1

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het voorstel van resolutie.

Stemming nr. 8

Ziehier het resultaat:

104 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
104 leden hebben ja geantwoord.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het voorstel van resolutie aan. De resolutie zal aan de Vlaamse Regering worden overgezonden.

**VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Elke Van den Brandt en Bart Caron
betreffende het Brusselse medialandschap
– 392 (2014-2015) – Nr. 1**

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het voorstel van resolutie.

Stemming nr. 9

Ziehier het resultaat:

104 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
8 leden hebben ja geantwoord;
77 leden hebben neen geantwoord;
19 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het voorstel van resolutie niet aan.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter: Dames en heren, hiermee zijn we aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor vandaag.

Ik feliciteer de heer Engelbosch met zijn 35e verjaardag. (*Applaus*)

We komen opnieuw bijeen op woensdag 17 juni 2014 om 14 uur.

De vergadering is gesloten.

– *De vergadering wordt gesloten om 20.03 uur.*

BIJLAGEN

Aanwezigheden**Aanwezig**

Imade Annouri, Björn Anseeuw, Lionel Bajart, Caroline Bastiaens, Rob Beenders, Jan Bertels, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Ann Brusseel, Bart Caron, Vera Celis, Lode Ceyssens, An Christiaens, Sonja Claes, Griet Coppé, Cathy Coudyser, John Crombez, Caroline Croo, Rik Daems, Johan Danen, Koen Daniëls, Sabine de Bethune, Piet De Bruyn, Mathias De Clercq, Herman De Croo, Jean-Jacques De Gucht, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Ingeborg De Meulemeester, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Jenne De Potter, Annick De Ridder, Jo De Ro, Gwenny De Vroe, Matthias Diependaele, Bart Dochy, Michel Doomst, Jan Durnez, Jelle Engelbosch, Martine Fournier, Cindy Franssen, Caroline Gennez, Danielle Godderis-T'Jonck, Andries Gryffroy, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Jan Hofkens, Michèle Hostekint, Yamila Idrissi, Vera Jans, Chris Janssens, Sofie Joosen, Ward Kennes, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Renaat Landuyt, Jos Lantmeeters, Ingrid Lieten, Bert Maertens, Lieve Maes, Marius Meremans, Elisabeth Meuleman, Bart Nevens, Katrien Partyka, Lorin Parys, Lydia Peeters, Peter Persyn, Jan Peumans, Ingrid Pira, Joris Poschet, Grete Remen, Els Robeyns, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Gwendolyn Rutten, Björn Rzoska, Freya Saeys, Hermes Sanctorum-Vandevoorde, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Katia Segers, Willy Segers, Nadia Sminate, Tine Soens, Ann Soete, Bart Somers, Valerie Taeldeman, Martine Taelman, Bruno Tobback, Güler Turan, Wouter Vanbesien, Ludo Van Campenhout, Wilfried Vandaele, Freya Van den Bossche, Elke Van den Brandt, Joris Vandenbroucke, Koen Van den Heuvel, Francesco Vanderjeugd, Anke Van dermeersch, Tine van der Vloet, Kris Van Dijck, Miranda Van Eetvelde, Jan Van Esbroeck, Christian Van Eyken, Tom Van Grieken, Karl Vanlouwe, Bart Van Malderen, Paul Van Miert, Karim Van Overmeire, Peter Van Rompuy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Sabine Vermeulen, Johan Verstreken, Peter Wouters, Herman Wynants.

Afwezig met kennisgeving

Stefaan Sintobin, Emmily Talpe: familieverplichtingen;

Guy D'haeseleer, Lies Jans, Yasmine Kherbache, An Moerenhout: gezondheidsredenen;

Barbara Bonte: zwangerschapsverlof.

Individuele stemmingen Vlaamse Volksvertegenwoordigers**Stemming nr.1:****JA-stemmen:**

Imade Annouri, Lionel Bajart, Caroline Bastiaens, Rob Beenders, Jan Bertels, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Bart Caron, Lode Ceyssens, An Christiaens, Sonja Claes, Griet Coppé, Cathy Coudyser, John Crombez, Caroline Croo, Rik Daems, Johan Danen, Koen Daniëls, Sabine de Bethune, Piet De Bruyn, Mathias De Clercq, Herman De Croo, Jean-Jacques De Gucht, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Jos De Meyer, Jenne De Potter, Annick De Ridder, Jo De Ro, Gwenny De Vroe, Matthias Diependaele, Bart Dochy, Michel Doomst, Jan Durnez, Jelle Engelbosch, Martine Fournier, Caroline Gennez, Danielle Godderis-T'Jonck, Andries Gryffroy, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Yamila Idrissi, Vera Jans, Chris Janssens, Sofie Joosen, Ward Kennes, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Renaat Landuyt, Jos Lantmeeters, Ingrid Lieten, Bert Maertens, Lieve Maes, Marius Meremans, Elisabeth Meuleman, Katrien Partyka, Lorin Parys, Lydia Peeters, Peter Persyn, Jan Peumans, Ingrid Pira, Joris Poschet, Grete Remen, Els Robeyns, Tinne

Rombouts, Axel Ronse, Björn Rzoska, Freya Saeys, Hermes Sanctorum-Vandevoorde, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Katia Segers, Willy Segers, Nadia Sminate, Tine Soens, Ann Soete, Bart Somers, Valerie Taeldeman, Bruno Tobback, Güler Turan, Ludo Van Campenhout, Freya Van den Bossche, Elke Van den Brandt, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Anke Van dermeersch, Kris Van Dijck, Miranda Van Eetvelde, Jan Van Esbroeck, Christian Van Eyken, Tom Van Grieken, Bart Van Malderen, Paul Van Miert, Karim Van Overmeire, Peter Van Rompuy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Joris Vandenbroucke, Francesco Vanderjeugd, Karl Vanlouwe, Sabine Vermeulen, Johan Verstreken, Peter Wouters, Herman Wynants

Stemming nr.2:

JA-stemmen:

Lionel Bajart, Caroline Bastiaens, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Lode Ceyssens, An Christiaens, Sonja Claes, Griet Coppé, Cathy Coudyser, Caroline Croo, Rik Daems, Koen Daniëls, Sabine de Bethune, Piet De Bruyn, Mathias De Clercq, Herman De Croo, Jean-Jacques De Gucht, Dirk de Kort, Jos De Meyer, Jenne De Potter, Annick De Ridder, Jo De Ro, Gwenny De Vroe, Matthias Diependaele, Bart Dochy, Michel Doomst, Jan Durnez, Jelle Engelbosch, Martine Fournier, Danielle Godderis-T'Jonck, Andries Gryffroy, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Vera Jans, Chris Janssens, Sofie Joosen, Ward Kennes, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Lieve Maes, Marius Meremans, Katrien Partyka, Lorin Parys, Lydia Peeters, Peter Persyn, Jan Peumans, Joris Poschet, Grete Remen, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Freya Saeys, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Willy Segers, Nadia Sminate, Ann Soete, Bart Somers, Valerie Taeldeman, Ludo Van Campenhout, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Anke Van dermeersch, Kris Van Dijck, Miranda Van Eetvelde, Jan Van Esbroeck, Tom Van Grieken, Paul Van Miert, Karim Van Overmeire, Peter Van Rompuy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Francesco Vanderjeugd, Karl Vanlouwe, Sabine Vermeulen, Johan Verstreken, Peter Wouters, Herman Wynants

ONTHOUDINGEN:

Imade Annouri, Rob Beenders, Jan Bertels, Bart Caron, John Crombez, Johan Danen, Kurt De Loor, Caroline Gennez, Yamila Idrissi, Renaat Landuyt, Ingrid Lieten, Elisabeth Meuleman, Ingrid Pira, Els Robeyns, Björn Rzoska, Hermes Sanctorum-Vandevoorde, Katia Segers, Tine Soens, Bruno Tobback, Güler Turan, Freya Van den Bossche, Elke Van den Brandt, Christian Van Eyken, Bart Van Malderen, Joris Vandenbroucke

Stemming nr.3:

JA-stemmen:

Lionel Bajart, Caroline Bastiaens, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Lode Ceyssens, An Christiaens, Sonja Claes, Griet Coppé, Cathy Coudyser, Caroline Croo, Rik Daems, Koen Daniëls, Sabine de Bethune, Piet De Bruyn, Mathias De Clercq, Herman De Croo, Jean-Jacques De Gucht, Dirk de Kort, Jos De Meyer, Jenne De Potter, Annick De Ridder, Jo De Ro, Gwenny De Vroe, Matthias Diependaele, Bart Dochy, Michel Doomst, Jelle Engelbosch, Martine Fournier, Danielle Godderis-T'Jonck, Andries Gryffroy, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Vera Jans, Sofie Joosen, Ward Kennes, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Lieve Maes, Marius Meremans, Katrien Partyka, Lorin Parys, Lydia Peeters, Peter Persyn, Jan Peumans, Joris Poschet, Grete Remen, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Freya Saeys, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Willy Segers, Nadia Sminate, Ann Soete, Bart Somers, Valerie

Taeldeman, Ludo Van Campenhout, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Kris Van Dijck, Miranda Van Eetvelde, Jan Van Esbroeck, Paul Van Miert, Karim Van Overmeire, Peter Van Rompuy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Francesco Vanderjeugd, Karl Vanlouwe, Sabine Vermeulen, Johan Verstreken, Peter Wouters, Herman Wynants

ONTHOUDINGEN:

Imade Annouri, Rob Beenders, Jan Bertels, Bart Caron, John Crombez, Johan Danen, Kurt De Loor, Caroline Gennez, Yamila Idrissi, Chris Janssens, Renaat Landuyt, Ingrid Lieten, Elisabeth Meuleman, Ingrid Pira, Els Robeyns, Björn Rzoska, Hermes Sanctorum-Vandevoorde, Katia Segers, Tine Soens, Bruno Tobback, Güler Turan, Freya Van den Bossche, Elke Van den Brandt, Anke Van dermeersch, Christian Van Eyken, Tom Van Grieken, Bart Van Malderen, Joris Vandenbroucke

Stemming nr.4:

JA-stemmen:

Imade Annouri, Rob Beenders, Jan Bertels, Bart Caron, John Crombez, Johan Danen, Kurt De Loor, Caroline Gennez, Renaat Landuyt, Ingrid Lieten, Elisabeth Meuleman, Ingrid Pira, Els Robeyns, Björn Rzoska, Hermes Sanctorum-Vandevoorde, Katia Segers, Tine Soens, Bruno Tobback, Güler Turan, Freya Van den Bossche, Christian Van Eyken, Bart Van Malderen, Joris Vandenbroucke

NEEN-stemmen:

Caroline Bastiaens, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Lode Ceyskens, An Christiaens, Sonja Claes, Griet Coppé, Cathy Coudyser, Caroline Croo, Rik Daems, Koen Daniëls, Sabine de Bethune, Piet De Bruyn, Mathias De Clercq, Herman De Croo, Jean-Jacques De Gucht, Dirk de Kort, Jos De Meyer, Jenne De Potter, Annick De Ridder, Jo De Ro, Gwenny De Vroe, Matthias Diependaele, Bart Dochy, Michel Doomst, Jan Durnez, Jelle Engelbosch, Martine Fournier, Danielle Godderis-T'Jonck, Andries Gryffroy, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Vera Jans, Chris Janssens, Sofie Joosen, Ward Kennes, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Lieve Maes, Marius Meremans, Katrien Partyka, Lorin Parys, Lydia Peeters, Peter Persyn, Jan Peumans, Grete Remen, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Freya Saeys, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Willy Segers, Nadia Sminate, Ann Soete, Bart Somers, Valerie Taeldeman, Ludo Van Campenhout, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Anke Van dermeersch, Kris Van Dijck, Miranda Van Eetvelde, Jan Van Esbroeck, Tom Van Grieken, Paul Van Miert, Karim Van Overmeire, Peter Van Rompuy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Francesco Vanderjeugd, Sabine Vermeulen, Johan Verstreken, Peter Wouters, Herman Wynants

Stemming nr.5:

JA-stemmen:

Imade Annouri, Rob Beenders, Jan Bertels, Bart Caron, John Crombez, Johan Danen, Kurt De Loor, Caroline Gennez, Renaat Landuyt, Ingrid Lieten, Elisabeth Meuleman, Ingrid Pira, Els Robeyns, Björn Rzoska, Hermes Sanctorum-Vandevoorde, Katia Segers, Tine Soens, Bruno Tobback, Güler Turan, Freya Van den Bossche, Christian Van Eyken, Bart Van Malderen, Joris Vandenbroucke

NEEN-stemmen:

Caroline Bastiaens, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Lode Ceyskens, An Christiaens, Sonja Claes, Griet Coppé, Cathy Coudyser, Caroline Croo, Rik Daems, Koen Daniëls, Sabine de Bethune, Piet De Bruyn, Mathias De Clercq, Herman De Croo, Jean-Jacques De Gucht, Dirk de Kort, Jos De Meyer, Jenne De Potter, Annick De Ridder, Jo De Ro, Gwenny De Vroe, Matthias Diependaele, Bart Dochy, Michel Doomst, Jan Durnez, Jelle Engelbosch, Martine Fournier, Danielle Godderis-T'Jonck, Andries Gryffroy, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Vera Jans, Chris Janssens, Sofie Joosen, Ward Kennes, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Lieve Maes, Marius Meremans, Katrien Partyka, Lorin Parys, Lydia Peeters, Peter Persyn, Jan Peumans, Grete Remen, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Freya Saeys, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Willy Segers, Nadia Sminate, Ann Soete, Bart Somers, Valerie Taeldeman, Ludo Van Campenhout, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Anke Van dermeersch, Kris Van Dijck, Miranda Van Eetvelde, Jan Van Esbroeck, Tom Van Grieken, Paul Van Miert, Karim Van Overmeire, Peter Van Rompuy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Francesco Vanderjeugd, Sabine Vermeulen, Johan Verstreken, Peter Wouters, Herman Wynants

Stemming nr.6:**JA-stemmen:**

Caroline Bastiaens, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Lode Ceyskens, An Christiaens, Sonja Claes, Griet Coppé, Cathy Coudyser, Caroline Croo, Rik Daems, Koen Daniëls, Sabine de Bethune, Piet De Bruyn, Mathias De Clercq, Herman De Croo, Jean-Jacques De Gucht, Dirk de Kort, Jos De Meyer, Jenne De Potter, Annick De Ridder, Jo De Ro, Gwenny De Vroe, Matthias Diependaele, Bart Dochy, Michel Doomst, Jan Durnez, Jelle Engelbosch, Martine Fournier, Danielle Godderis-T'Jonck, Andries Gryffroy, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Vera Jans, Sofie Joosen, Ward Kennes, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Lieve Maes, Marius Meremans, Katrien Partyka, Lorin Parys, Lydia Peeters, Peter Persyn, Jan Peumans, Grete Remen, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Freya Saeys, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Willy Segers, Nadia Sminate, Ann Soete, Bart Somers, Valerie Taeldeman, Ludo Van Campenhout, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Kris Van Dijck, Miranda Van Eetvelde, Jan Van Esbroeck, Paul Van Miert, Karim Van Overmeire, Peter Van Rompuy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Francesco Vanderjeugd, Sabine Vermeulen, Johan Verstreken, Peter Wouters, Herman Wynants

NEEN-stemmen:

Imade Annouri, Rob Beenders, Jan Bertels, Bart Caron, John Crombez, Johan Danen, Kurt De Loor, Caroline Gennez, Renaat Landuyt, Ingrid Lieten, Elisabeth Meuleman, Ingrid Pira, Els Robeyns, Björn Rzoska, Hermes Sanctorum-Vandevoorde, Katia Segers, Tine Soens, Bruno Tobback, Güler Turan, Freya Van den Bossche, Christian Van Eyken, Bart Van Malderen, Joris Vandenbroucke

ONTHOUDINGEN:

Chris Janssens, Anke Van dermeersch, Tom Van Grieken

Stemming nr.7:

JA-stemmen:

Imade Annouri, Lionel Bajart, Caroline Bastiaens, Rob Beenders, Jan Bertels, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Bart Caron, Lode Ceyssens, An Christiaens, Sonja Claes, Griet Coppé, Cathy Coudyser, John Crombez, Caroline Croo, Rik Daems, Johan Danen, Koen Daniëls, Sabine de Bethune, Piet De Bruyn, Mathias De Clercq, Herman De Croo, Jean-Jacques De Gucht, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Jos De Meyer, Jenne De Potter, Annick De Ridder, Jo De Ro, Gwenny De Vroe, Matthias Diependaele, Bart Dochy, Michel Doomst, Jan Durnez, Jelle Engelbosch, Martine Fournier, Caroline Gennez, Danielle Godderis-T'Jonck, Andries Gryffroy, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Yamila Idrissi, Vera Jans, Chris Janssens, Sofie Joosen, Ward Kennes, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Renaat Landuyt, Jos Lantmeeters, Ingrid Lieten, Bert Maertens, Lieve Maes, Marius Meremans, Elisabeth Meuleman, Katrien Partyka, Lorin Parys, Lydia Peeters, Peter Persyn, Jan Peumans, Ingrid Pira, Joris Poschet, Grete Remen, Els Robeyns, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Björn Rzoska, Freya Saeys, Hermes Sanctorum-Vandevoorde, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Katia Segers, Willy Segers, Nadia Sminate, Tine Soens, Ann Soete, Bart Somers, Valerie Taeldeman, Bruno Tobback, Güler Turan, Ludo Van Campenhout, Freya Van den Bossche, Elke Van den Brandt, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Anke Van dermeersch, Kris Van Dijck, Miranda Van Eetvelde, Jan Van Esbroeck, Christian Van Eyken, Tom Van Grieken, Bart Van Malderen, Paul Van Miert, Karim Van Overmeire, Peter Van Rompuy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Joris Vandenbroucke, Francesco Vanderjeugd, Karl Vanlouwe, Sabine Vermeulen, Johan Verstreken, Peter Wouters, Herman Wynants

Stemming nr.8:

JA-stemmen:

Imade Annouri, Lionel Bajart, Caroline Bastiaens, Rob Beenders, Jan Bertels, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Bart Caron, Lode Ceyssens, An Christiaens, Sonja Claes, Griet Coppé, Cathy Coudyser, John Crombez, Caroline Croo, Rik Daems, Johan Danen, Koen Daniëls, Sabine de Bethune, Piet De Bruyn, Mathias De Clercq, Herman De Croo, Jean-Jacques De Gucht, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Jos De Meyer, Jenne De Potter, Annick De Ridder, Jo De Ro, Gwenny De Vroe, Matthias Diependaele, Bart Dochy, Michel Doomst, Jan Durnez, Jelle Engelbosch, Martine Fournier, Caroline Gennez, Danielle Godderis-T'Jonck, Andries Gryffroy, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Yamila Idrissi, Vera Jans, Chris Janssens, Sofie Joosen, Ward Kennes, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Renaat Landuyt, Jos Lantmeeters, Ingrid Lieten, Bert Maertens, Lieve Maes, Marius Meremans, Elisabeth Meuleman, Katrien Partyka, Lorin Parys, Lydia Peeters, Peter Persyn, Jan Peumans, Ingrid Pira, Joris Poschet, Grete Remen, Els Robeyns, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Björn Rzoska, Freya Saeys, Hermes Sanctorum-Vandevoorde, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Katia Segers, Willy Segers, Nadia Sminate, Ann Soete, Bart Somers, Valerie Taeldeman, Bruno Tobback, Güler Turan, Ludo Van Campenhout, Freya Van den Bossche, Elke Van den Brandt, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Anke Van dermeersch, Kris Van Dijck, Miranda Van Eetvelde, Jan Van Esbroeck, Christian Van Eyken, Tom Van Grieken, Bart Van Malderen, Paul Van Miert, Karim Van Overmeire, Peter Van Rompuy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Joris Vandenbroucke, Francesco Vanderjeugd, Karl Vanlouwe, Sabine Vermeulen, Johan Verstreken, Peter Wouters, Herman Wynants

Stemming nr.9:**JA-stemmen:**

Imade Annouri, Bart Caron, Johan Danen, Elisabeth Meuleman, Ingrid Pira, Björn Rzoska, Hermes Sanctorum-Vandevoorde, Elke Van den Brandt

NEEN-stemmen:

Lionel Bajart, Caroline Bastiaens, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Lode Ceyssens, An Christiaens, Sonja Claes, Griet Coppé, Cathy Coudyser, Caroline Croo, Rik Daems, Koen Daniëls, Sabine de Bethune, Piet De Bruyn, Mathias De Clercq, Herman De Croo, Jean-Jacques De Gucht, Dirk de Kort, Jos De Meyer, Jenne De Potter, Annick De Ridder, Jo De Ro, Gwenny De Vroe, Matthias Diependaele, Bart Dochy, Michel Doomst, Jan Durnez, Jelle Engelbosch, Martine Fournier, Danielle Godderis-T'Jonck, Andries Gryffroy, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Vera Jans, Sofie Joosen, Ward Kennes, Marino Keulen, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Lieve Maes, Marius Meremans, Katrien Partyka, Lorin Parys, Lydia Peeters, Peter Persyn, Jan Peumans, Joris Poschet, Grete Remen, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Freya Saeys, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Willy Segers, Nadia Sminate, Ann Soete, Bart Somers, Valerie Taeldeman, Ludo Van Campenhout, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Kris Van Dijck, Miranda Van Eetvelde, Jan Van Esbroeck, Christian Van Eyken, Paul Van Miert, Karim Van Overmeire, Peter Van Rompuy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Francesco Vanderjeugd, Karl Vanlouwe, Sabine Vermeulen, Johan Verstreken, Peter Wouters, Herman Wynants

ONTHOUDINGEN:

Rob Beenders, Jan Bertels, John Crombez, Kurt De Loor, Caroline Gennez, Yamila Idrissi, Chris Janssens, Renaat Landuyt, Ingrid Lieten, Els Robeyns, Katia Segers, Tine Soens, Bruno Tobback, Güler Turan, Freya Van den Bossche, Anke Van dermeersch, Tom Van Grieken, Bart Van Malderen, Joris Vandenbroucke